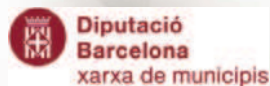

Amb la col·laboració de

Amb el suport de

EL TREBALL AUTÒNOM DEPENDENT AL MERCAT LABORAL DE SABADELL

Diagnosi i propostes

Desembre 2005

CRÈDITS

EL TREBALL AUTÒNOM DEPENDENT AL MERCAT LABORAL DE SABADELL . Diagnosi i Propostes
Desembre 2005

C/ Sant Oleguer, 17
08001 Barcelona
admi@cresc.org

© A.G.I.P.R.O., S.A.

Equip de treball del CENTRE DE RECERCA ECONÒMICA I SOCIAL DE CATALUNYA

Directora executiva:	Dolors Besa i Roca
Autora:	Eva Miñarro i Acosta
Col·laborador tècnic:	Jaume Amengual i Garcia
Treball de camp:	Clara Sánchez i Martín David Feijóo i Cruz Liliana Pinacho i Soler Caterina Aige i Masip
Documentalista:	Xavier García i Sánchez

INTRODUCCIÓ

Aquest estudi és fruit de la iniciativa de l'àrea de Promoció Econòmica i Cooperació de l'Ajuntament de Sabadell i ha estat encarregat al Centre de Recerca Econòmica i Social de Catalunya (CRESC) amb l'objectiu d'apropar-se a la realitat del treball autònom dependent a Sabadell i la seva àrea d'influència.

El treball de camp d'aquest projecte ha representat un repte, doncs és el primer treball de camp d'aquestes característiques que s'ha realitzat a Catalunya. Aquest, suposa una continuació en la línia de recerca del CRESC en l'àmbit de l'autoocupació i la transformació del mercat de treball, i contribueix al coneixement social, econòmic i laboral d'un centre de recerca que té una vocació interdisciplinar clara, de qualitat i de rigor.

L'objecte de l'estudi és la realitat dels treballadors i treballadores autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell, la descripció del col·lectiu, l'estudi de les seves demandes i l'establiment de les bases per endegar accions que els donin suport.

L'estudi s'estructura en quatre grans blocs que combinen el marc teòric i els resultats del treball de camp: el concepte, l'evolució, el cicle i les demandes del col·lectiu de treballadors autònoms dependents de Sabadell i la seva àrea d'influència.

A continuació es detallen els continguts de l'estudi:

- » Introducció
- » Metodologia
- » Marc teòric i treball de camp. Hipòtesis i contrastació
  - » El concepte de treball autònom dependent
  - » L'evolució del treball autònom dependent
  - » El cicle del treballador/a autònom dependent
  - » Les demandes del col·lectiu
- » Conclusions

» Bibliografia.

Esperem que aquest estudi i especialment el treball de camp que s'ha fet, aporti coneixement sobre la realitat del treball autònom dependent al mercat laboral de Sabadell i serveixi de base per endegar altres accions i investigacions.

Dolors Besa i Roca

Directora del CRESC

INDEX

CRÈDITS	2
INTRODUCCIÓ	3
METODOLOGIA	7
MARC TEÒRIC. LES HIPÒTESIS DE TREBALL	7
TREBALL DE CAMP. CONTRASTACIÓ D'HIPÒTESIS.....	7
Característiques tècniques de l'enquesta	8
Disseny de la mostra.....	9
Dades de la mostra	10
Tècnica de recollida de la informació	11
Treball de camp	11
Tractament i presentació dels resultats	12
MARC TEÒRIC I TREBALL DE CAMP. HIPÒTESIS I CONTRASTACIÓ.....	13
EL CONCEPTE DE TREBALLADOR AUTÒNOM DEPENDENT	14
Contrastació de la hipòtesi sobre la definició de treball autònom dependent al mercat laboral de Sabadell.	19
EL PERFIL SOCIOCULTURAL DEL TREBALLADOR O TREBALLADORA AUTÒNOM DEPENDENT DEL MERCAT LABORAL DE SABADELL	34
L'EVOLUCIÓ DEL TREBALL AUTÒNOM	38
CONTRASTACIÓ DE LES HIPÒTESI SOBRE EL L'EVOLUCIÓ DEL TREBALL AUTÒNOM DEPENDENT AL MERCAT LABORAL DE SABADELL.....	43
SECTORS en els que treballa el col·lectiu d'autònoms dependents	43
RELACIÓ amb el treball assalariat i la desocupació.....	49
CONDICIONS LABORALS	52
EL CICLE DEL TREBALLADOR AUTÒNOM DEPENDENT	59
CONTRASTACIÓ DE LES HIPÒTESI SOBRE EL CICLE DELS TREBALLADORS AUTÒNOMS DEPENDENTS AL MERCAT LABORAL DE SABADELL.....	60
Situació laboral anterior	61
Voluntarietat de la decisió de fer-se autònom.....	62
Motivació principal de ser treballador/a autònom.....	62
LES DEMANDES DELS TREBALLADORS AUTÒNOMS DEPENDENTS	69
DEMANDES I PROPOSTES GENERALS DES DE LA TAULA D'AUTÒNOMS DE CATALUNYA (TAC): CONTRASTACIÓ AMB EL TREBALL DE CAMP	71
SUPPORT A L'INICI I DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	71
La realitat del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell pel que fa al suport a l'inici i desenvolupament de l'activitat.....	72
SIMPLIFICACIÓ I FACILITACIÓ FISCAL	74
L'opinió del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell pel que fa a la simplificació i facilitació fiscal	74
PROTECCIÓ SOCIAL.....	76
Realitat i opinió del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell pel que fa a la protecció social	76
SALUT I SEGURETAT EN EL TREBALL	82
Realitat de la sinistralitat laboral del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell	83
FORMACIÓ I RECICLATGE	84
Realitat de les necessitats de formació del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell.....	84

NECESSITAT D'INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT. ASSOCIACIONISME I RELACIONS AMB L'ENTORN	87
NECESSITATS D'INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT ESPECÍFIC	87
ASSOCIACIONISME I RELACIONS AMB L'ENTORN.....	91
LA CERCA D'UN MARC JURÍDIC ADAPTAT AL TREBALL AUTÒNOM DEPENDENT	95
CONCLUSIONS.....	99
PROPOSTES.....	105
BIBLIOGRAFIA	108
ANNEX.....	112

METODOLOGIA

MARC TEÒRIC. LES HIPÒTESIS DE TREBALL

L'anàlisi bibliogràfica, documental i estadística ha servit per elaborar el marc teòric i establir-ne les hipòtesis de treball. Les fonts consultades han estat: fonts secundàries d'informació –altres estudis i continguts relacionats amb el treball autònom- i estadístiques oficials (veure bibliografia).

S'han establert quatre hipòtesis, relatives als següents àmbits:

- » La definició del concepte de treballador/a autònom dependent.
- » L'evolució del treball autònom dependent.
- » El cicle del treball autònom dependent; Les transicions i transformacions del mercat de treball.
- » La percepció de la realitat del treball autònom dependent i les demandes del col·lectiu.

TREBALL DE CAMP. CONTRASTACIÓ D'HIPÒTESIS.

L'estudi té una vessant quantitativa, i en part qualitativa, que prové del treball de camp. Cal destacar que no s'ha trobat altre treball de camp relatiu al treball autònom dependent i que, aquest, tot i que en l'àmbit local, n'és el primer.

S'ha realitzat un treball de camp amb la finalitat de contrastar les hipòtesis formulades, és a dir, verificar, confirmar i corroborar les afirmacions teòriques, o refutar-les.

Característiques tècniques de l'enquesta

La informació s'ha obtingut mitjançant una enquesta per qüestionari, realitzada per telèfon a una mostra de 201 treballadors i treballadores autònoms dependents. Per assolir aquest objectiu s'ha fet una selecció prèvia mitjançant un conjunt de sis preguntes filtre (veure annex).

L'enquesta ha abastat diversos àmbits:

- » Caracterització de l'empresa principal per a la qual treballa.
- » Cicle del treballador autònom dependent.
- » Condicions i organització del treball.
- » Formació i informació.
- » Protecció social.
- » Associacionisme i relacions amb l'entorn.
- » Perfil econòmic i sociocultural.
- » Satisfacció i valoració de la situació del col·lectiu.

A continuació es resumeixen les variables analitzades:

Entrevista	Entrevistat	Entrevistat	Altres formació
Municipi	Filtre	Condicions de treball	Associacionisme
Data	Autònom SI / NO	Propietat mitjans producció	Característiques
Entrevistador	Sector d'activitat	Contractació i exclusivitat	Opinió
Codi	Assalariats SI / NO	Retribució	Consultes
	Ocupació / Professió	Jornada de treball i vacances	Perfil
	Nombre d'empreses	Limitacions	Sexe
	Empresa	Coordinació amb l'empresa	Nivell màxim d'estudis
	Antiguitat de l'autònom	Formació i informació	Origen
	Pública / Privada	Formació contínua	Residència
	Activitat principal	Necessitats formatives	Estat civil
	Cicle	Necessitats informatives	Tipus de llar
	Situació laboral anterior	Coneixment Serveis	
	Voluntarietat	Protecció social	
	Motivació	SS i àmbit privat	
	Ajut econòmic	Accidents de treball	
		Opinió	

Disseny de la mostra

Per calcular la mostra s'han tingut en compte els criteris de representativitat, confiança, i grandària mostral.

S'ha seguit un model de mostreig aleatori simple a partir d'una població de grandària limitada. El càlcul de la mostra s'ha realitzat a partir de la població de persones

físiques autònomes del mercat de treball de Sabadell. S'entén que el mercat de treball de Sabadell el componen els municipis següents:

- » Sabadell
- » Badia del Vallès
- » Barberà del Vallès
- » Caldes de Montbui
- » Castellar del Vallès
- » Gallifa
- » La Llagosta
- » Montcada i Reixac
- » Palau–Solità i Plegamans
- » Polinyà
- » Ripollet
- » Sant Feliu de Codines
- » Sant Llorenç Savall
- » Sant Quirze del Vallès
- » Santa Perpètua de la Mogoda
- » Setmenat

El nombre d'autònoms –persona física- s'ha fixat en 15.726, dels quals un 20% són autònoms dependents.

	1996		2000		2002	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
Autònoms persones físiques	15.970	10,2	15.576	7,7	15.726	7,8
Resta d'Autònoms	10.258	6,6	13.974	6,9	15.419	7,6
Treballadors en Règim general	130.107	83,2	173.353	85,4	171.758	84,7
Total	156.335	100,0	202.903	100,0	202.903	100,0

Font: Institut d'Estadística de Catalunya. Enquesta padronal

Per les dades globals i en el cas de màxima indeterminació, és a dir, $p=q=0'5$, i amb un **marge d'error** al voltant del el **7%**. la mostra serà de 201 enquestes.

Dades de la mostra

El nombre de registres obtinguts d'empresaris individuals sense assalariats, procedents de dues bases de dades diferents, ha estat, aproximadament, de 7.000. El nombre d'autònoms sense assalariats veritables trobats en aquestes bases de dades

ha estat de 744, i el nombre d'autònoms dependents ha estat de 201, és a dir, representen **un de cada quatre autònoms sense assalariats**.

Les enquestes de la mostra per municipis s'han distribuït de la manera següent:

Municipi	Freqüències	Percentatge
Sabadell	79	39,30
Badia del Vallès	3	1,49
Barberà del Vallès	7	3,48
Caldes de Montbui	2	1,00
Castellar del Vallès	18	8,96
Cerdanyola del Vallès	14	6,97
La Llagosta	7	3,48
Montcada i Reixac	12	5,97
Palau-Solità i Plegamans	8	3,98
Polinyà	9	4,48
Ripollet	12	5,97
Sant Feliu de Codines	6	2,99
Sant Quirze del Vallès	5	2,49
Santa Perpètua de Mogoda	11	5,47
Sentmenat	8	3,98
Total	201	100

Tècnica de recollida de la informació

L'enquesta per qüestionari telefònic (veure annex), que s'ha utilitzat com a tècnica de recollida d'informació, ha permès recollir informació estandarditzada de tipus quantitatiu i qualitatiu –mitjançant preguntes tancades i obertes-, de la realitat i de les necessitats dels treballadors/es autònoms dependents.

A continuació, les dades recollides en l'enquesta s'han codificat i traduït a una matriu de dades, per facilitar la seva posterior anàlisi estadística, amb el programa d'anàlisi de dades SPSS/ Win v.14.

Treball de camp

El treball de camp de l'estudi ha estat realitzat per un equip de quatre enquestadors que han treballat durant dos mesos.

Tractament i presentació dels resultats

La matriu de dades ha estat depurada, recodificada i validada. Posteriorment, s'ha realitzat l'anàlisi descriptiva (taules de freqüències, taules de contingència...) i la inferència estadística (comparació de mitjanes). Per l'anàlisi estadística i la presentació dels resultats s'han fet servir dues aplicacions: SPSS versió 14.0 i EXCEL.

MARC TEÒRIC I TREBALL DE CAMP. HIPÒTESIS I CONTRASTACIÓ

EL CONCEPTE DE TREBALLADOR AUTÒNOM DEPENDENT

La definició el concepte d'autònom dependent no és exempta de dificultat. Llavors, la **hipòtesi de treball** d'aquest estudi és la següent:

L'autònom dependent és un reflexe dels canvis en l'estructura productiva i en l'organització del treball i, molt especialment, dels processos d'externalització i subcontractació de les empreses¹.

El predomini del sector terciari, la tecnificació i descentralització de la producció, i les noves formes d'organització del treball, configuren un entorn favorable per a l'increment de les activitats en règim d'autonomia i, per tant, per a la possibilitat que un mateix tipus de treball es pugi desenvolupar en règim de dependència o en règim d'autonomia².

La definició de treballador/a autònom dependent és difícil d'acotar, se situa entre dos conceptes clars, el de treballador/a assalariat i el d'empresari/a individual. Per bé que les fronteres del concepte són difoses, cal diferenciar-lo del concepte de fals autònom.

El treball autònom dependent té algunes característiques del treball subordinat, es per això que també s'anomena "treball parasubordinat". Jurídicament són treballadors/es autònoms però desenvolupen la seva activitat, de forma permanent, en una o en diverses empreses, de les quals depenen econòmicament.

Alguns autors ja han tractat d'acotar el concepte. Perulli³, per definir els conceptes de treball subordinat i treball autònom, fa referència a dos enfocaments: el legislatiu i el basat en la jurisprudència.

---

¹ OECD (OCDE). Employment Outlook. Juny 2000. Capítol 5: the partial renaissance of self-employment.

² Ruiz Castillo. *Delimitación subjetiva del derecho del trabajo. Un interrogante específico: el trabajo "parasubordinado"*, a RR.LL., Tom I, 1991, pàg 140. Citat a: *El trabajo Autónomo dependiente*. Valdés Dal-Re, Fernando i Valdés Alonso, Alberto (coordinadors)

³ Perulli, Adalberto. *Estudio sobre el trabajo económicamente dependiente (trabajo parasubordinado)*. Comissió Europea, Octubre 2002. http://www.europarl.eu.int/hearings/20030619/empl/study_es.pdf

pàg. 6

La **subordinació** constitueix un **concepte jurídic**⁴ que exclou la subordinació com a dependència socioeconòmica. Perulli considera el concepte d'heteronomia o qualitat d'estar subjecte a la llei d'un altre com element estructural de la relació laboral i el contraposa al concepte d'autonomia. L'heteronomia confereix a l'empleador/a la prerrogativa de la gestió del treball.

Així, segons Perulli, el concepte jurídic de subordinació queda definit pels indicadors següents:

- » inserció en l'organització de l'empleador/a
- » absència de risc econòmic o empresarial
- » retribució mitjançant un salari
- » compliment d'una jornada laboral determinada
- » propietat de l'empleador/a dels mitjans de producció

Als quals es poden afegir d'altres:

- » inclusió al Règim General de la Seguretat Social

L'**autonomia**⁵ o el treball per compte propi i no d'altri, és a dir, els treballadors que no depenen d'un empleador/a, **no està definida en l'ordenament laboral** de l'Estat espanyol com concepte legal, per tant, s'ha d'extreure com negació i en contraposició al concepte de treballador/a subordinat o dependent (treballador assalariat) definit en l'Estatut dels treballadors. Així doncs, el treball autònom ve definit pels indicadors següents:

- » independència del treballador/a
- » retribució no salarial
- » desenvolupament personal d'una activitat econòmica lucrativa de forma habitual per compte propi
- » independència respecte a possibles ordres de tercers
- » accés per compte propi al mercat de béns i serveis
- » inclusió al Règim Especial de Treballadors Autònoms de la Seguretat Social;

---

⁴ Perulli, Adalberto. *Estudio sobre el trabajo económicamente dependiente (trabajo parasubordinado)*. pàgs. 7-8

⁵ Basat en l'ordenament jurídic espanyol segons l'article de: Valdés Alonso, Alberto. *Concepto y tipología del trabajador autónomo*.

La figura del **fals autònom** està lligada al **treball subordinat**, els treballadors autònoms desenvolupen la seva activitat amb els paràmetres típics del treball subordinat, amb l'única diferència que es troben sotmesos a les obligacions fiscals i de cotització a la Seguretat Social pròpies del treball autònom. En aquest cas no hi ha una falla o insuficiència de l'ordenament jurídic sinó un frau de llei per part de les empreses que ometen la formalització del contracte laboral i s'estalvien les quanties que haurien d'abonar a la Seguretat Social.

A més, existeix el treball "**parasubordinat**" o **treball autònom dependent** que, com s'ha dit anteriorment, se situa entre el treball per compte d'altri i el treball autònom. El concepte de treball autònom dependent no es troba definit en l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol com a conseqüència d'aquesta frontera difosa que separa el treball subordinat o assalariat del treball autònom. En aquesta zona grisa concorren treballadors/es per compte d'altri, treballadors/es qualificats de forma fraudulenta com autònoms i veritables treballadors/es autònoms. Entre les característiques que defineixen a priori el treballador autònom dependent destaquen les següents:

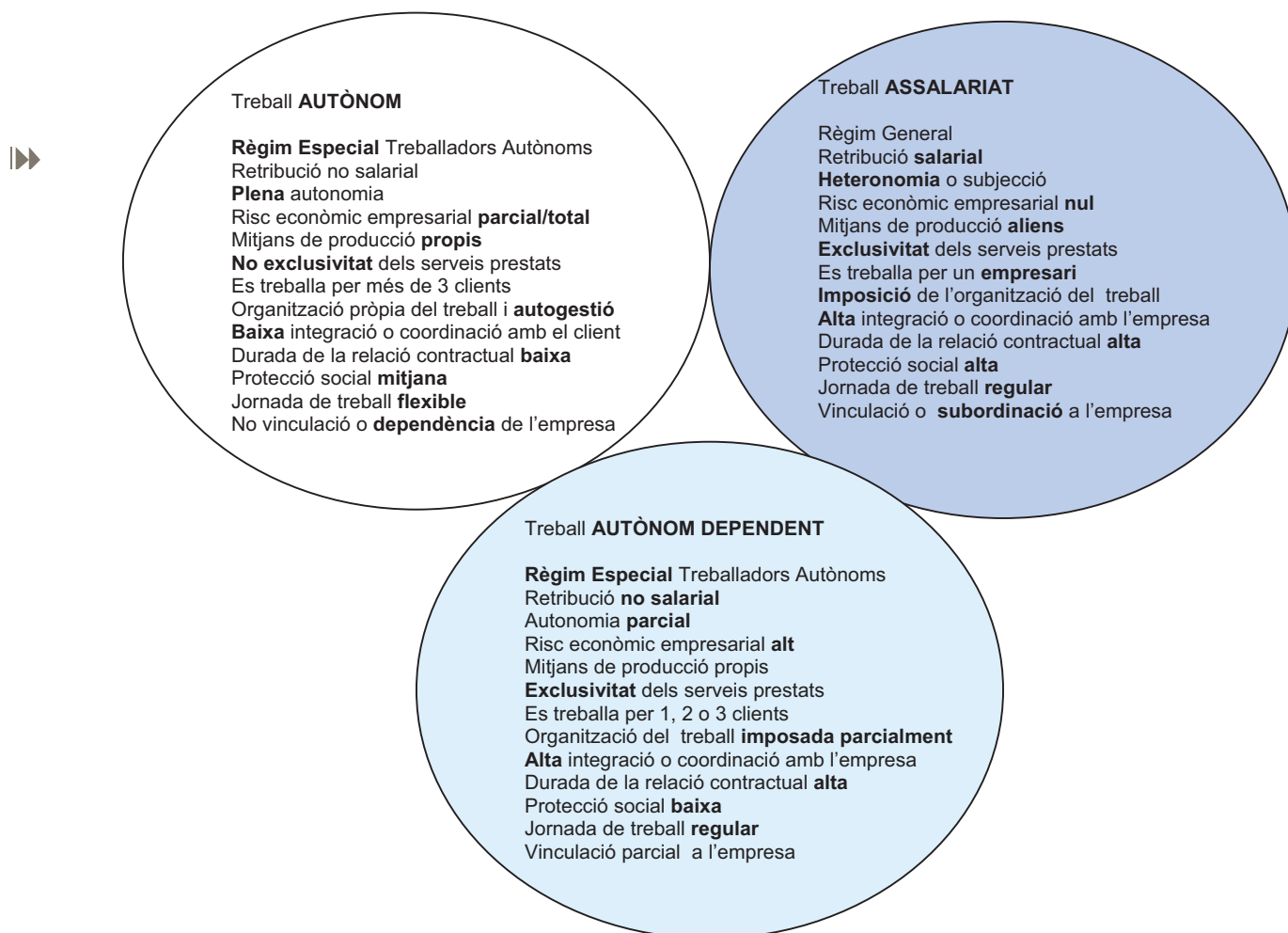

- » el caràcter personal de la prestació del servei;
- » la prestació de serveis a un o diversos empresaris (pocs), dels quals en depenen econòmicament;
- » l'exclusivitat relativa o relació continuada amb l'empresari/s;
- » l'organització de la pròpia activitat desenvolupada;
- » l'aportació dels mitjans i recursos necessaris per desenvolupar l'activitat
- » l'assumpció del risc de l'activitat;
- » la limitació de l'empresari, que ha de pagar els serveis i a controlar-ne els resultats;
- » la continuïtat d'obres o serveis per a un mateix empresari en el temps;
- » la integració de la prestació de serveis amb el pla estratègic de l'empresa.

Així, la **hipòtesi de treball** és la següent:

L'autònom dependent es defineix com aquell treballador/a que jurídicament pertany al Règim Especial de Treballadors Autònoms de la Seguretat Social, no té treballadors/es o familiars al seu càrrec i assumeix el risc econòmic o empresarial. Treballa per una o poques empreses (entre una i tres) gairebé de forma exclusiva, de les quals en depèn econòmicament i no percep cap retribució de tipus salarial. Els mitjans de producció són propis. La seva autonomia és parcial donat que s'integra en l'organització estratègica de l'empresa i s'ha de coordinar amb aquesta.

A continuació es presenta un gràfic que compara el treball autònom amb el treball assalariat i el treball autònom dependent.

Com es pot observar el **treball autònom dependent** representa una forma de treball emergent que té característiques dels dos grups. Són treballadors autònoms formalment, però en realitat depenen d'una sola empresa o ocupador pel que fa als ingressos. D'altra banda, el treballador autònom dependent no correspon a la definició tradicional de treballador dependent perquè no té un contracte laboral.

El treball autònom dependent no té una regulació perquè tampoc té un reconeixement legal a nivell europeu. Els únics exemples de "regulació" que hi ha tenen més a veure amb la subordinació de determinats treballadors (Àustria, França, Grècia, Portugal) i amb l'ampliació de la protecció social a algunes formes de treball autònom (Àustria, Alemanya, Itàlia).

En general, els treballadors autònoms dependents no representen un grup homogeni. Així doncs, podem trobar molts tipus de professionals. A continuació en destaquem uns quants:

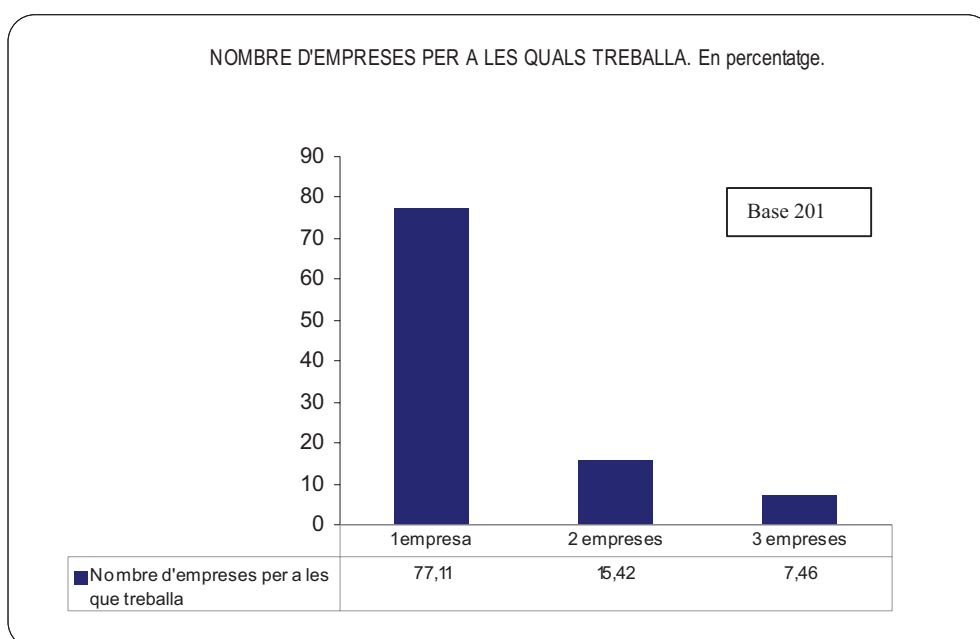
- » Transportistes i repartidors, conductors de camions, distribuïdors, conductors en general
- » Professors, Freelance, tècnics de la formació i l'educació
- » Periodistes, fotògrafs, personal que treballa als mitjans de comunicació (revistes, televisió, radio, diaris)
- » Investigadors
- » Traductors i intèrprets
- » Comercials i tècnics de màrqueting i de publicitat
- » Consultors
- » Psicòlegs, logopedes, infermeres, personal de serveis sanitaris i socials
- » Personal de teletreball, personal de centres d'atenció telefònica i centres comercials virtuals
- » Tècnics de Tecnologies de la Informació i la Comunicació, tècnics de só i edició
- » Il·lustradors, professionals del cinema, de l'espectacle i artistes
- » Persones que treballen en el tèxtil des de casa
- » Persones que fan treballs de manteniment
- » Persones que treballen a la construcció, promotors
- » Persones que fan treball per peces, joguines de plàstic, etc.
- » Joiers

- » Cuiners, personal d'hoteleria, servei d'àpats i restauració
- » Dependents
- » Personal de neteja i treball domèstic
- » Guardes de seguretat.

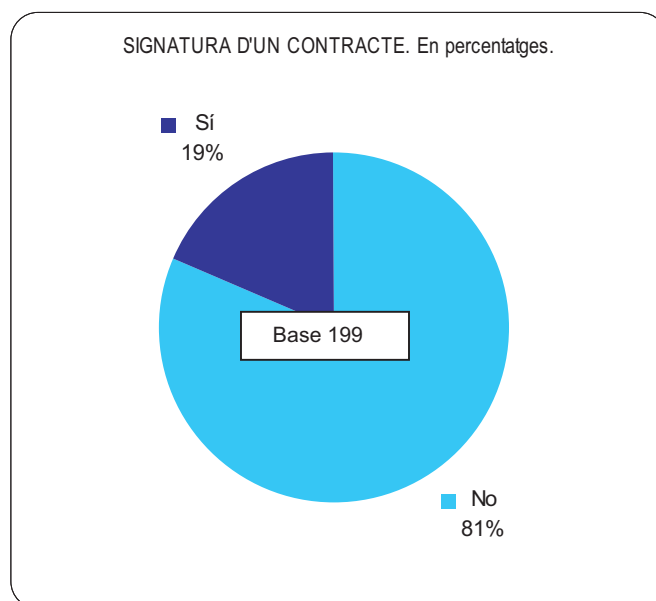
Contrastació de la hipòtesi sobre la definició de treball autònom dependent al mercat laboral de Sabadell.

Les preguntes filtre de l'enquesta tenien com objectiu seleccionar d'entre els autònoms que eren persones físiques, aquells que estaven donats d'alta al Règim Especial de Treballadors Autònoms de la Seguretat Social i aquells que no tenien treballadors/es o familiars al seu càrrec.

Gairebé quatre de cada cinc persones autònomes dependents treballen per a una única empresa de la qual depenen els seus ingressos de manera exclusiva. Fet que **confirma** la part de la hipòtesi relativa a **que els treballadors/es autònoms dependents treballen majoritàriament per a una única empresa**, o bé per a unes poques. A continuació es presenten les gràfiques que confirmen aquesta part de la hipòtesi.

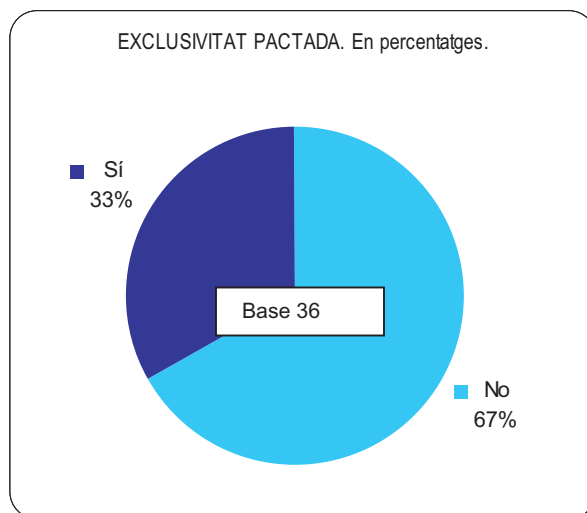

D'altra banda, una de cada **cinc** persones treballadores autònomes dependents han signat alguna mena de contracte mercantil, i d'aquests, un de cada tres contractes signats estableixen algun tipus d'exclusivitat pactada tal i com es pot apreciar a les gràfiques següents:

▶▶ No obstant això, no es pot establir cap relació significativa entre la signatura d'un contracte mercantil, l'ocupació i l'activitat de l'empresa. Les persones que han signat algun tipus de contracte mercantil són principalment treballadors que ofereixen serveis a altres empreses, **un** de cada **quatre**, en menor grau els transportistes i repartidors i encara menys les persones amb ocupacions relacionades amb la indústria o la construcció⁶.

⁶ Treballadors amb ocupacions relacionades amb la indústria i la construcció: treballadors qualificats de la indústria manufacturera, de la construcció i de la mineria. Operador d'instal·lacions i maquinària i muntadors, treballadors no qualificats.

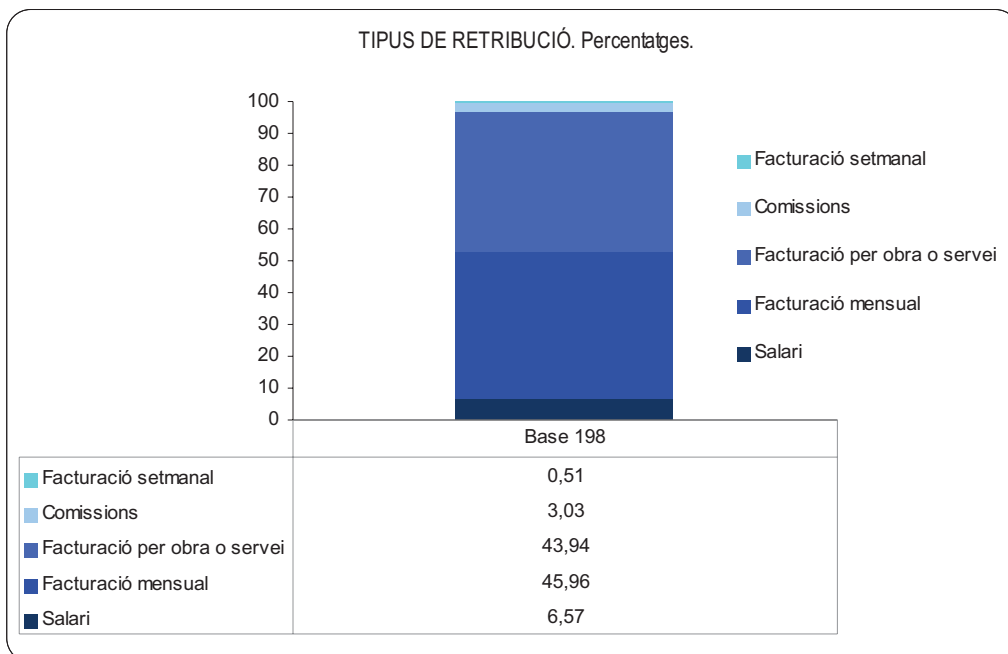
D'altra banda, l'activitat principal de les empreses per a les quals treballen es relaciona, en primer lloc, amb les empreses de transport i telecomunicacions i, en segon lloc, amb les indústries manufactureres i de la construcció.

Tampoc hi ha relació significativa amb el nivell de formació i l'edat. Tanmateix, s'aprecia una proporció de contractes signats més elevada entre les persones amb estudis universitaris, **una** de cada **tres**.

Per tant, **la hipòtesi de la dependència econòmica queda evidenciada en el 20% dels casos** mitjançant la **signatura d'un contracte mercantil** i afecta a les **persones amb estudis universitaris**, amb **ocupacions relacionades amb els serveis a empreses** i que treballen per a **empreses dedicades al transport, indústries manufactureres i empreses de la construcció**.

Pel que fa a la **retribució**, hi ha dues modalitats bàsiques: la **facturació mensual** i la **facturació al finalitzar una obra o servei** determinat tal i com s'observa a la gràfica següent:

Les altres modalitats de retribució són residuals, tot i que s'observa un percentatge de persones no menyspreable, de gairebé el 7%, que perceben una mena de salari.

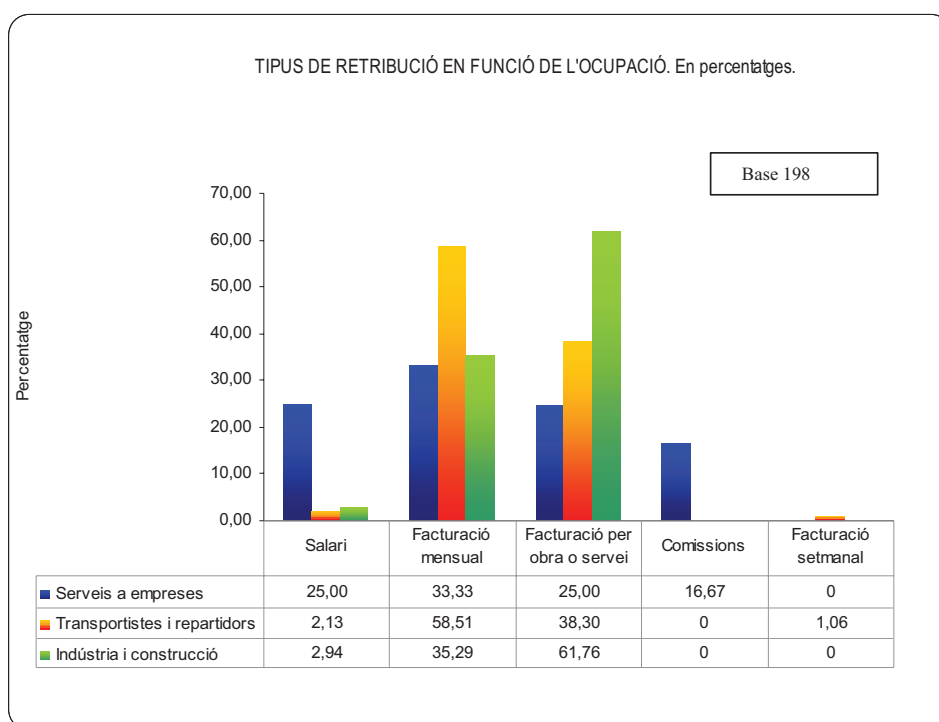
Si s'analitza el **tipus de retribució en funció de l'ocupació** de la persona entrevistada es detecta que **hi ha una relació entre ambdues variables**⁷ tot i que aquesta relació és **feble** i només redueix en un 18% l'error⁸.

Destaca el predomini de la facturació per obra o servei entre els treballadors/es autònoms/es dependents que treballen en les ocupacions següents: treballadors qualificats, operadors de maquinària i muntadors, i treballadors no qualificats de la indústria i la construcció.

⁷ Prova de khi quadrat: khi quadrat de Pearson, Raó de versemblança, model log-lineal.

⁸ Mesura direccional Lambda essent l'ocupació la variable dependent i tenint en compte la reducció de l'error respecte del que s'esperaria de manera aleatòria.

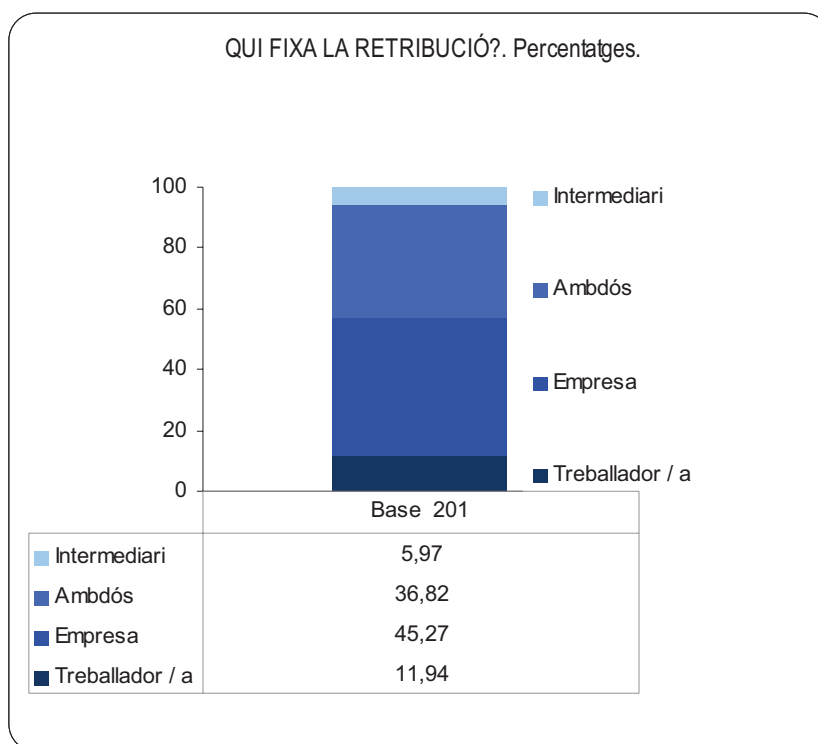
Transportistes i repartidors opten majoritàriament per la facturació mensual i els treballadors/es autònoms dependents que treballen en empreses com a tècnics superiors, enginyers, tècnics de suport, administratius i personal del sector dels serveis pel salari i les comissions.

La **relació** entre el **tipus de retribució** de la persona entrevistada i l'**activitat de l'empresa principal és feble** i presenta una clara preferència de les empreses de la construcció i de les indústries manufactureres per la facturació un cop acabada l'obra o servei, mentre que les empreses de transport i telecomunicacions prefereixen la facturació mensual, i les empreses de serveis una major freqüència de salaris, comissions i facturació setmanal.

També s'observa una **relació feble** entre el **tipus de retribució** d'una banda i l'**edat** i el **nivell de formació** de l'altra. Les persones amb estudis universitaris i d'entre 40 i 49 anys facturen mensualment amb més freqüència que la resta de grups, i les persones amb estudis primaris o inferiors i d'edats compreses entre els 50 i 59 anys facturen per obra o servei també amb més freqüència que la resta de grups.

Quant a la fixació de la retribució, en un 45% dels casos la retribució la fixa l'empresa i en un 37% dels casos ambdues parts, l'empresa i el treballador/a autònom dependent.

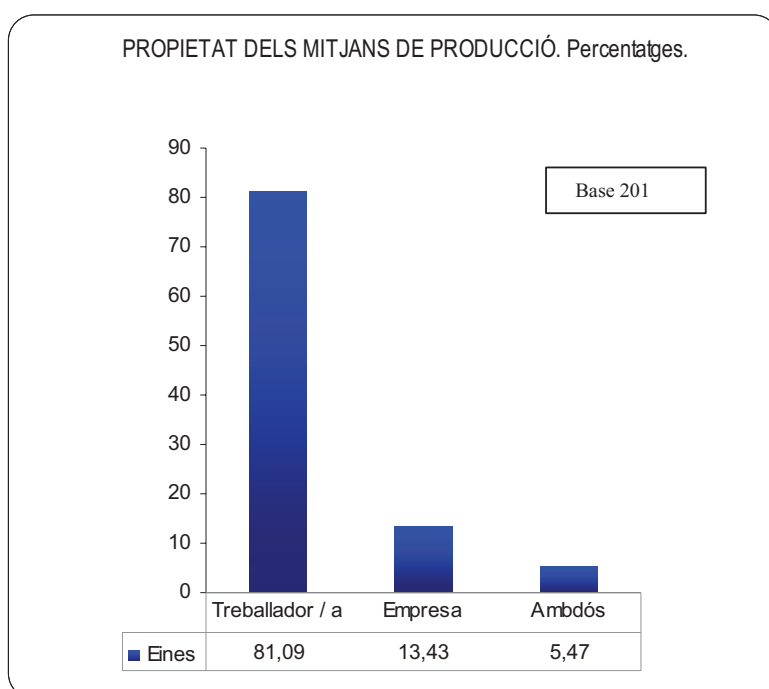

Aquesta **variable** és **independent d'altres** com poden ser l'activitat econòmica de l'empresa, l'ocupació, el nivell de formació o l'edat de la persona entrevistada. No obstant això, destaca una major llibertat per part del treballador/a de la indústria i la construcció a l'hora de fixar la seva retribució, i la figura d'un tercer intermediari entre els transportistes i repartidors. També s'observa que a major nivell de formació, més possibilitat de participar en la fixació de la retribució. La poca relació entre aquestes variables no ens permet, tanmateix, arribar a conclusions significatives.

La hipòtesi que el treballador/a autònom dependent no percep cap retribució de tipus salarial queda gairebé corroborada en comprovar que és el cas de nou de cada deu persones entrevistades. A més, s'observa que gairebé dos de cada cinc treballadors/es autònoms dependents entrevistats poden participar en la fixació d'aquesta retribució.

Un altre factor important en la definició del treball autònom dependent és el de la **propietat dels mitjans de producció**.

Més de **quatre de cada cinc persones entrevistades són propietàries dels mitjans de producció**, és a dir, de les eines, equips i materials necessaris per treballar. Aquesta proporció és més elevada en el cas dels **transportistes i repartidors, d'un 96,8%**.

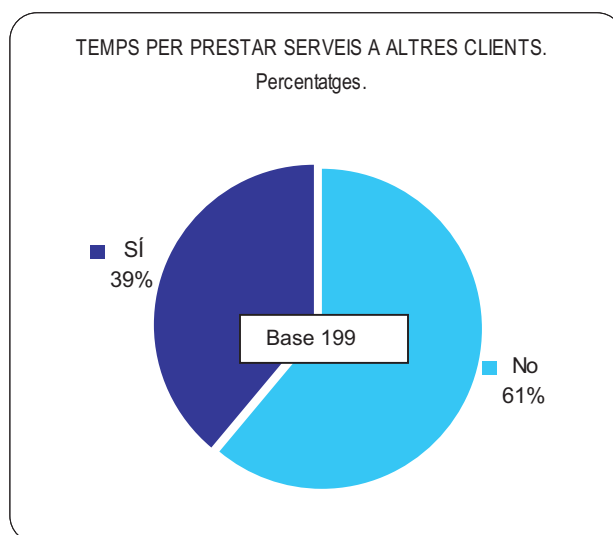
Tanmateix, hi ha un petit grup de treballadors/es que **no es propietari dels mitjans de producció**, situat entre els **treballadors/es de la indústria i la construcció**: treballadors de la indústria tèxtil, cuir i calçat, paletes i paredadors, lampistes, electricistes, pintors; i **els que ofereixen un servei a l'empresa client**: professionals en organització i administració d'empreses, delineants i dissenyadors, professionals d'ajuda en operacions financeres i comercials, representants de comerç, auxiliars comptables i financers, dependents i demostradors.

Si que hi ha una relació de dependència lleu entre la propietat dels mitjans de producció i l'ocupació.

La hipòtesi que els mitjans de producció són propis queda contrastada per aquesta anàlisi estadística que constata que més del 80% de les persones entrevistades són propietàries dels equips, eines i materials de producció.

Per últim, quan s'analitza la **integració en l'organització de l'empresa**, s'observa el següent:

Quan s'ha preguntat als autònoms dependents si tenen **temps per prestar els seus serveis a altres clients diferents de l'empresa principal** d'on depenen els seus ingressos, la resposta ha estat **no, en tres de cada cinc casos**, com es pot observar a la gràfica següent:

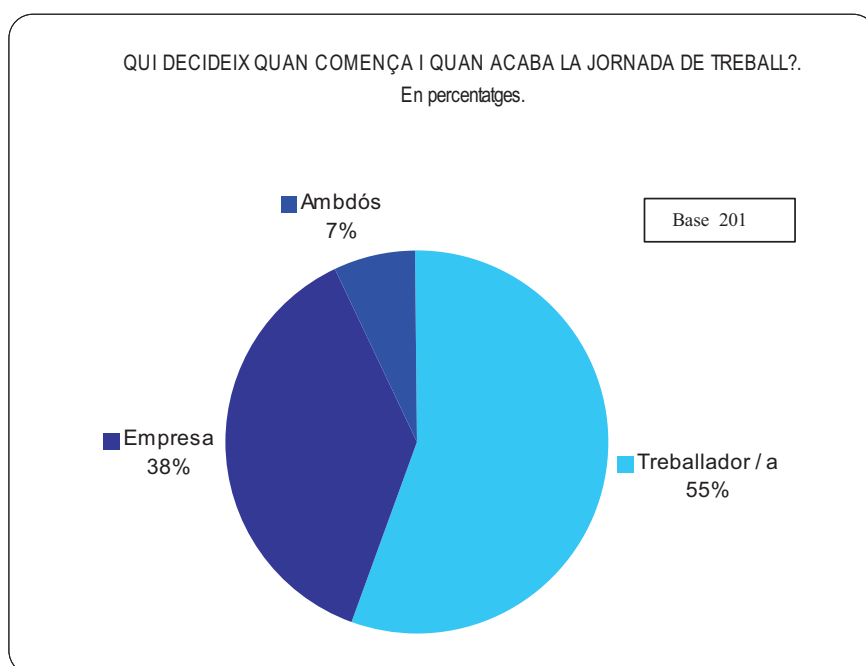

S'aprecia una certa relació entre l'activitat econòmica de l'empresa i el fet que la persona treballadora autònoma dependent no tingui temps per oferir el seu treball a altres clients.

Així, **tres de cada quatre** persones que treballen per a empreses del sector del **transport i les telecomunicacions**, i **tres de cada cinc** persones que treballen per a la **indústria manufacturera** i per a la **construcció**, manifesten **no tenir temps** per prestar els seus serveis a altres clients.

També es detecta una **petita relació amb el nivell de formació i l'edat**, les persones amb menys formació són les que tenen menys possibilitats de diversificar els seus clients i menys temps. El mateix passa amb les persones de més edat.

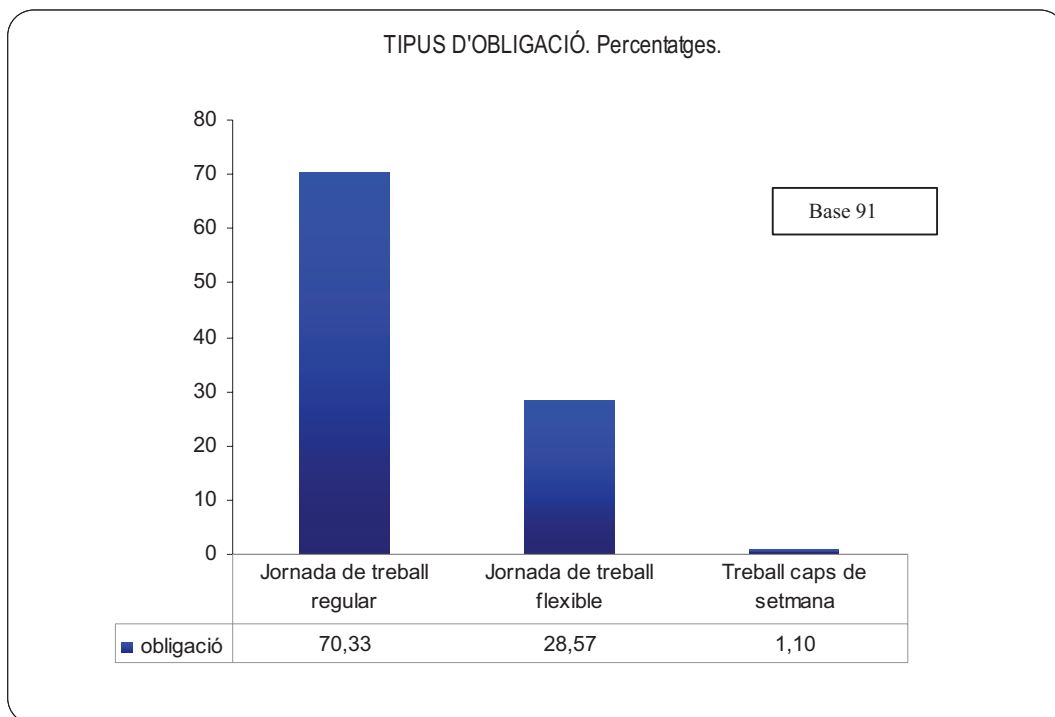
En segon lloc, l'anàlisi de qui decideix la jornada de treball ens indica que en la meitat dels casos és el treballador/a mateix qui decideix la jornada laboral. Tanmateix, en dos de cada **cinc** casos la decisió la pren l'empresa.

S'observa una relació entre l'ocupació de la persona entrevistada i aquesta potestat de decidir la jornada de treball⁹. Així, entre els operadors d'instal·lacions, maquinària i muntadors, entre els quals s'inclouen els transportistes i repartidors, el percentatge de persones que no poden decidir la jornada de treball és de gairebé el 57%, tot el contrari del que passa amb els treballadors qualificats de la indústria manufacturera i la construcció i amb els tècnics de suport. El mateix s'aprecia quan s'observa que les empreses que més condicionen aquesta llibertat de decidir la jornada de treball són les de transport i telecomunicacions.

⁹ Valor de la mesura Lambda del 26,7%

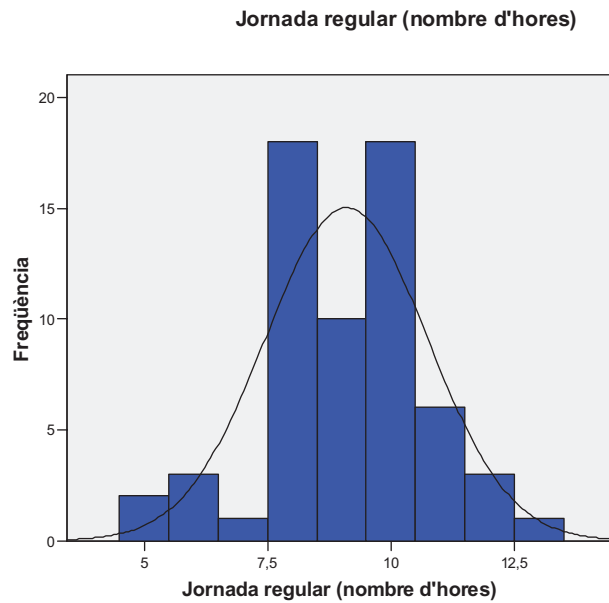
El **tipus d'obligació**, pel que fa a la **jornada de treball**, a la qual està sotmès el col·lectiu d'autònoms dependent, es distribueix de la següent manera:

S'obliga al **70%** de les persones entrevistades que estan subjectes a l'empresa o que acorden amb l'empresa la jornada a fer una **jornada de treball regular**.

Les persones que estan subjectes a una jornada de treball regular treballen una **mitjana de nou hores** per l'empresa principal.

Mímin	Màxim	Mitjana aritmètica	Moda
5 hores	13 hores	9 hores	8 o 10 hores

La jornada mitjana s'inicia a les 7h. del matí i finalitza a les 18h. de la tarda, tal i com s'observa a la taula següent:

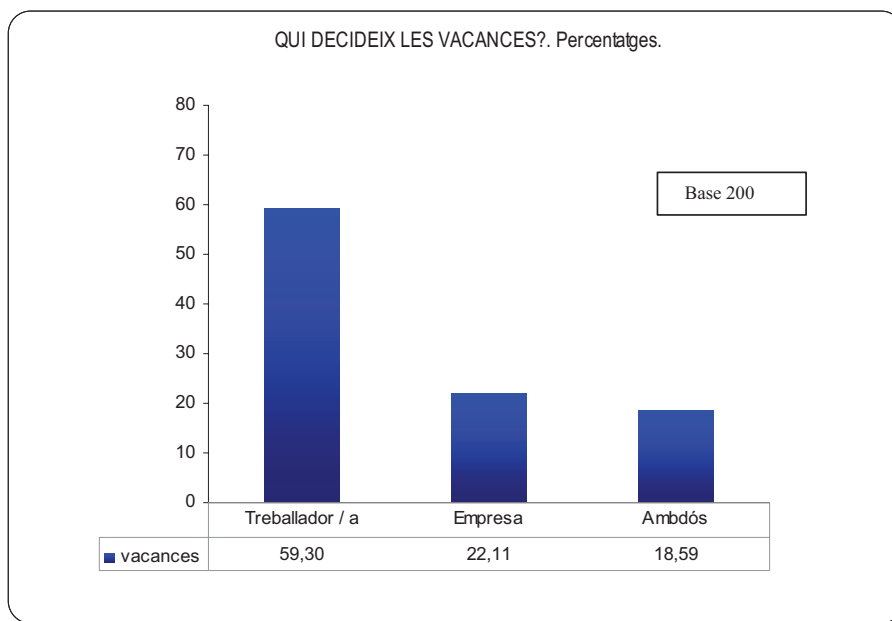
Hora d'inici

Mímin	Màxim	Mitjana aritmètica	Moda
1:00	9:30	7:00	8:00

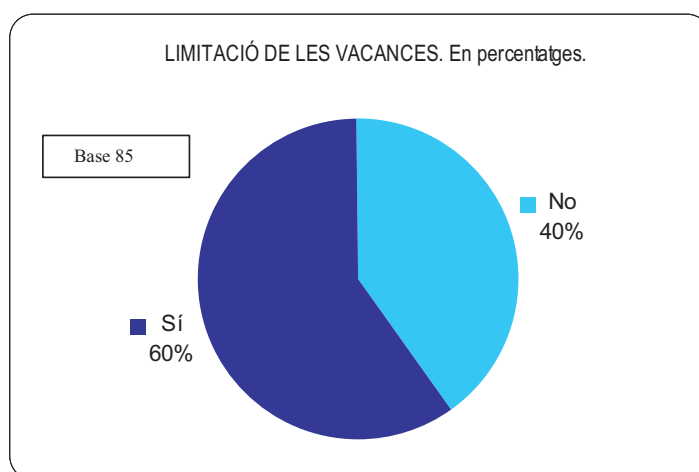
Hora d'acabament

Mímin	Màxim	Mitjana aritmètica	Moda
12:00	22:00	18:00	18:00

Pel que fa a les **vacances**, s'observa que en un percentatge semblant al de la jornada laboral, **quatre punts percentuals per sobre, és el treballador/a qui decideix quan fa les vacances en tres de cada cinc casos.**

A banda d'això, d'entre **les persones subjectes a l'empresa o que han de pactar amb l'empresa**, que representen el 40% de les persones del col·lectiu, **tres de cada cinc manifesten que tenen alguna limitació** a l'hora de decidir quan gaudiran del període de vacances.

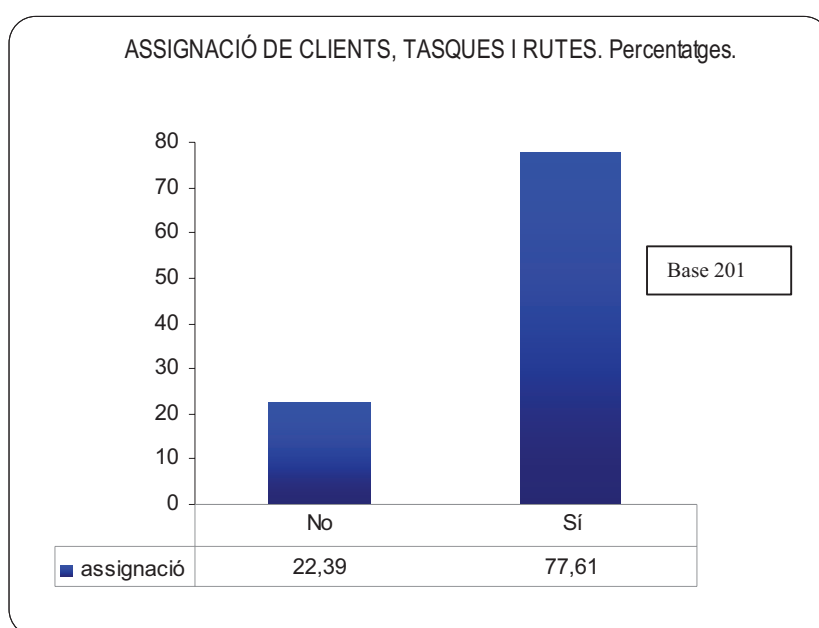

La limitació d'un de cada quatre treballadors/es autònoms dependents no té una relació significativa entre l'ocupació i l'activitat de l'empresa per la qual treballa, tot i que sembla que les indústries manufactureres i la construcció són les que imposen més restriccions i els transportistes i repartidors els que més les pateixen.

El tipus de limitació que té aquest 20% del col·lectiu d'autònoms dependents es distribueix essencialment en:

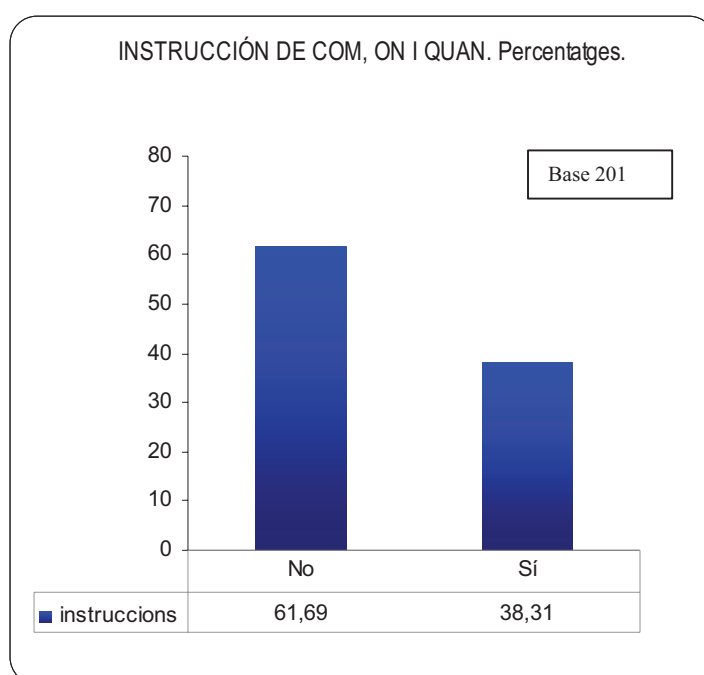
- fer les vacances quan tanca l'empresa o en funció de la càrrega de treball,
- fer les vacances a l'agost.

Pel que fa a l'assignació de clients, rutes, tasques per part de l'empresa, la majoria de persones del col·lectiu entrevistades han manifestat que és l'empresa qui fa aquesta assignació, concretament quatre de cada cinc persones entrevistades, tal i com s'observa a la gràfica següent:

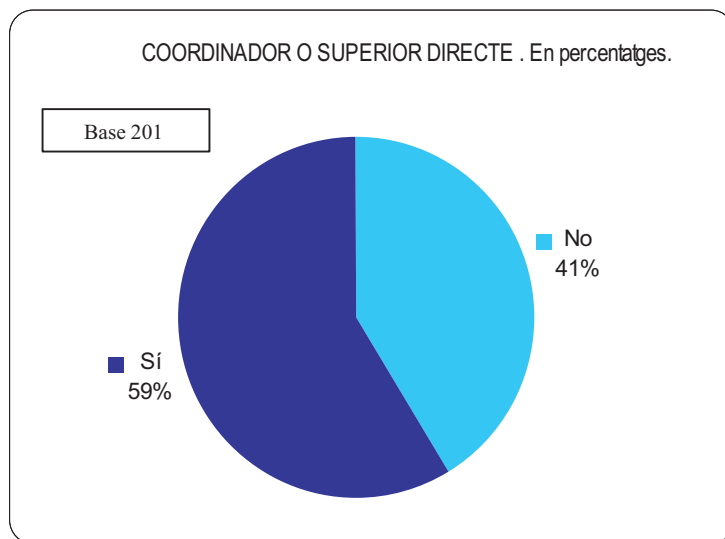
Les persones entrevistades més subjectes a aquesta assignació han estat els **transportistes i repartidors**, seguit dels treballadors de la indústria i de la construcció¹⁰. La **relació és feble però significativa** segons la prova khi quadrat.

En cinquè lloc, quan se'ls ha demanat si reben instruccions sobre com, on i en quin moment han de treballar, **tres** de cada **cinc** persones del col·lectiu manifesten no rebre'n.

Per últim, pel que fa a la **coordinació o control per part d'un superior directe**, la majoria, gairebé **tres de cada cinc persones del col·lectiu**, manifesten tenir un coordinador o superior directe que controla la feina, la manera de fer-la i/o les tasques que desenvolupa.

¹⁰ Treballadors qualificats, operadors d'instal·lacions, maquinària i muntadors, treballadors no qualificats.

A partir d'aquestes **sis variables** que condicionen aspectes com la jornada de treball, les vacances, l'assignació de tasques, rutes, instruccions i la coordinació estratègica amb l'empresa **es confirma la hipòtesi de l'autonomia parcial** donat que **s'integra en l'organització estratègica de l'empresa i s'ha de coordinar amb aquesta**. Les restriccions de l'autonomia recauen sobretot en els aspectes següents:

- » temps lliure per prestar serveis a altres clients
- » assignació de clients, rutes i tasques
- » coordinació amb l'empresa o control per part d'un superior directe

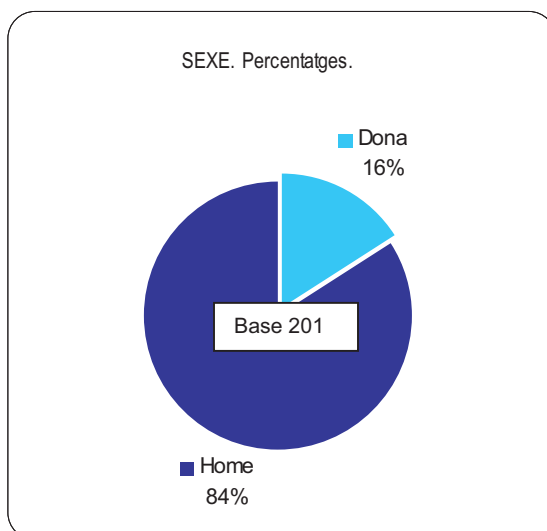
I en menor grau amb:

- » obligació de fer una jornada de treball regular en alguns casos
- » limitació de fer les vacances en alguns casos i en funció de les necessitats de l'empresa

EL PERFIL SOCIOCULTURAL DEL TREBALLADOR O TREBALLADORA AUTÒNOM DEPENDENT DEL MERCAT LABORAL DE SABADELL

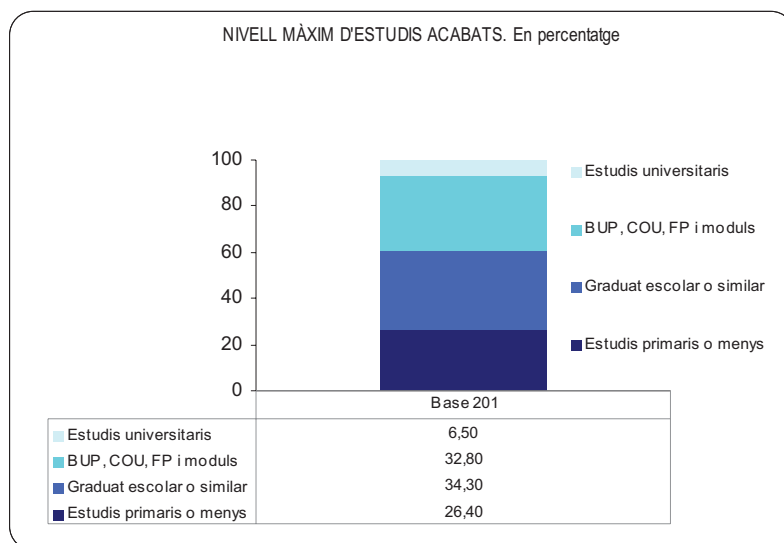
La majoria de persones entrevistades del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell, el 84%, són **homes**.

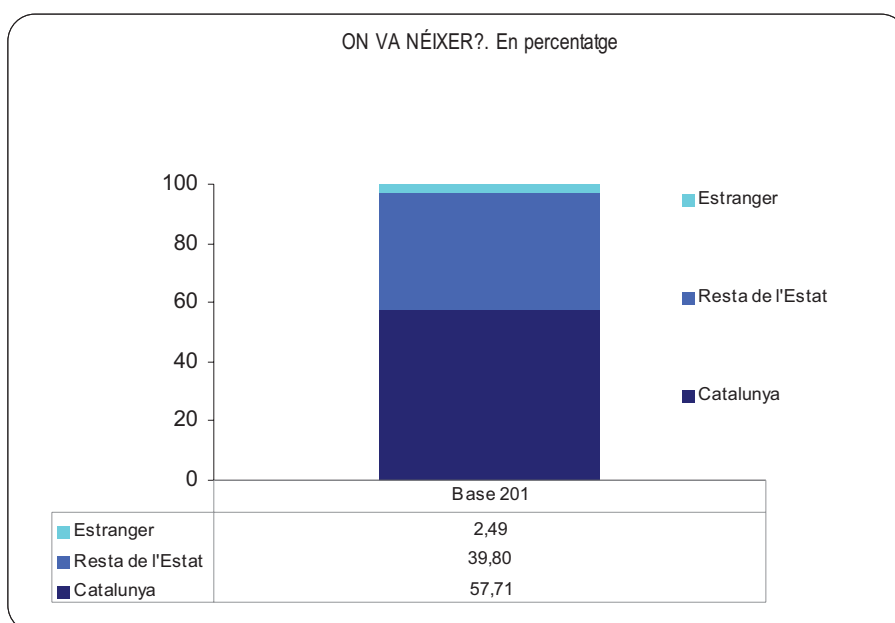
El nivell màxim d'estudis acabats de al voltant del 70% de persones que pertanyen a aquest col·lectiu se situa en la **franja del Graduat Escolar o similar**¹¹ i de la Formació Professional o Batxillerat¹².

¹¹ Inclou Graduat en ESO, EGB, Graduat Escolar.

¹² Inclou Cicles Formatius de Grau Mitjà, Cicles Formatius de Grau Superior, FPI, FPII, Batxillerat, BUP i COU,

Gairebé **tres de cada cinc** persones entrevistades del col·lectiu són nascudes a **Catalunya**, el 43% a Sabadell i 26% a Barcelona.

Municipi	Freqüència	Percentatge
Sabadell	50	43,10
Barcelona	30	25,86
Manresa	4	3,45
Lleida	4	3,45
Santa Perpètua de Mogoda	2	1,72
Castellar del Vallès	2	1,72
Sentmenat	2	1,72
Flix	1	0,86
Sallent	1	0,86
Badalona	1	0,86
Terrassa	1	0,86
Granollers	1	0,86
Santa Coloma de Farners	1	0,86
Piera	1	0,86
Berga	1	0,86
El Vendrell	1	0,86
Montcada i Reixac	1	0,86
Calaf	1	0,86
Tortosa	1	0,86
Sant Sadurní d'Anoia	1	0,86
Palau-Solità i Plegamans	1	0,86
Sant Feliu de Codines	1	0,86
Sant Quirze del Valles	1	0,86
Tavertet	1	0,86
Santa M ^a de Bergadà	1	0,86
Mollet del Valles	1	0,86
Vic	1	0,86
Ripollet	1	0,86
Gironella	1	0,86
Total	116	100

D'entre els nascuts a la resta de l'Estat espanyol, **tres de cada cinc** són persones nascudes a Andalusia, les tres províncies més representatives són Granada, Còrdoba, Màlaga i Jaén.

Comunitat	Freqüència	Percentatge
Andalusia	49	61,25
Castella la Manxa	5	6,25
Comunitat Valenciana	5	6,25
Extremadura	5	6,25
Múrcia	5	6,25
Aragó	4	5,00
Galícia	3	3,75
Melilla	2	2,50
Castella i Lleó	1	1,25
Asturies	1	1,25
Total	80	100

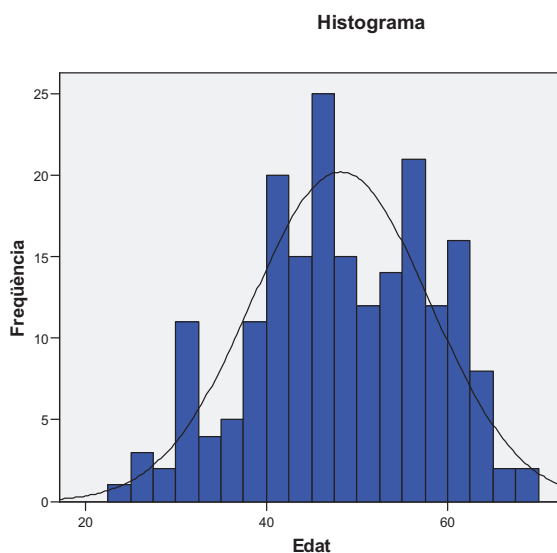
Dels pocs estrangers que s'han entrevistats, en total **cinc**, provenen de França, Itàlia, Argentina, i Veneçola.

Gairebé dos de cada cinc resideixen a Sabadell, seguit de Castellar del Vallès, Cerdanyola, Montcada i Reixac i Ripollet.

A continuació es presenta la visualització de les dades referents a l'edat, l'estat civil i el tipus de llar.

Pel que fa a l'edat, la distribució segueix una corba normal essent la mitjana aritmètica de 48 anys.

Mímin	Màxim	Mitjana aritmètica	Moda	D. estàndard
23 anys	69 anys	48 anys	42 anys	9,80

Pel que fa a l'estat civil i el tipus de llar, el més freqüent és el de persones casades o amb parella estable (85% dels casos) i el tipus de llar de parella amb fills (67% dels casos).

L'EVOLUCIÓ DEL TREBALL AUTÒNOM

En el context mundial es percep una renaixença total de l'autoocupació¹³. Si durant la dècada dels 70 el treball autònom tendia a caure, durant la dècada dels 90 va créixer per sobre de l'ocupació assalariada en la majoria de països de l'OCDE.

Així doncs, s'observen les àrees de l'economia on ha augmentat l'autoocupació i els factors que l'han influenciat.

L'increment de l'autoocupació s'ha concentrat en els sectors de l'economia que creixen més ràpidament, és a dir, en els serveis a empreses i els serveis comunitaris i, especialment, en els sectors de l'activitat econòmica amb nivells més alts de qualificació.

La majoria dels autònoms han estat prèviament **treballadors assalariats** inclosos en el Règim General de la Seguretat Social o acaben treballant com a assalariats.

Molt **poques persones desocupades** en situació d'atur **s'autoocupen** o passen a ser treballadors/es autònoms.

Les condicions de treball dels treballadors/es autònoms difereixen de les dels assalariats. Les persones autoocupades tenen jornades de treball més perllongades (sobretot els que no tenen persones empleades), una formació menor, un ús minoritari de les noves tecnologies, i una percepció de menys protecció social. En general, pitjors condicions laborals. No obstant això, gaudeixen de més control sobre les seves condicions de treball i de més independència i, per tant, de nivells de satisfacció més elevats.

Per bé que les persones assalariades i els que busquen la seva primera ocupació manifesten un interès considerable per l'autoocupació, **la meitat de les persones autoocupades manifesten el desig contrari**, el de ser assalariats.¹⁴

---

¹³ OECD (OCDE). Employment Outlook. Juny 2000. Capítol 5: the partial renaissance of self-employment.

La majoria dels països han introduït **polítiques públiques per assessorar les persones aturades i ajudar-los a fer-se treballadors/es autònoms**. En alguns països s'han introduït programes dirigits a les **dones** i al **jovent**. Tot i que es fa molt difícil avaluar l'efectivitat d'aquestes polítiques per la manca d'una cultura de l'avaluació i de dades estadístiques homogènies, sí que es pot dir que l'interès que despertem entre les persones aturades és molt baix, ja que només s'interessen les persones amb nivells de formació superiors a la mitjana i amb experiència laboral prèvia.

A la Unió Europea, tot i que no és possible apreciar una tendència creixent del treball autònom en relació a les taxes d'ocupació, sí que s'ha produït un augment significatiu del treball per compte propi en el sector dels serveis. Més enllà de la influència que hagin pogut tenir les polítiques de la Unió Europea destinades a fomentar la iniciativa empresarial i l'autoocupació, l'augment de l'autoocupació pot explicar-se pels següents fets:

▶▶ El processos de **descentralització productiva** que provoquen la desaparició dels llocs de treball menys qualificats i precaris.

El desenvolupament de **noves tecnologies i tasques especialitzades** que afavoreixen una **imatge positiva de l'autoocupació** partint de la imatge de flexibilitat –en la distribució del temps i en la selecció del lloc de treball - , d'autonomia funcional –en el control dels resultats del treball – i de talent –formació, creativitat i innovació -.

A l'Estat espanyol el treball per compte propi està canviant les seves característiques¹⁵ des d'un **model tradicional** caracteritzat per:

- ▶ la presència d'empresaris sense assalariats
- ▶ la masculinitat
- ▶ els nivells de formació obligatoris o secundaris

---

^{14 15} Empleo Autónomo y empleo asalariado. Análisis de las características y comportamiento del autoempleo en España. Informes y estudios: Ministerios de Trabajo y Asuntos Sociales.

- » la centralització en el desenvolupament de tasques pròpies de gerència d'empreses sense assalariats i en activitats molt concretes: venda al major, transport i hoteleria.

Fina a un model d'autoocupació on:

- » augmenta la presència d'empleadors,
- » augmenta la presència de dones,
- » incrementen les persones amb nivells de formació superiors,
- » se centren en el desenvolupament de noves activitats com els serveis a empreses, les activitats financeres i asseguradores i les immobiliàries.

Així, l'estímul i el recolzament a les iniciatives d'autoocupació ha de ser una eina important de les polítiques d'ocupació que cal adaptar als canvis i que ve condicionada pel desenvolupament correcte dels nous processos d'organització del treball. Els projectes d'autoocupació, doncs, s'han d'adequar a aquestes exigències.

Així s'estableixen les dues **hipòtesis de treball** següents:

Es constata que les persones que treballen com a autònoms dependents es concentren en sectors econòmics de serveis a les empreses i a la comunitat, en els nivells més alts de qualificació, moltes d'aquestes persones han estat abans assalariades, i molt poques han estat anteriorment desocupades. Part del personal autònom percep la possibilitat de treballar com a assalariat.

Les condicions de treball difereixen de les dels assalariats. Els treballadors autònoms dependents tenen jornades de treball perllongades, poca formació, utilitzen poc les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) i senten que tenen menys protecció social, però controlen millor les seves condicions laborals, gaudeixen de més independència i estan, en general, satisfets.

A continuació es detalla, per ordre cronològic, la legislació espanyola que afecta els treballadors/es autònoms dependents:

- ▶ 22-02-2002: un document oficial del Ministeri d'Economia analitzava aquest tema i manifestava que "ens podríem trobar davant una forma híbrida de treball, que té una definició jurídica formal mercantil, però amb unes formes laboraltitzades que, envers la seva generalització, seria convenient regular suficientment".
- ▶ Juny 2002: l'informe de la Subcomissió del Congrés dels Diputats per impulsar l'estatut de la microempresa, del treballador autònom i de l'emprenedor, incloïa una proposta que deia: "S'insta al Govern a estudiar la situació dels treballadors autònoms que depenguin econòmicament d'un o de diversos empresaris, és a dir, els anomenats autònoms dependents".
- ▶ 16-10 2002: el Grup Parlamentari Català (CiU) presentava una proposta, a petició de la FS TRADE-CCOO, que demanava: "crear una subcomissió en el si de la Comissió de Política Social i Ocupació del Congrés, per tal d'estudiar les millores del marc legal i de protecció social dels anomenats autònoms dependents".
- ▶ 21-11-2002: el PSOE presentava al Congrés dels Diputats una Proposta de Llei per a la "regulació del treball autònom dependent".
- ▶ 31-12-2002: a la Llei d'Acompanyament de Pressupostos pel 2003, el Partit Popular va imposar una disposició addicional que: "encarregava al Govern l'estudi de la viabilitat de la possible creació d'un Fons de Garantia per als anomenats autònoms dependents".
- ▶ 6-5-2003: el Partit Popular rebutjava, en la Comissió i en el Ple del Congrés respectivament, les anteriors propostes esmentades de CiU i el PSOE.
- ▶ 1-7-2003: en el debat sobre l'estat de la nació, el Ple dels Diputats va aprovar una proposta de resolució presentada per CiU que deia: "En seu parlamentària es farà un estudi sobre el règim dels treballadors autònoms que depenen d'un o pocs clients".

- ▶ 21-09-2004: es va fer la votació, al Congrés dels Diputats, per veure si s'admetien a tràmit dues propostes de llei:

La primera, presentada per Esquerra Republicana de Catalunya, que proposava l'equiparació de la protecció social del Règim d'Autònoms respecte a la del Règim General de la Seguretat Social, va ésser acceptada, per al seu posterior debat, amb un sol vot en contra d'un diputat del PP i 128 abstencions de diputats i diputades del mateix partit.

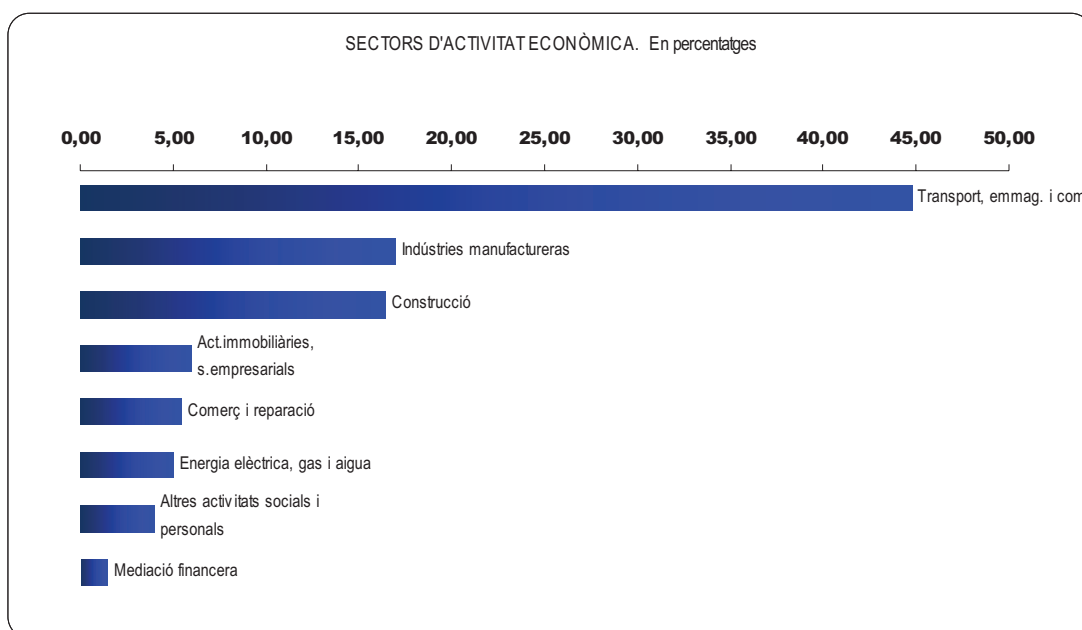
La segona proposta, votada a continuació de l'anterior, havia estat presentada per Convergència i Unió i, en línies generals defensava, de la mateixa manera que la d'ERC, l'equiparació de la protecció social pels autònoms, però afegia unes qüestions més, com la possibilitat de contractació de familiars per part dels autònoms, la prestació per atur i la regulació del treball autònom dependent, dels TRADE. Aquesta proposta no va ésser acceptada a tràmit i es va perdre la votació per només sis vots de diferència. En aquesta ocasió el PP va votar a favor, però tots els diputats i diputades del Grup Socialista, d'ERC, d'Izquierda Unida i d'Iniciativa per Catalunya-Verds, així com un diputat del Grup Mixt, van votar en contra.

- ▶ Setembre 2004: constitució, per part del Ministeri de Treball, d'una Comissió d'Experts amb l'objectiu d'elaborar propostes per a la redacció de l'anomenat "Estatut del Treball Autònom" que el Govern del PSOE vol impulsar durant l'actual legislatura (2004-...).

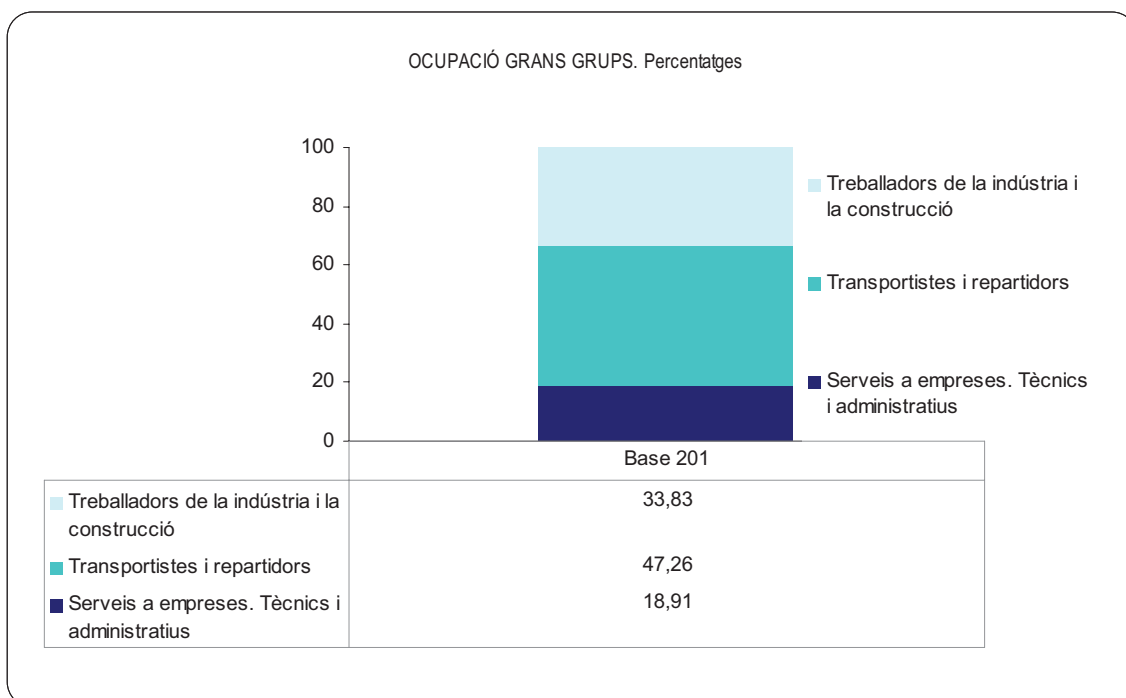
CONTRASTACIÓ DE LES HIPÒTESIS SOBRE L'EVOLUCIÓ DEL TREBALL AUTÒNOM DEPENDENT AL MERCAT LABORAL DE SABADELL.

SECTORS on treballa el col·lectiu d'autònoms dependents

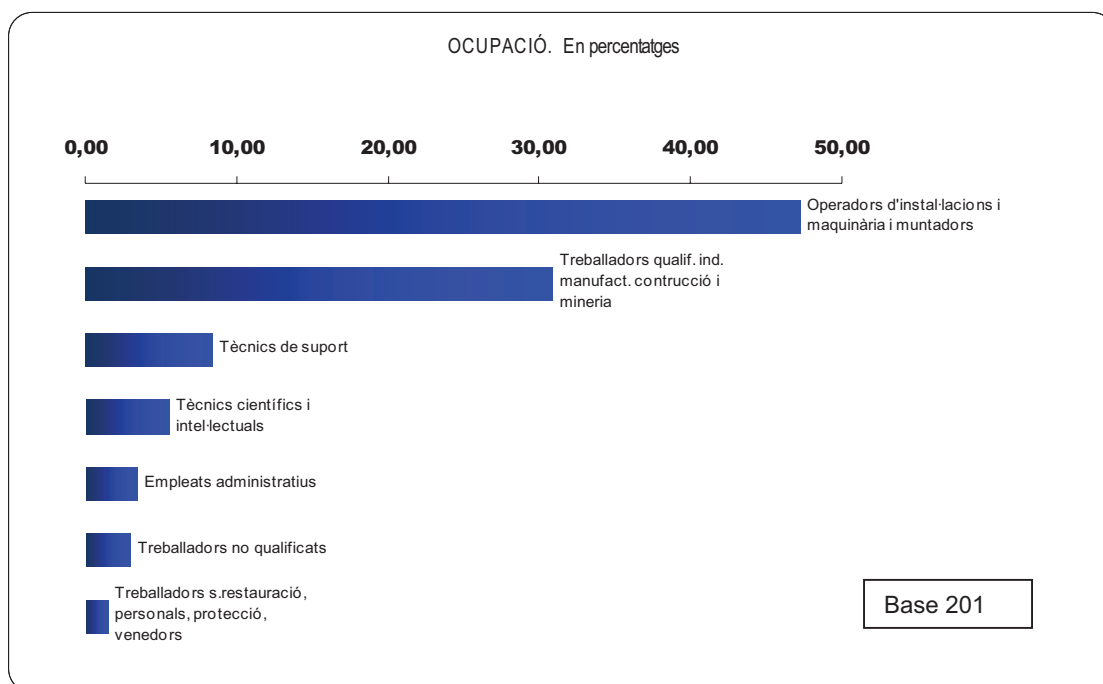
La majoria dels treballadors/es autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell entrevistats treballen en els **sectors del transport, l'emmagatzematge i les comunicacions**, seguit de la **indústria manufacturera i la construcció**.

A la pregunta de quina **ocupació** desenvolupen, han respost el següent:

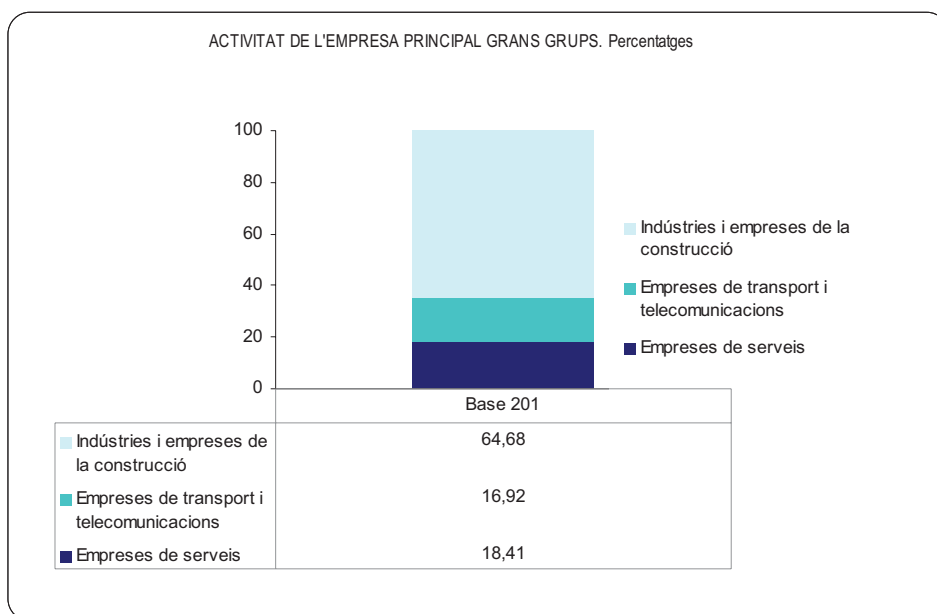

S'observa que l'ocupació més freqüent és la de transportista i repartidor, seguit dels treballadors/es qualificats o no, operadors d'instal·lacions i maquinària de la indústria manufacturera i de la construcció.

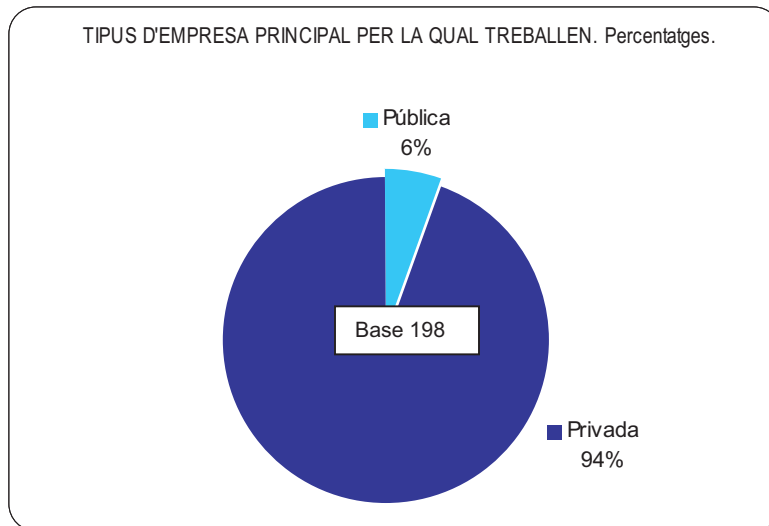

Destaquen els conductors de camions i furgonetes, els treballadors i treballadores de la indústria tèxtil, de la confecció i afins, els paletes i paredadors, fusters, lampistes i instal·ladors, els representants de comerç i els tècnics de venda.

Pel que fa a l'**activitat de l'empresa principal** per a la qual treballen els resultats, que ens informen dels **processos d'externalització i organització del treball** que estan portant a terme les empreses del mercat laboral de Sabadell, han estat els següents:

Destaquen les **empreses industrials** –alimentació, tèxtil, fusta, paper i edició, energia, química, cautxú i metal·lúrgia, maquinària, material elèctric i de transport- i de la **construcció**. La majoria d'aquestes **empreses** són **privades**.

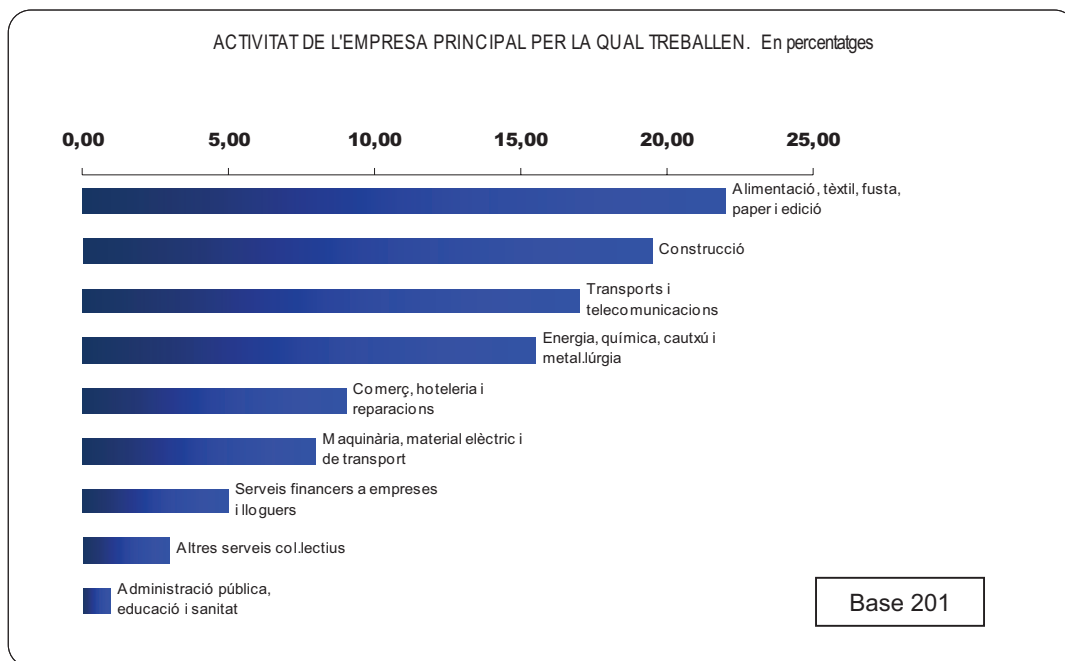

La majoria de persones autònomes dependents porten una mitjana de gairebé **deu** anys treballant per a l'empresa principal.

Mímin	Màxim	Mitjana aritmètica	Moda
1 mes	36 anys	9 anys i 7 mesos	10 anys

S'observa, en primer lloc, una major freqüència de les empreses d'**alimentació, tèxtil, fusta, paper i edició**, en segon lloc, de les de **construcció**, en tercer lloc, de les de **transport i telecomunicacions** i, per últim, de les d'**energia, química, cautxú i metal·lúrgia**.

El **64.5%** dels treballadors/es que presten els seus serveis a les empreses d'**alimentació, tèxtil, fusta paper i edició**, són persones d'edat madura, d'entre **40 i 59** anys i **tres de cada quatre són homes casats** o amb parella estable. Tot i això, és un dels sectors on hi ha més dones.

El **79.5%** dels treballadors/es de la **construcció** tenen edats que van des dels **40 anys fins a més de 60 anys**, pràcticament tots són homes **casats o amb parella estable**.

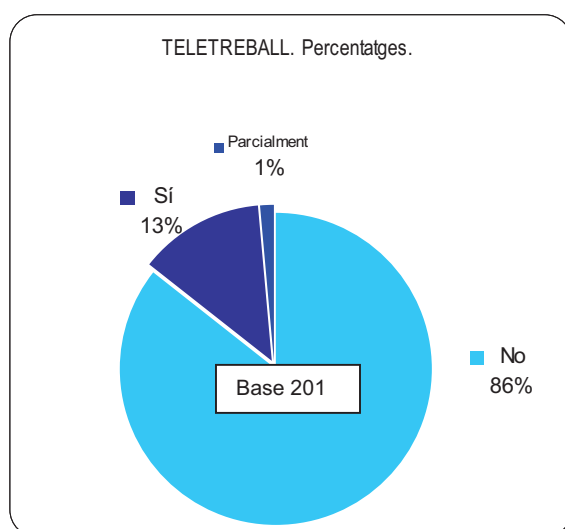
El **70.6%** de les persones que treballen en empreses de **transport i telecomunicacions** tenen entre **30 i 49 anys**, més joves que en altres empreses. També són homes **casats o amb parella estable i fills**.

El **87.1%** dels treballadors/es de les empreses d'**energia, química, cautxú i metal·lúrgia** tenen entre **30 i 59 anys**, són homes **casats o amb parella estable i fills**.

Les **persones més grans treballen en empreses de la indústria i de la construcció, i les més joves a empreses de serveis.**

La presència de **dones i persones solteres** és clarament més elevada en les **empreses de serveis, dues de cada cinc són dones**, en ocupacions **tècniques, administratives o de serveis**. La presència d'**homes, sobretot casats i amb fills**, és més alta a les empreses de **transport i de telecomunicacions**.

Pel que fa al **teletreball**, un **14% de persones treballadores autònomes dependents** treballen des de casa.

El **perfil** d'aquestes persones és, contràriament a allò que caldria esperar, el d'una persona madura, el **46% són dones i el 54% són homes**; i el tipus de llar és el de la parella amb fills (42%), seguit del de la parella sense fills (23%) i de llar unipersonal (16%), per aquest ordre.

S'observa una relació feble entre la població femenina i el treball des de casa. Hi ha més dones que treballen des de casa, o fent teletreball, del que caldria esperar.

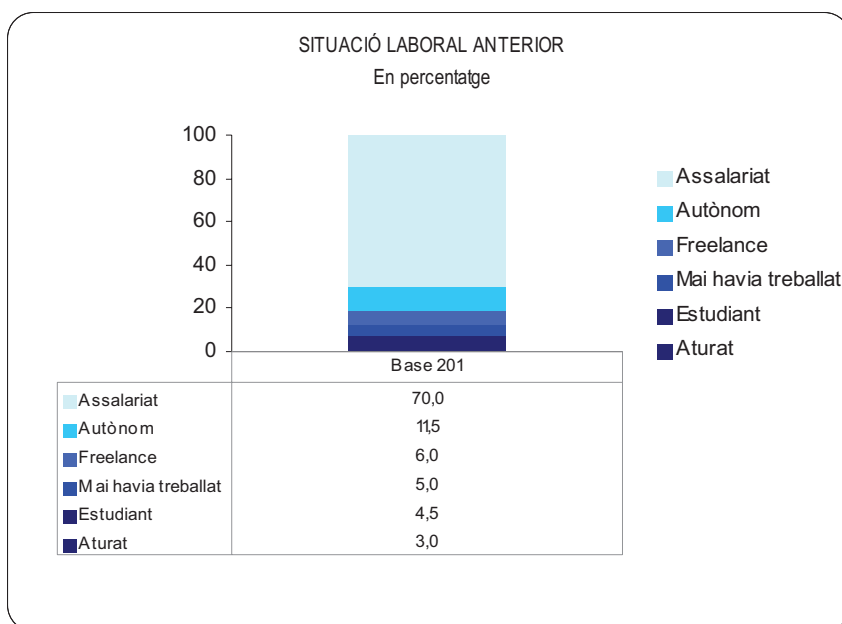
La hipòtesi de que les persones que treballen com a **autònoms dependents** es concentren en sectors econòmics de serveis a les empreses i a la comunitat, i en els nivells més alts de qualificació, no es verifica.

El que es constata en aquesta **recerca és que el treball autònom dependent es concentra a la indústria, a la construcció i a les empreses de transport i telecomunicacions** i que la majoria són **transportistes i repartidors**, seguit dels **treballadors/es qualificats de la indústria manufacturera i de la construcció** que treballen per a empreses industrials, de construcció, de transport i telecomunicacions i de química, cautxú i metall, per aquest ordre.

Tanmateix, **s'aprecia un sector més jove de persones**, amb un percentatge significatiu de **dones**, que **treballen per a empreses de serveis**.

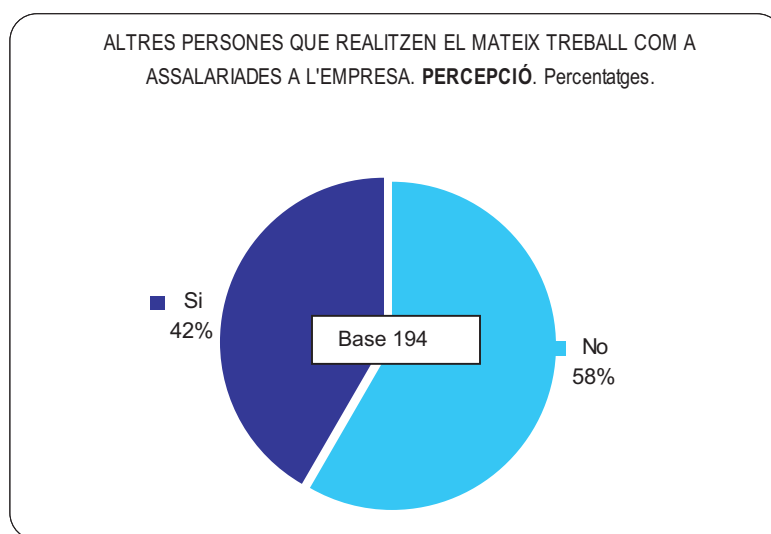
RELACIÓ amb el treball assalariat i la desocupació.

La majoria dels treballadors/es autònoms dependents, el **70% havien estat assalariats anteriorment**. Aquesta dada confirma que la majoria dels autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell havien estat prèviament **treballadors/es assalariats** inclosos en el Règim General de la Seguretat Social.

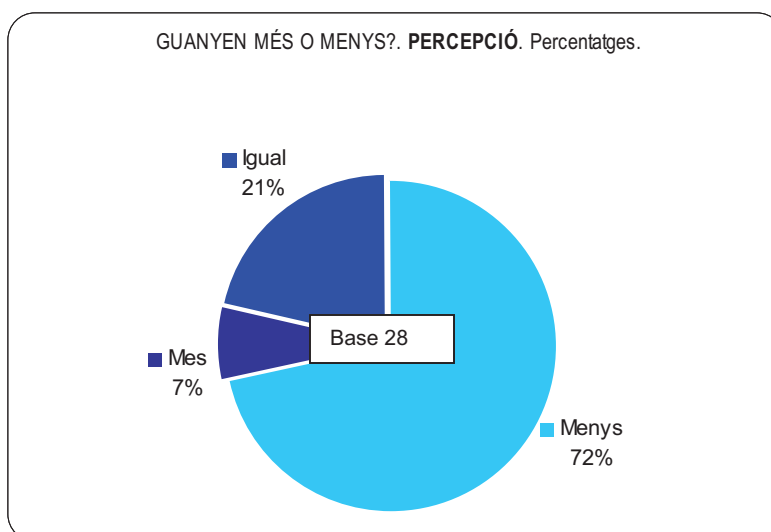

Tanmateix, quan se'ls ha demanat pels **motius que els porten a treballar com autònoms –dependents-** la resposta ha estat, en un **21% dels casos, per sortir de l'atur**. Aquest ha estat el segon motiu més esmentat després del de la millora de les condicions econòmiques.

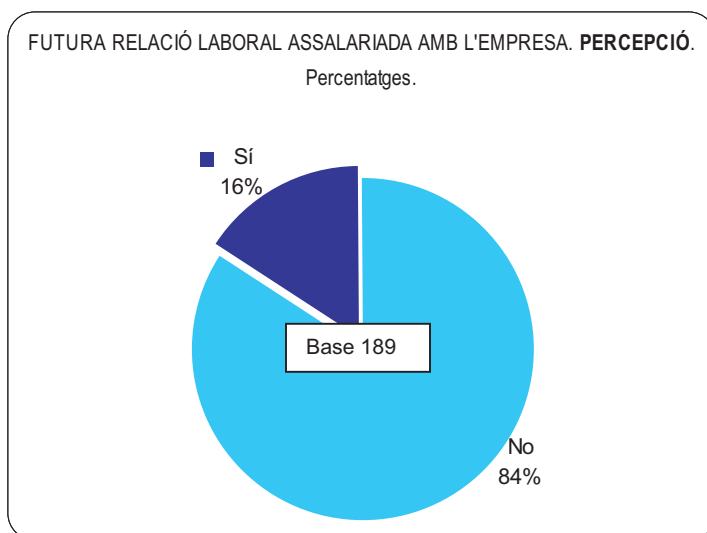
Pel que fa a la percepció de si **hi ha o no altres persones a l'empresa que realitzen el mateix treball** que l'autònom dependent, **dues de cada cinc perceben que si**, una xifra que cal tenir en compte.

Tanmateix, gairebé **tres de cada quatre perceben que guanyen més que les persones assalariades** que realitzen la mateixa feina que ells a l'empresa.

Per últim, el **16% dels treballadors/es autònoms dependents perceben que podrien tenir una relació laboral assalariada futura amb l'empresa.**

Aquestes persones consideren que es pot arribar a un acord i estan distribuïdes en totes les ocupacions i sectors de l'activitat econòmica sense que s'apreciïn relacions significatives entre les variables.

Algunes de les persones que han manifestat la impossibilitat de treballar per a l'empresa com a assalariades han expressat, per ordre de freqüència, els motius següents:

- » l'empresa vol obtenir més beneficis d'aquesta manera,
- » l'empresa no vol assumir responsabilitats derivades d'una relació laboral assalariada.

Per tant, queda **contrastada la hipòtesi** que el **col·lectiu d'autònoms dependents ha estat abans assalariat** i de que **només una de cada cinc persones ha optat pel treball autònom amb la finalitat de sortir de l'atur**. Cal matisar que la segona afirmació no confirma el qualificatiu de "poques", una de cada **cinc** persones, és una xifra considerable, per tant, **la segona part de l'afirmació no es verifica completament**.

Per últim, **es confirma** el fet que algunes persones autònoms dependents el **16%**, perceben la **possibilitat de treballar com a assalariades**. Aquesta informació ens proporciona coneixement sobre la possibilitat que les empreses facin servir el treball autònom dependent com una manera de provar la idoneïtat dels treballadors o treballadores.

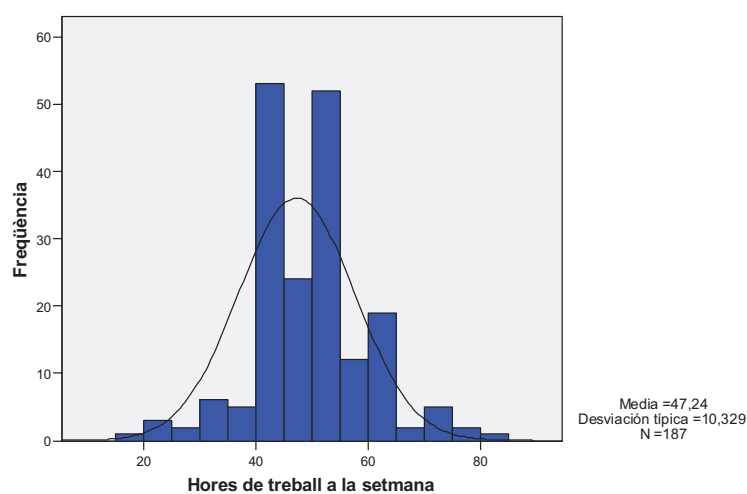
CONDICIONS LABORALS

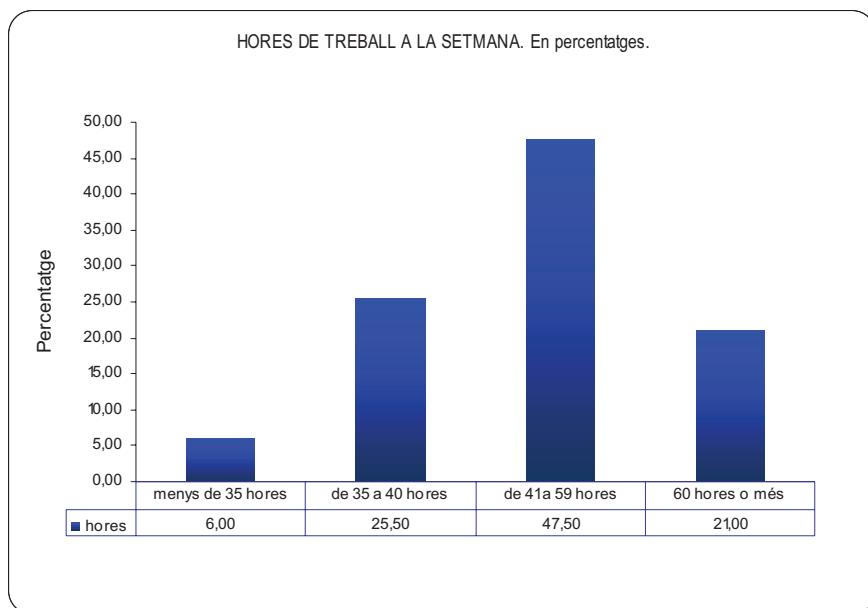
De l'anàlisi de les condicions de treball es treuen les conclusions següents:

En general la jornada de treball mitjana del col·lectiu d'autònoms dependents és de **47 hores** i el **25 % del col·lectiu** de treballadors autònoms dependents **treballa més de 50 hores**. La distribució de la jornada s'aproxima a una corba normal.

Mímin	Màxim	Mitjana aritmètica	Moda
15 hores	84 hores	47 hores	50 hores

Histograma

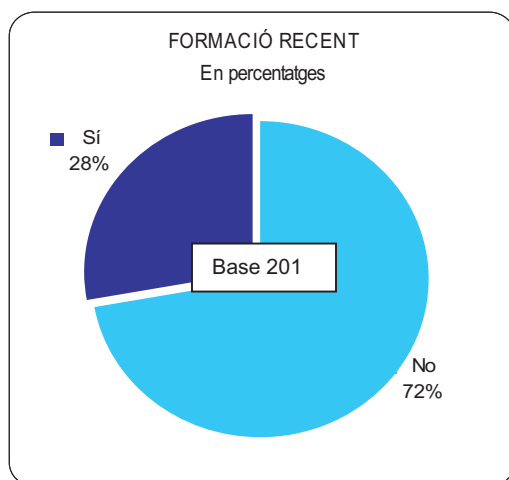

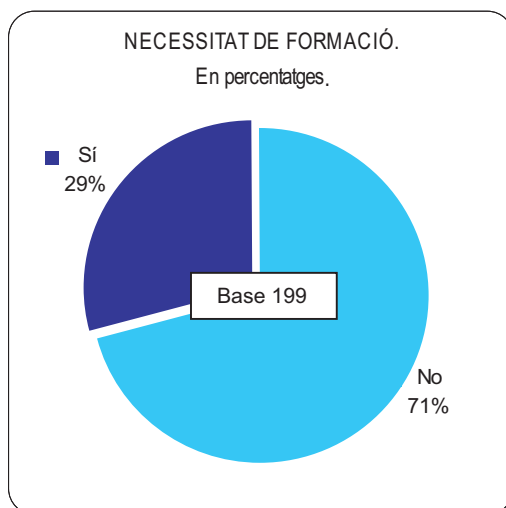
La jornada es perllonga, sobretot quan l'activitat principal de l'empresa és industrial o de la construcció i entre els transportistes i repartidors.

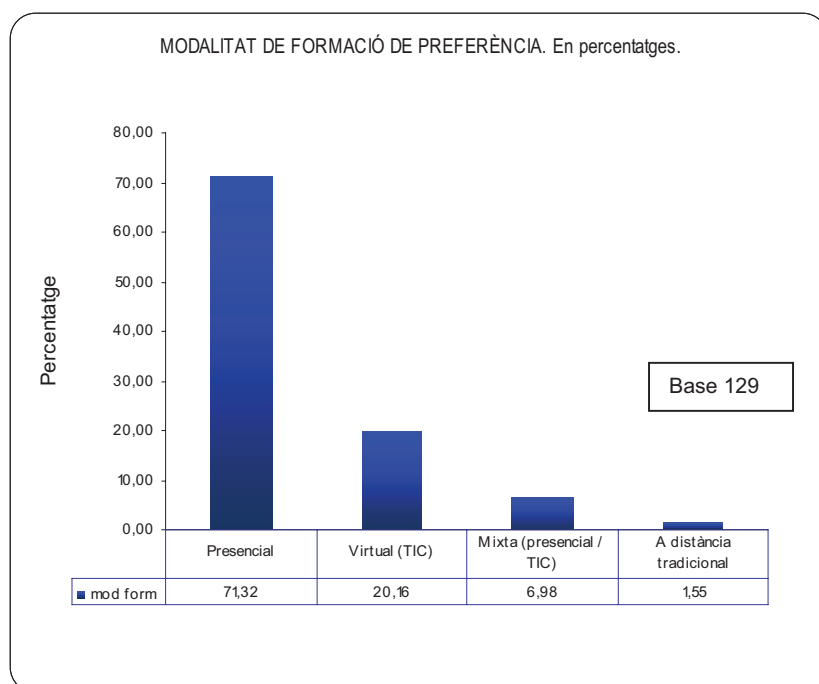
Pel que fa a la **formació**, una de cada quatre persones autònomes dependents s'ha format. Tanmateix, les que han rebut formació són majoritàriament les que n'accedeixen amb més facilitat, són persones que ocupades com a **tècnics, tècnics de suport, administratius, comercials i, en general, les que ofereixen algun servei**, sobretot si treballen per empreses de **serveis**, i les més **joves** –menors de 40 anys- .

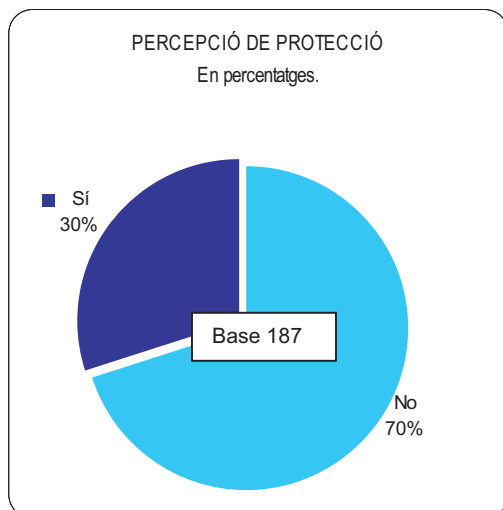
Perceben que **necessiten formar-se** més d'una quarta part de les persones entrevistades, especialment els **tècnics, tècnics de suport, administratius, comercials i en general ofereixen algun servei**, sobretot si treballen per a empreses de serveis, els més joves –**menors de 30 anys**- i els que tenen un **nivell d'estudis superior**.

Quan se'ls demana per la **modalitat de formació de preferència**, la majoria de les persones autònomes entrevistades prefereix la **presencial**, sobretot els treballadors de la **indústria i la construcció**, i les persones que **no** tenen **estudis universitaris**, tal i com es veu en la gràfica següent:

Pel que fa a la protecció social, el 70% pensa que encara que paguin més no estaran més protegits.

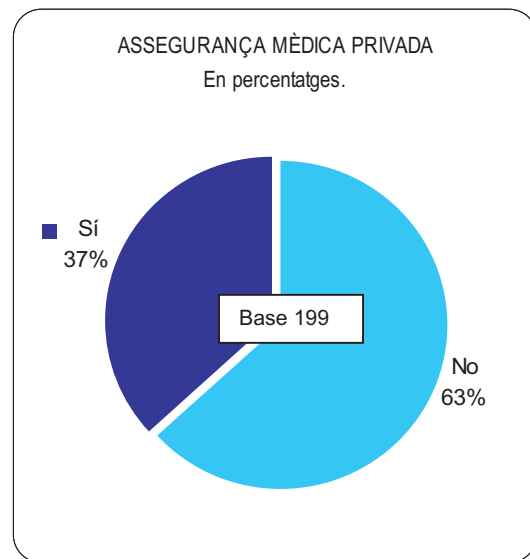
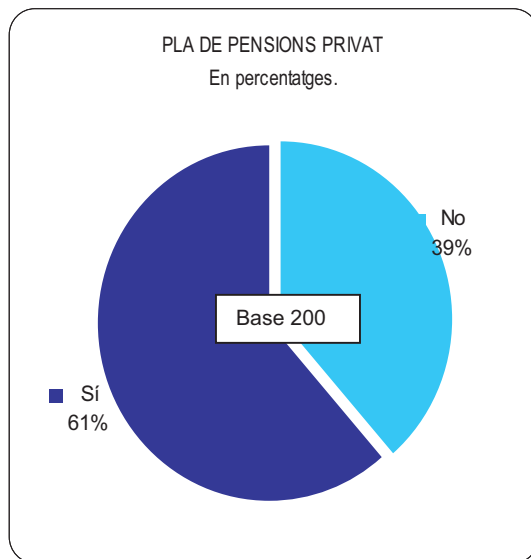

La desconfiança cap al sistema públic de protecció social per part del col·lectiu d'autònoms dependents és major entre el col·lectiu de treballadors de la indústria i de la construcció, els transportistes i els repartidors.

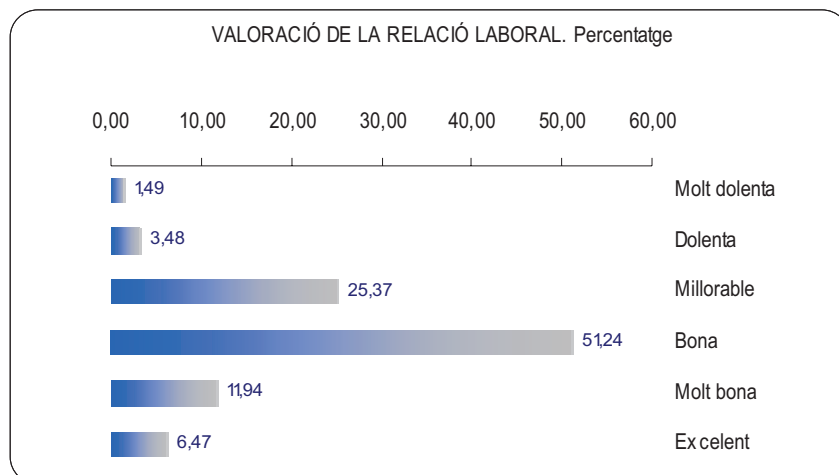
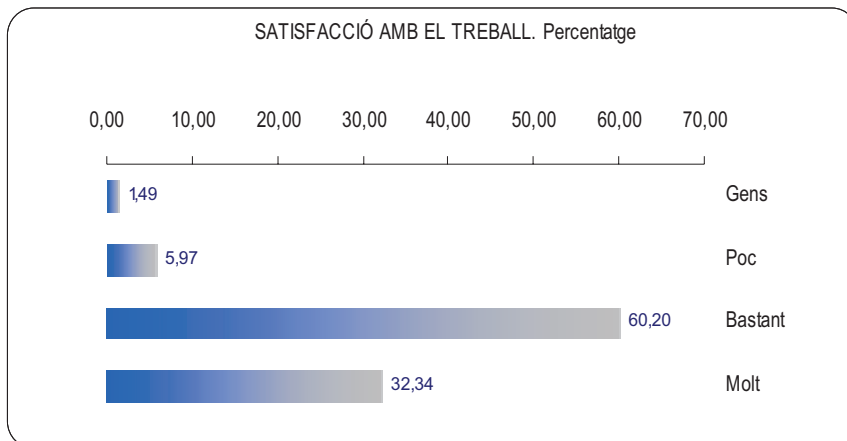
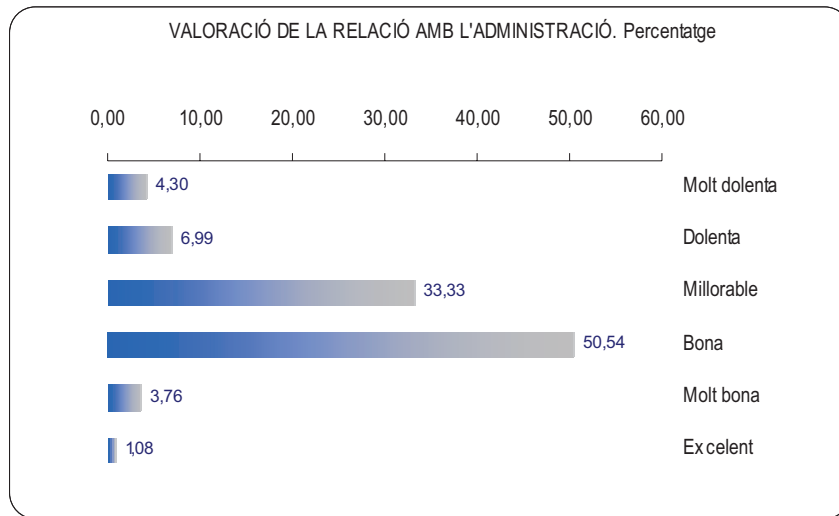
Aquesta certa desconfiança cap al sistema de protecció social fa que moltes d'aquestes persones **optin per complementar, de manera privada, la seva protecció pròpia i la de la seva família** mitjançant **plans de pensions**, assegurances mèdiques privades o altres tipus d'assegurances.

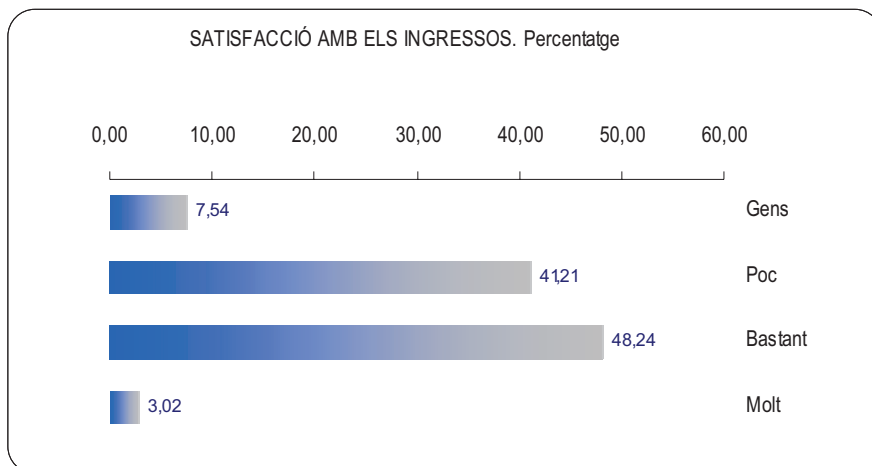
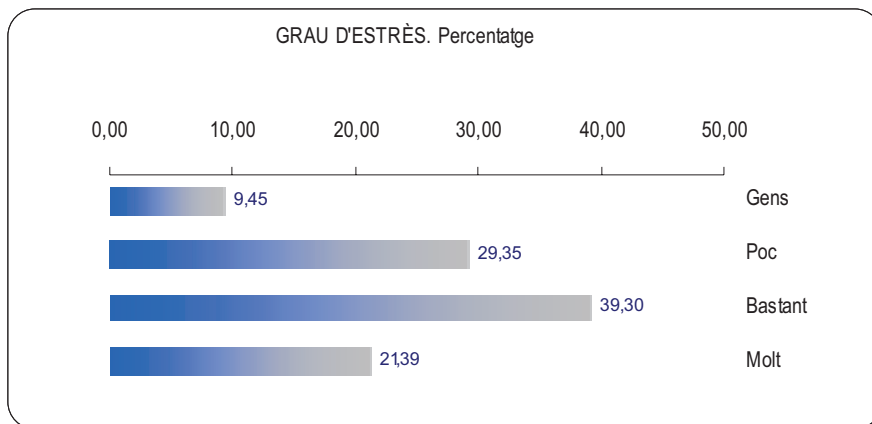
És per això que **tres de cada cinc** persones autònomes dependents **tenen un pla de pensions privat**, sobretot si tenen **més de 29 anys**, i gairebé **dues de cada cinc** disposen d'una **assegurança mèdica privada**, sobretot entre les persones que **treballen al sector de serveis a l'empresa**.

A més, entre els comentaris i les observacions que els autònoms dependents han fet, destaquen els que tenen a veure amb la manca de protecció social, l'oblit per part del poder polític i legislatiu, la discriminació i desatenció per part de la societat, la manca d'informació, la manca d'inspeccions a les agències de transport, despatxos d'arquitectura i empreses relacionades amb la construcció, i la competència deslleial amb altres treballadors que exerceixen sense estar donats d'alta al règim d'autònoms de la Seguretat Social.

Pel que fa a la **satisfacció i valoració de la situació actual**, en general, el col·lectiu d'autònoms dependents considera que la **relació laboral és bona o millorable**, estan **bastant o molt satisfets amb el seu treball** i en pel que fa als **ingressos** es divideixen en **dos grups, els poc satisfets i els bastant satisfets**.

Es constata una major satisfacció amb els ingressos entre els **tècnics científics i intel·lectuals, tècnics de suport, administratius, comercials** i en general els que **ofereixen algun servei a les empreses**.

També queda contrastada la **hipòtesi** que **el col·lectiu de treballadors autònoms dependents té jornades de treball més perllongades**.

Per últim, el col·lectiu **no accedeix a la formació i la percepció que tenen de la necessitat de formar-se és feble**. De fet, **només una part del col·lectiu accedeix a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació**.

EL CICLE DEL TREBALLADOR AUTÒNOM DEPENDENT

Com una persona acaba sent un treballador autònom dependent?

A continuació s'exposen les quatre hipòtesis i les dades relacionades més rellevants¹⁶.

La **hipòtesi de treball de “l'ocupació refugi”** en funció del cicle econòmic, segons la qual, en èpoques de recessió econòmica, l'autoocupació serviria de refugi per a les persones desocupades que anteriorment haurien estat assalariades, és a dir, part de les persones assalariades expulsades del mercat laboral transitarien cap a l'autoocupació. I en èpoques de creixement econòmic passaria a l'inrevés, part de les persones autoocupades aconseguirien un lloc de treball subordinat i passarien a ser assalariades.

Tanmateix, les anàlisis realitzades pel Ministeri de Treball i Assumptes Socials indiquen que l'ocupació a l'Estat espanyol segueix un patró ben diferent de l'esmentat. L'autoocupació segueix patrons que es podrien qualificar de contraris.

La **hipòtesi de treball de l'autoocupació com mecanisme de transició en el mercat de treball**. Aquesta hipòtesi complementa l'anterior en el sentit que les persones, per sortir de l'atur i accedir de nou o per primera vegada al mercat de treball, passarien abans per l'autoocupació. Per tant, l'autoocupació seria una mena de transició des de la desocupació fins al treball assalariat.

Les dades a nivell de l'Estat espanyol no confirmen aquesta hipòtesi que la desocupació és l'origen de les entrades que es produeixen a l'autoocupació, al contrari, la majoria d'aquestes entrades provenen de l'ocupació assalariada. No obstant això, en els darrers anys aquesta transició entre la situació d'atur i l'autoocupació ha estat la que més s'ha incrementat, per tant, és interessant analitzar-la.

---

¹⁶ Empleo autónomo y empleo asalariado. Análisis de las características y comportamiento del autoempleo en España. Informes y estudios: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Els canvis en l'ocupació per compte propi tenen a veure amb els canvis en el teixit productiu i especialment en l'organització del treball a les empreses. L'autoocupació està augmentant a l'Estat espanyol i n'estan canviant les característiques.

La **hipòtesi de treball del canvi sectorial**, del predomini del sector terciari, considerat com a fase més avançada del creixement econòmic. Tanmateix, els resultats en l'àmbit de l'Estat espanyol no confirmen aquesta hipòtesi, l'autoocupació no s'explica per la reestructuració sectorial sinó pels canvis succeïts a cadascun del diferents sectors d'activitat econòmica.

I per últim, la **hipòtesi de treball de l'emergència de les noves formes de treball**. L'autoocupació estaria relacionada amb les necessitats d'una organització més flexible del processos de treball. De fet, hi ha una correlació de signe positiu entre les noves formes d'organització del treball i l'evolució del treball per compte propi. Aquesta correlació és encara més evident en el cas del treball a temps parcial. L'autoocupació podria estar canalitzant bona part de l'augment d'aquest tipus de jornada laboral.

CONTRASTACIÓ DE LES HIPÒTESI SOBRE EL CICLE DELS TREBALLADORS AUTÒNOMS DEPENDENTS AL MERCAT LABORAL DE SABADELL.

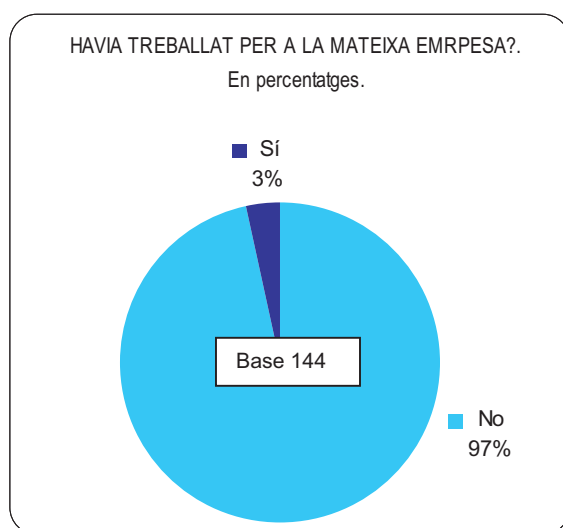
A continuació es presenten els resultats de l'enquesta realitzada als treballadors autònoms dependents de Sabadell pel que fa als següents aspectes:

- » La situació laboral anterior a l'actual.
- » La voluntarietat de la decisió de fer-se treballador/a autònom.
- » Els motius principals pels quals la persona treballa com autònom.

Situació laboral anterior

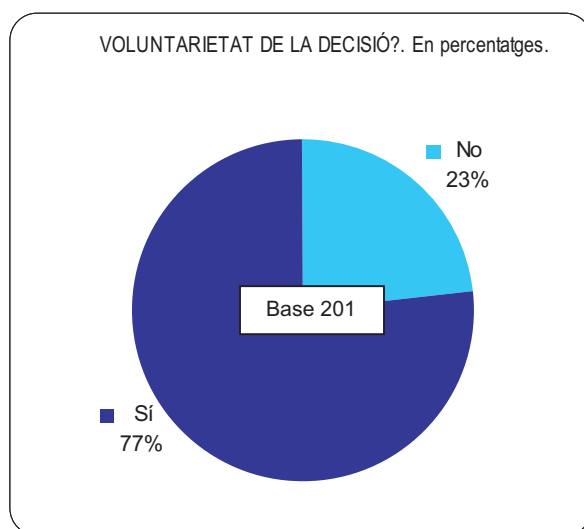
Com ja s'ha comentat en l'apartat de l'evolució del treball autònom, la majoria dels treballadors/es autònoms dependents del mercat de treball de Sabadell, el **70%**, **havien estat assalariats anteriorment**. Aquesta dada confirma, en part, que la transició cap a l'autoocupació es fa des del treball subordinat o per compte aliè.

Tanmateix, només un **3,5% dels autònoms dependents havien treballat com a assalariats per a la mateixa empresa –una mostra poc representativa–**. Entre els motius al·legats del canvi de relació treballador/a assalariat a treballador/a autònom destaquen els següents: la reestructuració de l'empresa, l'externalització d'un servei, la percepció de que seria millor treballar per compte propi i l'obligatorietat de la llei en els cas dels gestors.

Voluntarietat de la decisió de fer-se autònom

Quan se'ls ha demanat si la **decisió** de fer-se autònom ha estat **voluntària** o no, **tres de cada quatre persones han expressat que sí**. No obstant això, **una de cada quatre**, manifesten que aquesta decisió no ha estat voluntària. Amb la **prova estadística khi quadrat**¹⁷ s'ha comprovat que l'única relació significativa entre la **voluntarietat o no** de la decisió ha estat aquella **relacionada amb l'ocupació**. Tot i que aquesta relació és **feble**¹⁸, existeix. De fer, en el cas dels **serveis a empreses**¹⁹ gairebé **dues de cada cinc persones** afirmen que la decisió **no ha estat voluntària**.

Motivació principal per ser treballador/a autònom

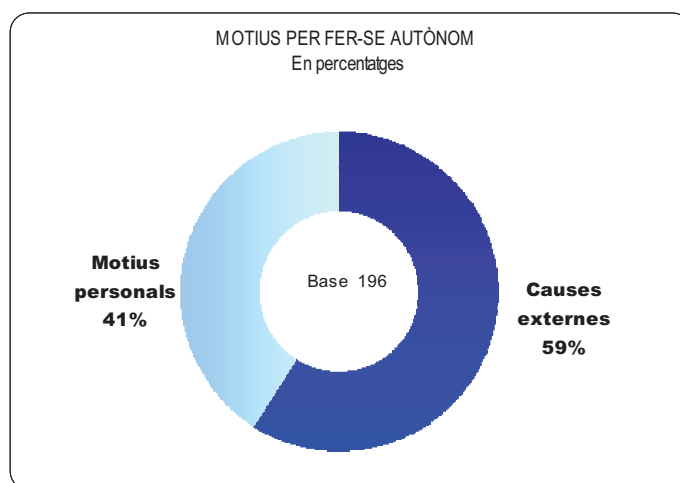
Com s'observa a la gràfica següent els motius que han motivat que les persones del mercat laboral de Sabadell acabin treballant com autònoms han estat **externs per tres de cada cinc persones i personals per dues de cada cinc**.

¹⁷ Contrast d'hipòtesi emprat per a grans sèries d'observacions que mesura la proximitat entre la distribució de freqüències de les observacions i una distribució de freqüències predita amb un model estadístic determinat.

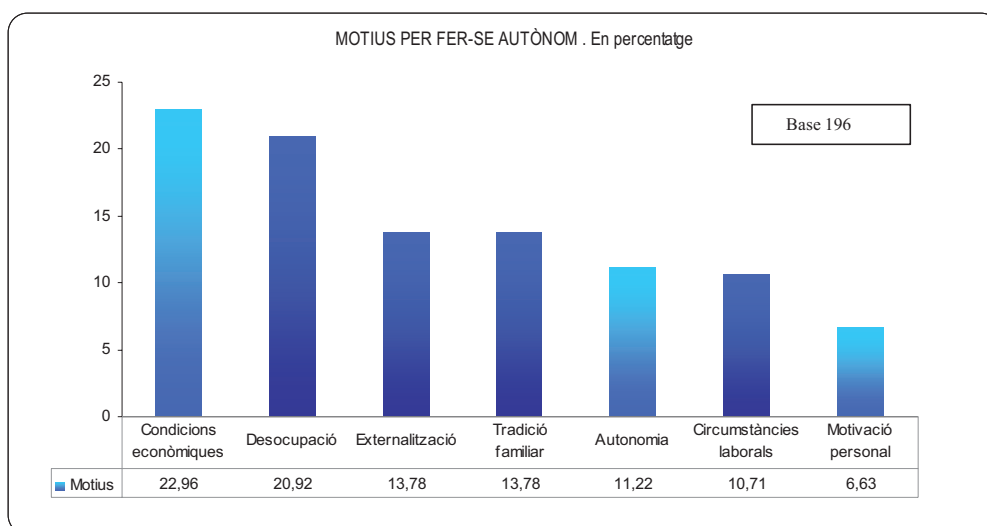
¹⁸ Prova Tau de Goodman i Kruskal (0.043).

¹⁹ Inclou tècnics superiors i enginyers, enginyers tècnics, delineants i dissenyadors tècnics, fotògrafs, professionals d'ajuda en operacions financeres i comercials, auxiliars comptables i financers, representants de venda i tècnics de venda, auxiliars administratius que no atenen al públic.

S'entén per **motius personals**: la millora de les condicions econòmiques –guanyar més diners-, l'augment d'autonomia –tenir més independència i flexibilitat-, i la motivació personal. I per **causes externes**: la desocupació –la situació d'atur-, l'externalització d'un servei de l'empresa –o proposta per part de l'empresa-, les circumstàncies laborals –l'obligatorietat de la llei, el tipus de professió, els condicionats laborals- i, per últim, la tradició familiar –o les circumstàncies familiars-.

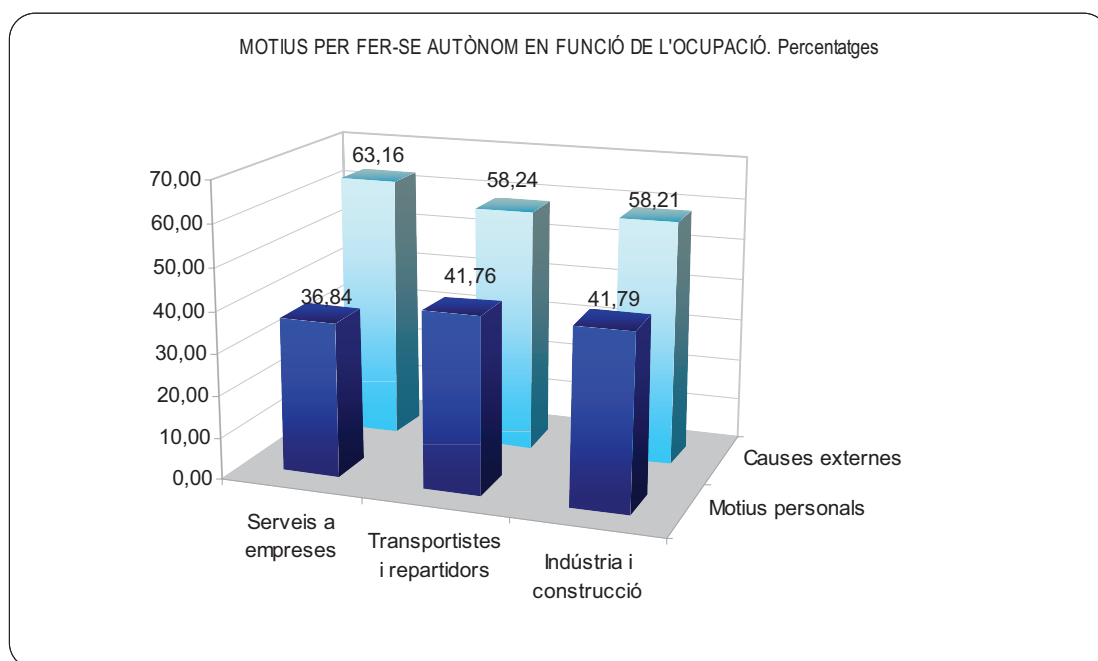

Per bé que les causes externes²⁰ sobrepassen les internes, s'observa que la **millora de les condicions econòmiques** té un pes molt important.

²⁰ Dintre de les causes **internes** s'inclou: la millora de les condicions econòmiques, l'autonomia i la motivació personal.

Si s'aprofundeix en aquesta anàlisi i s'analitzen els motius per fer-se autònom en funció de l'ocupació, l'edat, el nivell d'estudis i l'activitat de l'empresa per a la qual es treballa, s'observa el següent:

Pel que fa a l'ocupació i després de fer la prova **khi quadrat** s'aprecia una **relació** feble entre l'**ocupació** i **els motius per fer-se autònom**. Aquesta relació es manifesta especialment quan les persones tenen una **ocupació inclosa en allò englobat en el concepte de serveis a les empreses**²¹. En aquest cas, predominen les causes externes.

Entre els **motius** esmentats pels autònoms dependents que ofereixen **serveis a altres empreses** destaquen, per ordre d'importància, els següents:

- ▶ **les circumstàncies laborals i de la professió**
- ▶ **la millora de les condicions econòmiques**
- ▶ **la transició de l'atur a l'ocupació**
- ▶ **l'externalització d'un servei de l'empresa**

²¹ Inclou tècnics superiors i enginyers, enginyers tècnics, delineants i dissenyadors tècnics, fotògrafs, professionals d'ajuda en operacions financeres i comercials, auxiliars comptables i financers, representants de venda i tècnics de venda, auxiliars administratius que no atenen al públic.

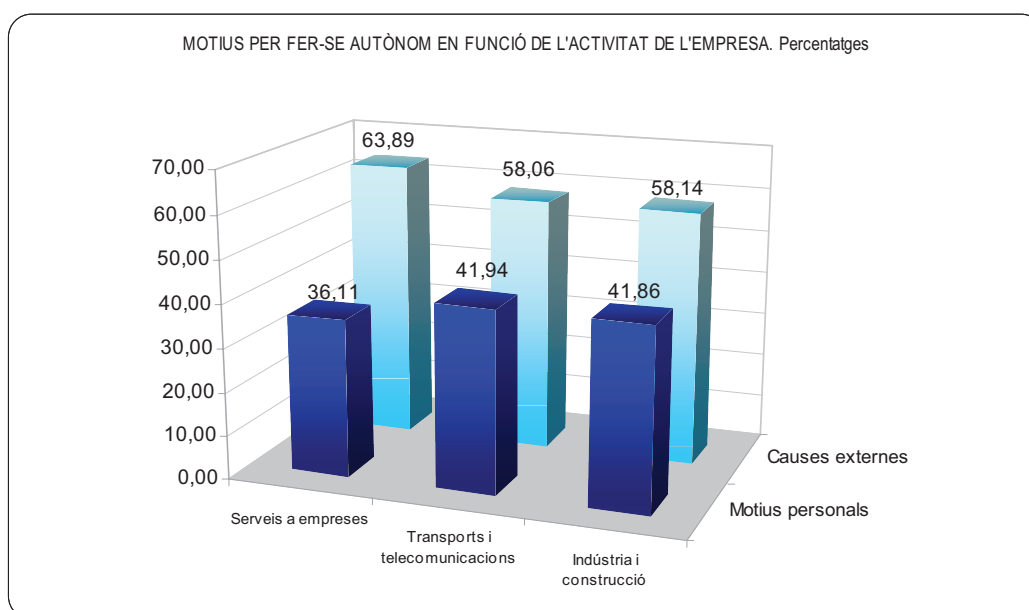
Entre els **motius** esmentats pels **transportistes i repartidors** autònoms dependents destaquen, per ordre d'importància, els següents:

- » la transició de l'atur a l'ocupació
- » la millora de les condicions econòmiques
- » la tradició familiar
- » l'**autonomia** i la independència

Entre els **motius** esmentats pels treballadors/es autònoms dependents de la **indústria i la construcció** destaquen, per ordre d'importància, els següents:

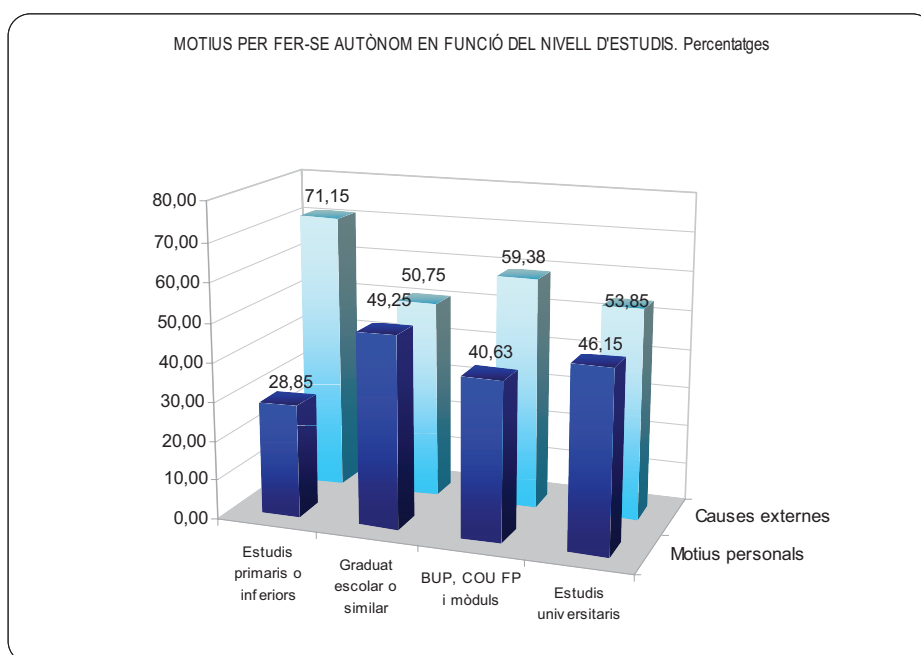
- » la millora de les condicions econòmiques
- » l'**externalització o proposta per part de l'empresa**
- » la transició de l'atur a l'ocupació

Si s'analitza, d'una banda, quina és l'activitat econòmica de les empreses de les quals en depenen econòmicament, i de l'altra, els motius personals o externs, no s'observa cap relació significativa a nivell estadístic.

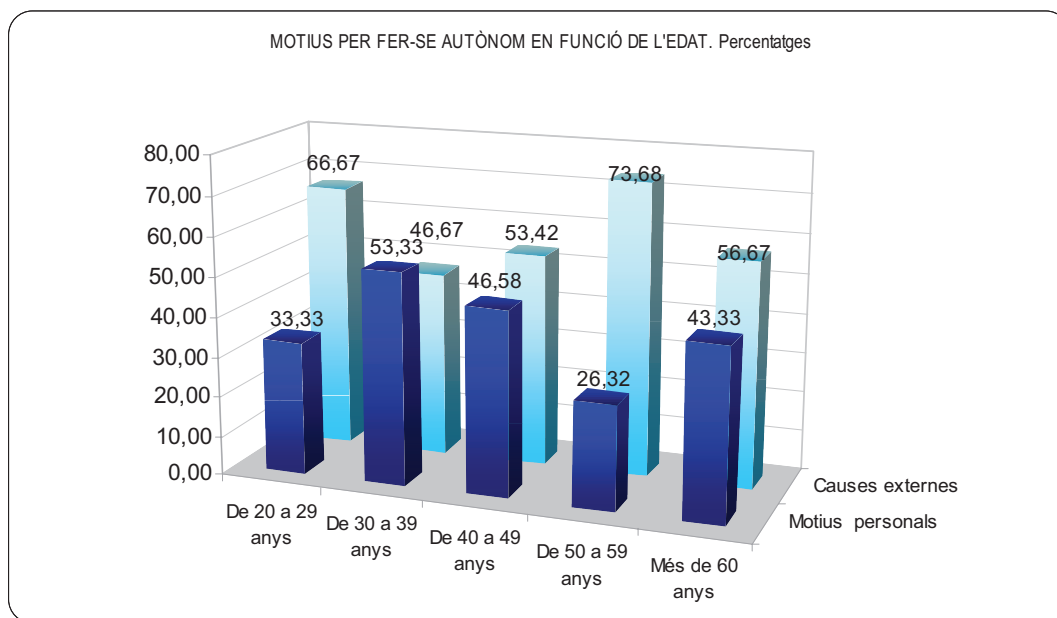
Tanmateix, sí que s'aprecia un **predomini de les causes externes** en aquelles empreses que basen la seva activitat en els **serveis**²². En aquest cas, la **transició de l'atur a l'ocupació** ha estat una de les causes més esmentades, de la mateixa manera que en les empreses del sector del **transport i de les telecomunicacions**. En canvi, per les persones que treballen per a la **indústria o la construcció** el motiu principal ha estat **millorar les condicions econòmiques**.

Quan s'analitzen altres variables relacionades amb el perfil de l'autònom dependent, com per exemple el **nivell d'estudis i l'edat**, s'observa que **tampoc hi ha relacions significatives entre les variables**. No obstant això, s'aprecia un **predomini de les causes externes en les persones amb estudis primaris o inferiors**, on destaca la motivació derivada de la **transició de l'atur a l'ocupació**. I l'**autonomia** i els **processos d'externalització**, una motivació personal i una causa externa respectivament, en les persones amb **estudis universitaris**.

²² Comerç, hoteleria, reparacions. Serveis financers, serveis a empreses, lloguers. Serveis sanitaris, educació i Administració Pública.

Pel que fa a l'edat, també s'observa d'un **predomini dels factors externs** en les persones d'entre **50 i 59 anys** com s'observa a la gràfica següent:

La transició de la situació d'atur a l'ocupació en les persones que tenen edats compreses entre els **50 i 59 anys** sembla ser una de les causes externes més importants.

Així, després de l'anàlisi més profund del cicle de l'autònom, podem concloure que, almenys al **mercat laboral de Sabadell**, es **confirmen** en part les següents hipòtesis:

La hipòtesi de l'autoocupació com a mecanisme de transició en el mercat de treball. Per sortir de l'atur i accedir de nou al mercat de treball les persones passarien abans per l'autoocupació, tanmateix la majoria s'hi quedarien. Aquest fet es dona en gairebé totes les ocupacions, però sobretot entre els transportistes i repartidors. **Només el 16% de les persones entrevistades perceben la fase d'autoocupació** com una mena de **període de prova** abans d'incorporar-se a l'empresa com a assalariades.

La **hipòtesi de l'emergència de les noves formes de treball**, és a dir, la relació entre l'autoocupació i les noves formes d'organització del treball i, més concretament, els processos d'externalització de les empreses. Afecten, d'una banda, les persones que **treballen a les indústries manufactureres i al sector de la construcció** i, de l'altra, aquelles que tenen **nivells alts de formació**, concretament d'estudis universitaris, i **realitzen serveis per a altres empreses**.

LES DEMANDES DELS TREBALLADORS AUTÒNOMS DEPENDENTS

A continuació es descriuen les principals demandes dels treballadors autònoms dependents (TRADE) després de fer una anàlisi exhaustiva d'allò que expressen els agents socials.

A partir de la Unió de Professionals i Treballadors Autònoms (UPTA)²³ les demandes pels treballadors/es autònoms/es dependents es poden resumir en les següents:

- » Regular les situacions en què es pot interrompre la prestació del servei personal amb dret a retribució.
- » Regular el dret a percebre una indemnització per danys i perjudicis a favor del treballador/a autònom dependent quan es modifiquin les condicions contractuals pactades amb l'empresari principal.
- » Regular el dret a suspendre el contracte quan concorrin les circumstàncies següents: maternitat, adopció, risc durant l'embaràs i modificació de les condicions contractuals.
- » Fixar les condicions d'infracció i sanció en el cas d'interrupció injustificada de la prestació de serveis que afecti al treballador/a autònom dependent.
- » Aplicar als treballadors/es dependents que prestin serveis al seu domicili criteris d'obtenció de resultats similars als que es presten en el centre de treball.
- » Regular un període mínim de descans d'onze hores consecutives en un període de vint-i-quatre hores.
- » Establir el dret a la maternitat, a la lactància i a la cura directa dels menors.

---

²³ Propuesta de estatuto del trabajo autónomo. Justificación y resumen (Materials d'estudi per al debat sobre l'elaboració de l'estatut del treballador autònom i de la regulació del treball autònom dependent. Vol1)

Des de la Federació Sindical TRADE – CCOO²⁴ les demandes prioritàries són les següents:

- » Reconèixer una identitat que agrupi els col·lectius que tenen com a denominador comú aquesta tipologia pròpia i singular, delimitant i concretant la figura del TRADE per evitar la seva confusió amb els “falsos autònoms”, els autònoms no dependents i els autònoms empresaris. Aconseguir la corresponent regulació jurídica o, dit d’una altra manera, el reconeixement d’una relació laboral de tipus especial.
- » Elaborar un marc específic de relacions laborals, aconseguir l’establiment de mecanismes de representativitat i marcs contractuals, tant en l’àmbit general com en el sectorial, per a aquests col·lectius. Reconèixer el dret a la representació sindical, a la negociació col·lectiva, al contracte de prestació d’obra, producte o servei i el dret de vaga.
- » Iniciar el concert de les condicions mínimes de treball en aspectes com: el temps de treball i descans, les modificacions de les condicions de treball, la conciliació de la vida laboral i familiar, les qualificacions professionals, la retribució, la formació, la prevenció de riscos laborals i la salut en el treball i del dret a recórrer a organismes extrajudicials de solució de conflictes.
- » Construir un pacte d’estratègia contractual envers l’empresari i el Govern, bé en la negociació de les condicions de treball, o bé en els processos de reestructuració sectorial o empresarial.
- » Impulsar una revisió de l’actual nivell de protecció social que comporti una mateixa protecció per un similar esforç contributiu. Reconèixer les prestacions com la d’atur i la de jubilació anticipada, entre d’altres.
- » Reivindicar el dret a la cobertura i protecció per accidents de treball, malalties professionals i incapacitat temporal, en les mateixes condicions que els treballadors i treballadores del Règim General de la Seguretat Social. Adaptació de la normativa legal per tal de garantir el dret a la Prevenció dels Riscos Laborals.
- » Revisar els aspectes fiscals, tant generals com sectorials, especialment injustos o desproporcionats. Revisar el sistema de mòduls, adaptant-lo a les noves professions i flexibilitzant-lo.

---

²⁴ INFO-TRADE. Número especial. Març 2004 (Revista de la Federació Sindical de Treballadors Autònoms Dependents).

- » Separar el patrimoni personal i el patrimoni vinculat a l'activitat professional dels TRADE. Esbossar una nova normativa sobre embargament de béns, que garanteixi el mateix tractament per als seus ingressos i pels dels treballadors/es assalariats. Transposar la Directiva Comunitària sobre morositat amb la creació d'instruments i mecanismes àgils, no gravats econòmicament i efectius, que garanteixin el cobrament dels deutes i la no impunitat dels morosos.
- » Establir polítiques actives d'ajuda i suport per part de les diferents administracions. Crear instruments d'informació, orientació i assessorament per als nous professionals autònoms dependents.
- » Garantir l'accés a la formació contínua, adaptant la normativa i els processos formatius a la realitat dels TRADE.
- » Simplificar i racionalitzar els tràmits i requisits per iniciar l'activitat.
- » Establir un nou sistema de recaptació impositora per a l'inici d'activitat, que faciliti l'establiment del nou professional i no exigeixi el pagament d'imposts abans de començar a treballar.

DEMANDES I PROPOSTES GENERALS DES DE LA TAULA D'AUTÒNOMS DE CATALUNYA (TAC)²⁵: CONTRASTACIÓ AMB EL TREBALL DE CAMP.

SUPORT A L'INICI I DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

- » Crear instruments públics d'informació, orientació i assessorament a l'inici de l'activitat dels autònoms.
- » Simplificar i racionalitzar els tràmits burocràtics a l'inici de l'activitat.
- » Establir un nou sistema de recaptació impositiva a l'inici de l'activitat que faciliti l'establiment del nou professional i que no impliqui el pagament d'impostos abans de començar l'activitat, amb la possibilitat d'ajornament de les obligacions tributàries i fiscals durant els primers anys. Diferiment d'imposts a l'inici de l'activitat, en condicions similars a les previstes en la figura de la Societat Limitada Nova Empresa.

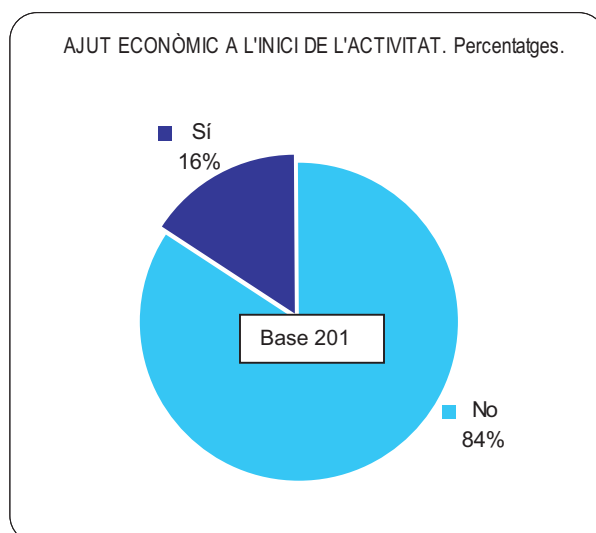
---

²⁵ Document de Propostes i Reivindicacions Generals. Octubre 2003

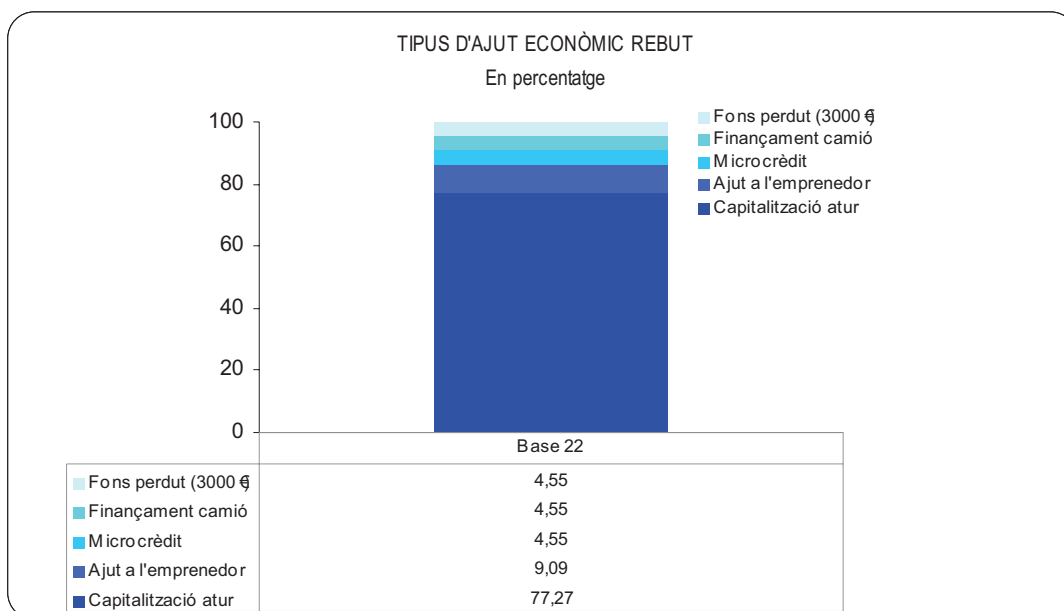
- » Establir línies específiques de crèdit, en condicions preferencials, mitjançant la col·laboració entre administracions públiques i entitats de crèdit, a l'inici de l'activitat i per la modernització dels equipaments i instal·lacions professionals.
- » Facilitar l'accés als crèdits. Creació d'Entitats de Garantia que, de forma efectiva, puguin actuar com a valedors dels projectes que requereixin i mereixin obtenir aquest finançament.
- » Millorar les concessions d'ajuts públics en el sentit que aquests tipus d'ajuts permetin la concessió de bestretes com a mesura per incrementar l'abast i l'eficàcia dels programes.
- » Definir un sistema compatible simplificat i uns models abreujats de balanços i comptes de resultats.
- » Possibilitar una veritable capitalització de la prestació d'atur per a aquelles persones que han generat aquest dret i optin per l'autoocupació.
- » Possibilitar d'establir processos de reconversió per a determinades activitats o col·lectius, a nivell general o territorial, amb ajuts equivalents a aquells que les administracions públiques concedeixen quan aquests processos afecten a treballadors i treballadores assalariats del Règim General.
- » Desenvolupar instruments i mecanismes àgils, senzills i no gravosos econòmicament que garanteixen el cobrament dels deutes i la penalització dels deutors per erradicar la morositat.

La realitat del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell pel que fa al suport a l'inici i desenvolupament de l'activitat

La majoria de persones del col·lectiu, **quatre de cada cinc**, no va rebre cap tipus d'ajut econòmic a l'inici de l'activitat.

Una de cada cinc afirma haver rebut ajut econòmic per iniciar l'activitat. Havien estat persones assalariades i bàsicament van **capitalitzar la prestació per desocupació**. En aquesta opció, destaquen els conductors de camió, els lampistes i els instal·ladors.

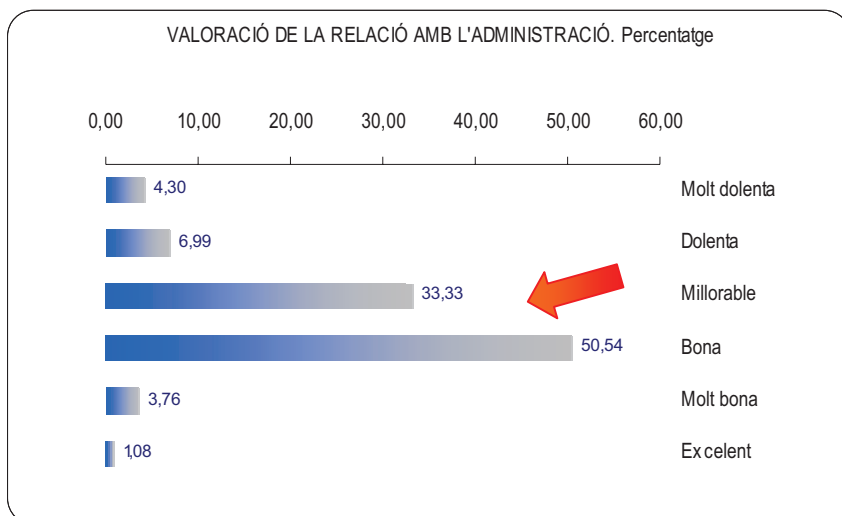

SIMPLIFICACIÓ I FACILITACIÓ FISCAL

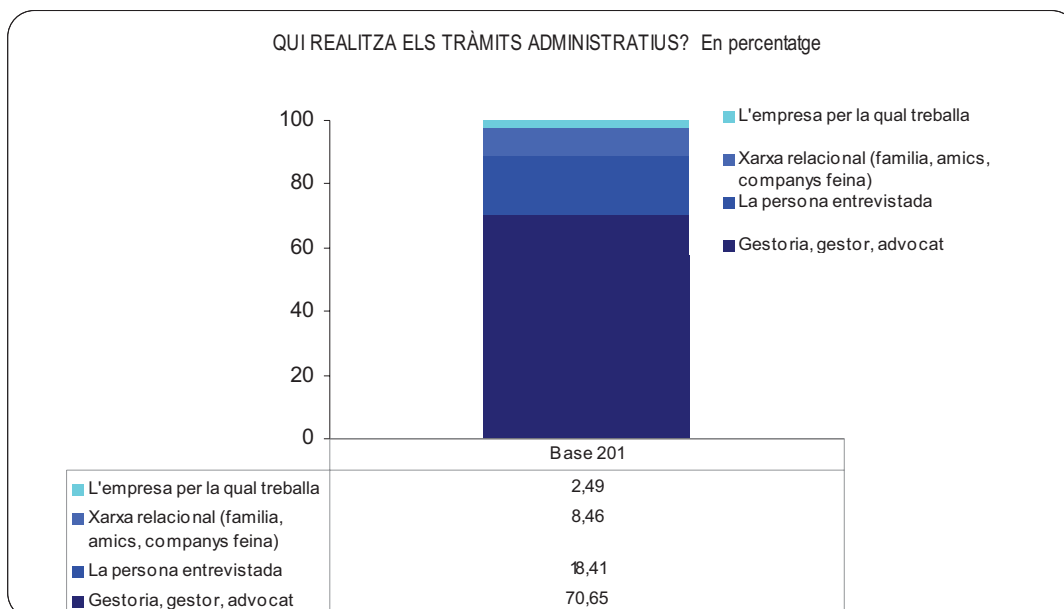
- ▶ Adaptar i flexibilitzar el sistema de mòduls per a les noves activitats professionals no contemplades actualment.
- ▶ Reinstaurar l'exempció per inversió, i per tant la no tributació, en el cas de la venda d'actius, sempre que el seu import sigui reinvertit en altres actius necessaris per a desenvolupar l'activitat.
- ▶ Possibilitar els pagaments fraccionats. Reduir impostos.
- ▶ Reduir el percentatge de pagament a compte de l' IRPF –aproximadament del 20%- que els autònoms que fan una activitat no subjecta a retenció a l'origen (com seria el cas d'alguns professionals), estan obligats a fer, mitjançant trams més adequats a la tributació final o mantenint un tipus fix però més assequible i d'acord amb la realitat de les activitats i el nivell actual de càrrega impositora per aquest impost.
- ▶ Tributar els rendiments d'activitats econòmiques en un impost únic, que podria ésser el tipus més baix de la tarifa de l'IRPF, és a dir, el 18%.
- ▶ Fer que el recàrrec d'equivalència sigui voluntari, per a què l'autònom pugui aplicar el Règim General quan consideri que és més favorable pel tipus d'activitat que desenvolupa.
- ▶ Eliminar la doble imposició entre l'impost de societats i el de l' IRPF de manera que el primer sigui considerat com un impost deduïble de l' IRPF.
- ▶ Millorar el tractament fiscal de l'estalvi, quan aquest s'adreci a projectes d'inversió i millora del negoci o de l'activitat professional.

L'opinió del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell pel que fa a la simplificació i facilitació fiscal

Quan s'ha demanat al col·lectiu que valori les relacions amb l'Administració pel que fa al tràmits administratius que es veuen obligats a fer, la **meitat** han considerat que són **bones** i **una tercera part** que són **millorables**.

No obstant això, s'observa que gairebé **tres de quatre persones deleguen en un gestor o gestoria** tot allò que té a veure amb els tràmits administratius, i que precisament aquest col·lectiu és el més crític –gairebé la meitat consideren que és millorable, dolenta o molt dolenta–, seguit del col·lectiu de persones que afronta aquesta part de la gestió de manera personal –dues de cada **cinc** consideren que és millorable o molt dolenta–.

PROTECCIÓ SOCIAL

- » Eliminar els límits de cotització a partir d'una determinada edat.
- » Tenir dret a la jubilació anticipada en les mateixes condicions que en el Règim General.
- » Garantir la cobertura davant de contingències d'Incapacitat Permanent, equiparar-les a les del Règim General: per incapacitat permanent parcial, per lesions permanents no invalidants i per incapacitat permanent total.
- » Aconseguir que la pluriactivitat computi el 100% de les cotitzacions dels diferents règims a efectes del càlcul de prestacions.
- » Possibilitar la cotització a temps parcial en situacions temporals circumstancials.
- » Tenir en compte els límits de cotització en casos de cotització en més d'un Règim i aplicar el límit a la cotització que no sigui l'activitat principal.
- » Eliminar els obstacles per contractació de familiars.
- » Ampliar el període de reserva del dret generat a la prestació d'atur per a aquelles persones que opten per impulsar un projecte d'autoocupació i no capitalitzen la seva prestació, dels dos anys actuals fins als tres anys.
- » Establir la possibilitat d'accedir, en condicions equiparades a les del Règim General, a convenis especials amb la Seguretat Social per a persones que treballin en sectors declarats en reconversió.
- » Tenir dret a la prestació d'atur quan la situació d'inactivitat sigui per causes alienes a la voluntat de l'empresari individual.
- » Adaptar i flexibilitzar els mecanismes de cotització per facilitar que la cotització a la Seguretat Social pugui ésser equivalent al rendiment real de l'activitat.

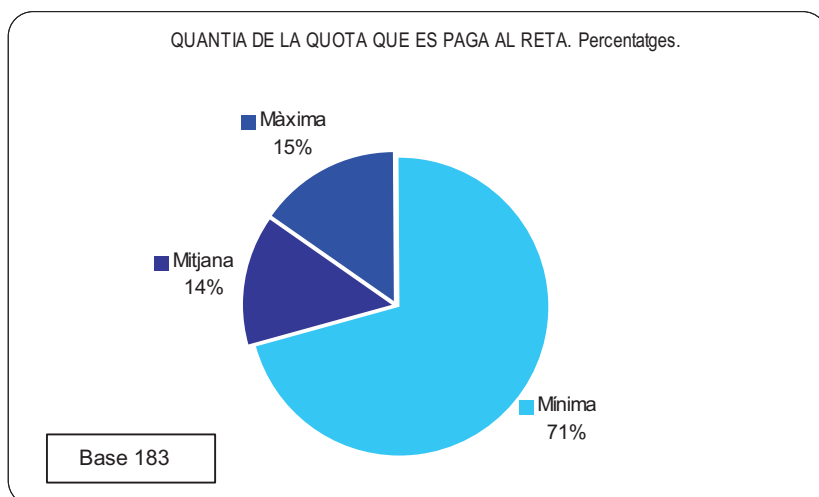
Realitat i opinió del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell pel que fa a la protecció social

Les quantitats a ingressar a la Seguretat Social, denominades "quotes", es calculen aplicant el tipus a la base de cotització. Cada any, el treballador/a autònom pot triar la seva base de cotització per a l'any següent, que se situa entre una base mínima de 770,40 € i una base màxima de 2.813,40 € al mes.

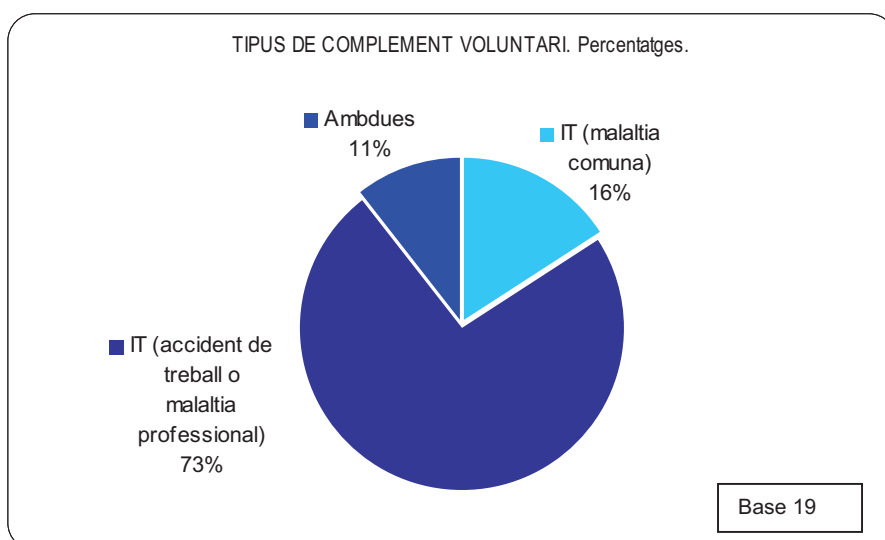
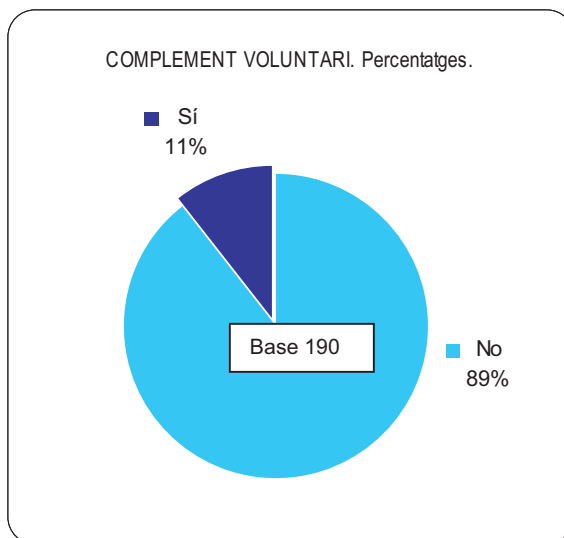
El tipus de cotització durant l'any 2005 va ser del 29,80%, a menys que el treballador o treballadora optés per no cobrir la contingència d'Incapacitat Temporal, cas en que el tipus de cotització va ser del 26,5%.

Com es pot observar, les quotes poden anar des d'un **mínim de 201,16 €** per mes, a un **màxim de 838,39 €**, essent la **quota mitjana de 519,77 €** aproximadament.

La majoria dels treballadors i treballadores, **nou de cada deu**, són **conexedors de la quantia de la quota** que paguen a la Seguretat Social. **Més del 70%** paguen la quota **mínima**.

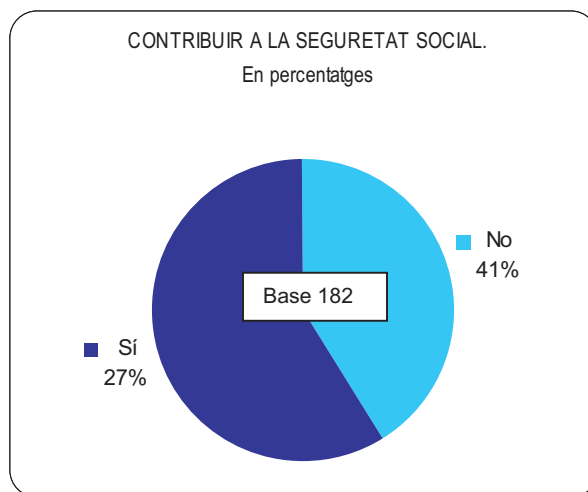

Pel que fa als **complements voluntaris** només un **11%** de les persones entrevistades cobreixen aquestes contingències, especialment la d'**accident de treball o malaltia professional**.

Quan se'ls ha demanat l'opinió pel que fa als pagaments al RETA²⁶, en funció dels ingressos reals que genera la seva activitat, **tres de cada cinc persones entrevistades** opinen que **contribuir i pagar a la Seguretat Social en base als seus ingressos reals és bona idea**, és a dir, a més guanys, més contribució. Tanmateix, **dues de cada cinc pensen tot el contrari**.

²⁶ Règim Especial de Treballadors Autònoms de la Seguretat Social

Les opinions més compartides entre aquells que pensen que és bona idea contribuir en base als ingressos han estat les següents:

- » El més equitatiu és que es pagui en funció de la facturació. Qui guany més que pagui més.
- » És una bona idea per tenir millors prestacions en el futur, especialment la de jubilació.
- » També hi ha qui pensa que, donat que els ingressos són variables, és bona idea pagar en funció d'aquests, doncs no tots els mesos o anys es pot fer front a les mateixes quanties.

I d'entre aquells que opinen que **no es bona idea contribuir en base als ingressos**, destaquen les següents opinions:

- » Que no rebran cap benefici.
- » Que no tenen informació o coneixement.
- » Que desconfien de la Seguretat Social.

Con s'observa en les dades anteriorment exposades, la realitat ens confirma que, en general, la majoria de les persones autònomes dependents del mercat laboral de Sabadell cotitzen el mínim, i que molt pocs paguen complements voluntaris per cobrir

la Incapacitat Transitòria per accident de treball o malaltia professional i encara menys per malaltia comuna.

Aquesta realitat i el fet que gairebé **la meitat dels que han expressat la seva opinió considerin que s'hauria de cotitzar en funció dels ingressos**, la qual cosa seria més equitativa, ens permet afirmar que seria bona idea **flexibilitzar els mecanismes de cotització per facilitar que la cotització a la Seguretat Social pugui ésser equivalent al rendiment real de l'activitat**.

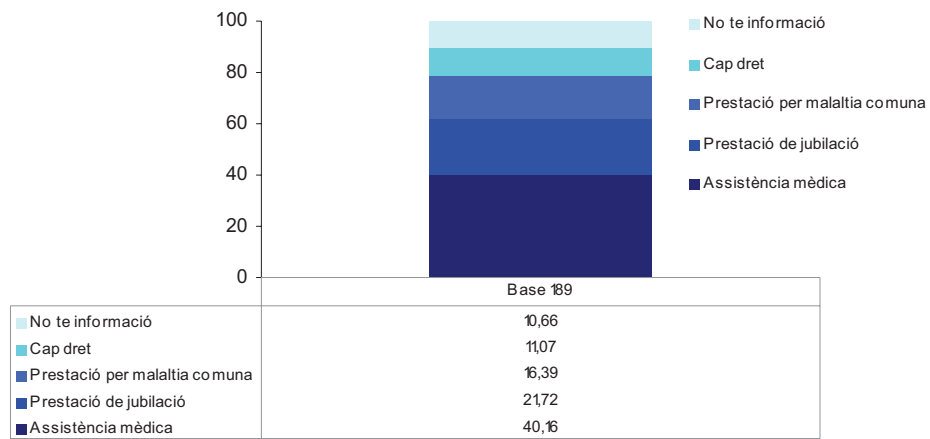
Una altra **preocupació** implícitament manifestada és la de la **jubilació**. Moltes persones manifesten que els amoïna la jubilació que percebran i, per tant, una demanda important per part dels autònoms dependents podria estar relacionada amb **l'eliminació dels límits de cotització a partir d'una determinada edat**.

Pel que fa a la percepció de la protecció que la Seguretat Social ofereix en funció de la cotització, s'observa que **set de cada deu persones perceben que encara que paguin més a la Seguretat Social no estaran més protegides**.

Això denota una certa **desconfiança cap a l'Administració** pel que fa a la protecció social que els ofereix –bé sigui per **manca d'informació** o coneixement o per **manca de cultura contributiva** i preventiva-, confirmada per les respostes que donen quan se'ls pregunta pels drets de protecció social que els proporciona la cotització al Règim Especial de Treballadors Autònoms de la Seguretat Social, respostes com ara:

CONEIXEMENT DELS DRETS. En percentatge

Aquesta resposta confirma que **dues de cada cinc** persones entrevistades estan informades que la cotització al RETA els dóna **dret a l'assistència mèdica, i una de cada cinc persones** coneixen **el seu dret a la jubilació**.

Es constata que els drets més coneguts per les persones entrevistades són el d'assistència mèdica i el de jubilació i que hi ha un **desconeixement de la resta de drets associats als complements voluntaris per cobrir la Incapacitat Transitòria per malaltia comuna i per accident de treball o malaltia professional**. Els pocs que coneixen aquest dret són els que tenen cobert aquest tipus de complement voluntari.

D'altra banda, s'observa que **menys de la meitat de les persones del col·lectiu que consideren que s'hauria de contribuir al RETA de la Seguretat Social en funció dels ingressos** tenen la percepció que a major contribució més i millor protecció social, fet que confirma la desorientació i manca d'informació del col·lectiu respecte dels seus drets i deures.

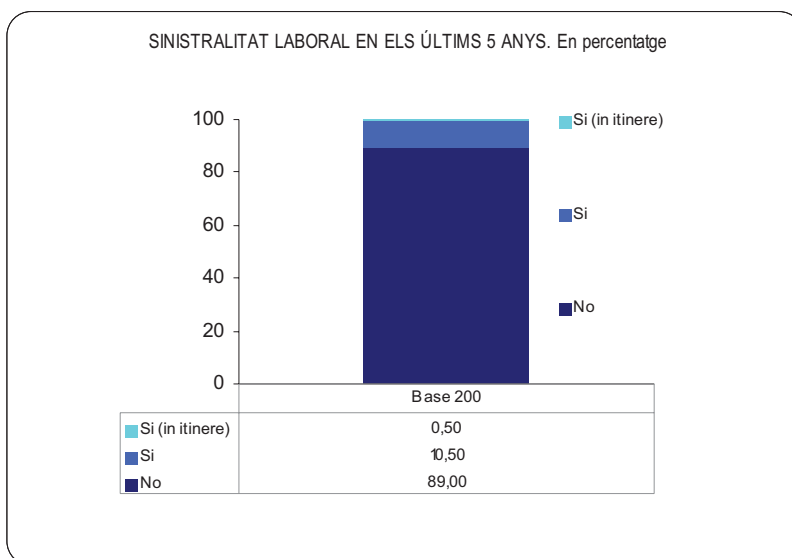
SALUT I SEGURETAT EN EL TREBALL

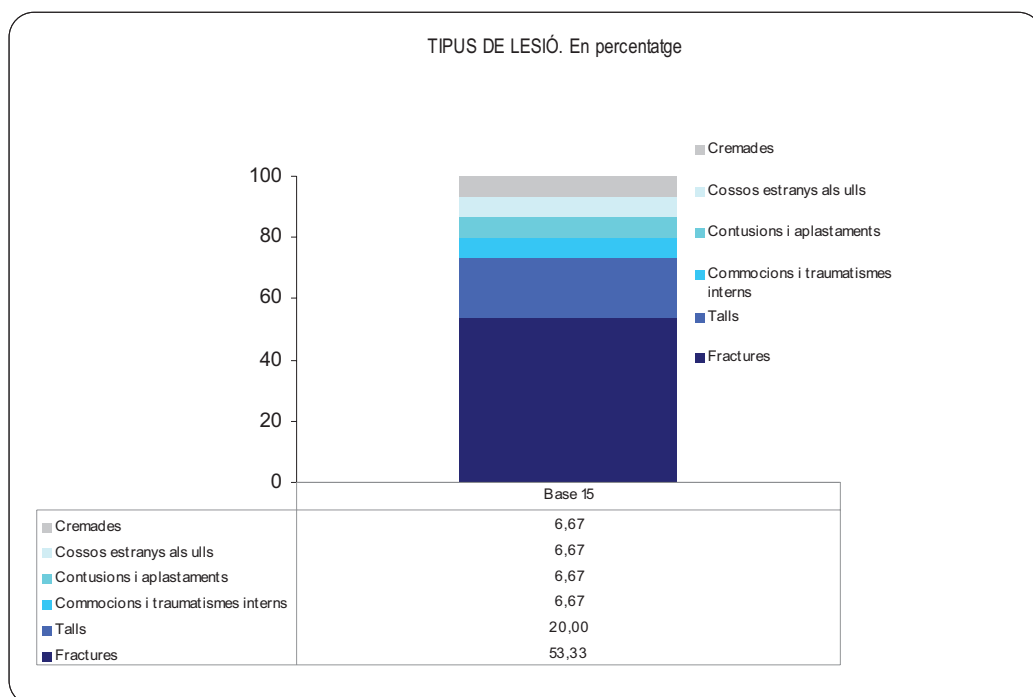
- » Reconèixer les Contingències Professionals, Accidents de Treball i Malalties Professionals, en les mateixes condicions que el Règim General.
- » Modificar la Llei General de Seguretat Social per equiparar així els drets i obligacions en matèria de seguretat i salut en el treball a aquells del Règim General.
- » Adaptar la Llei de Prevenció de Riscos Laborals (LPRL) a la realitat d'aquests col·lectius per garantir el dret a la salut i la seguretat en el treball.
- » Modificar la normativa sobre elaboració de Plans de Riscos i Serveis de Prevenció per adaptar-la a la realitat esmentada.
- » Modificar l'article 24 de la LPRL, adaptant-lo a la realitat del treballador autònom i fent viable l'elaboració i desenvolupament dels Plans de Prevenció.

Realitat de la sinistralitat laboral del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell

Del resultat del treball de camp se'n deriven les conclusions següents:

Una de cada deu persones entrevistades ha patit un accident de treball en els últims cinc anys. La freqüència més elevada d'accidents es dona entre els transportistes i repartidors.

Tenint en compte l'escassetat de la mostra, les lesions més habituals són les fractures i els talls, per aquest ordre.

FORMACIÓ I RECICLATGE

- » Garantir el dret a la formació contínua i al reciclatge.
- » Adaptar els mecanismes i instruments de formació contínua per a garantir-ne l'accés dels diferents col·lectius d'autònoms.

Realitat de les necessitats de formació del col·lectiu d'autònoms dependents del mercat laboral de Sabadell

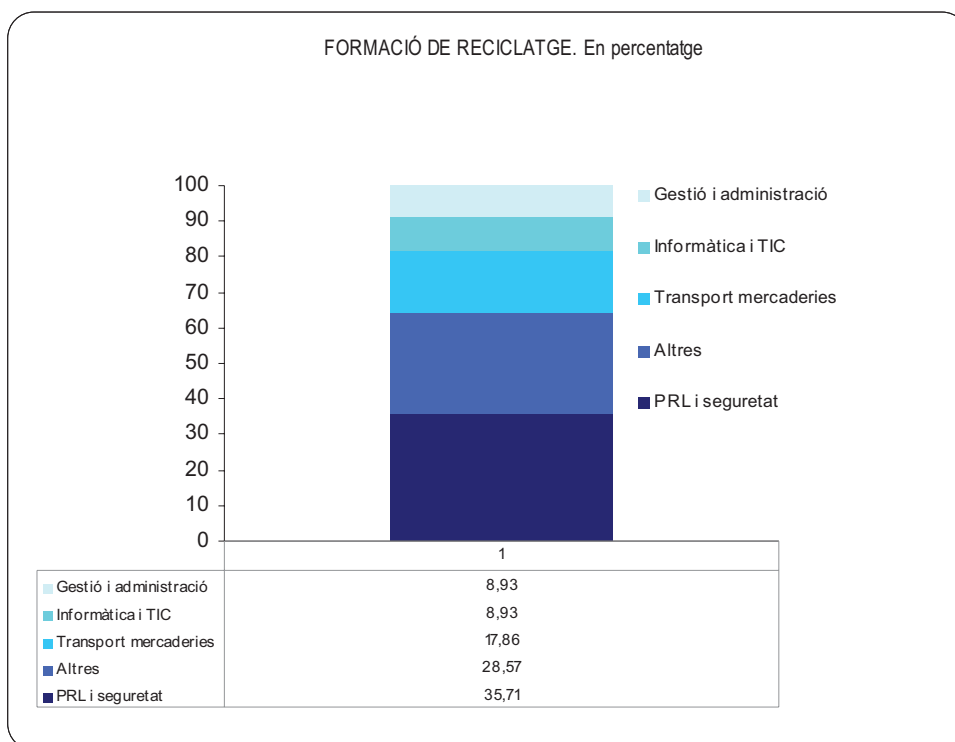
Anteriorment s'ha comentat que només **una quarta part** de les persones entrevistades **han accedit a la formació contínua**. A més, el més habitual es que sigui el jovent i el personal amb perfils més tècnics, administratius, comercials o de serveis qui treballen per a empreses de serveis.

Són també **aquest grup de persones i els que presenten nivells de formació més elevats** els qui **perceben que necessiten formar-se**. La resta considera que no els cal, no tenen temps, no s'ho han proposat, els manca informació, o no troben el que els interessa, per aquest ordre d'importància.

La modalitat de formació preferida segueix essent la presencial, sobretot entre el col·lectiu d'autònoms dependents amb menys formació i entre els treballadors de la indústria i la construcció.

Pel que fa a la **formació que han fet** les persones entrevistades destaca la relacionada amb:

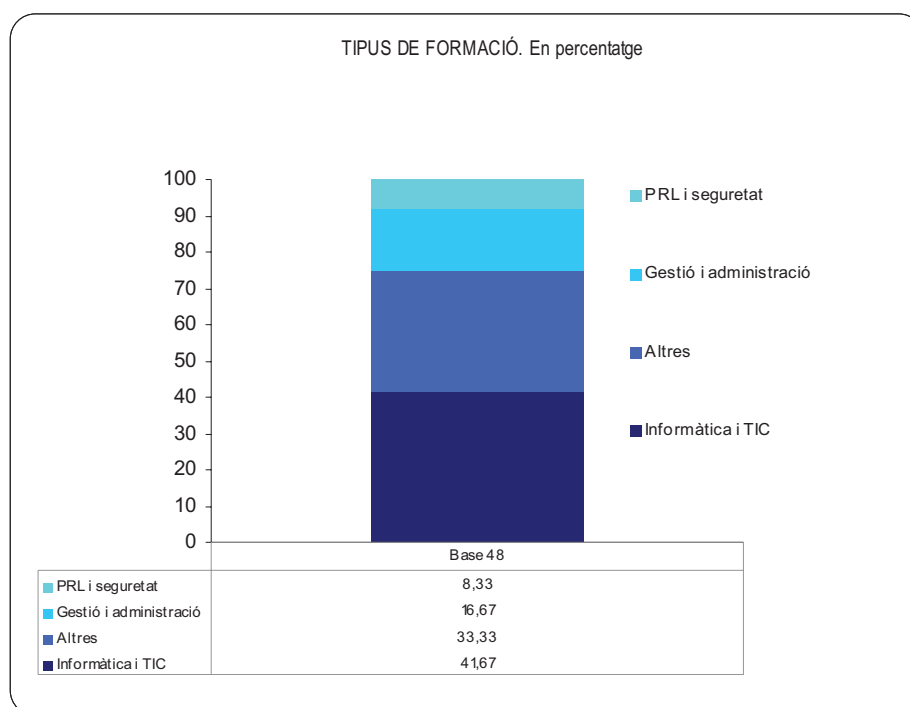
- » Prevenció de Riscos Laborals i Seguretat i Higiene. Seguretat vial.
- » Informàtica i multimèdia: tècniques de disseny, edició de vídeo.
- » Transport de mercaderies, mercaderies perilloses, conductor d'autobús.
- » Gestió, administració i assegurances: comptabilitat, gerència, assegurances.
- » Altres: relacions públiques, fotografia, manteniment, reciclatge de pintures i aplicació, màrqueting, atenció al client, idiomes, pròtesi dental, cosmètica, aigües residuals, instal·lació d'aire condicionat, valoració de terrenys, formació específica de producte, torero (porta un carretó de força).

La formació l'han feta bàsicament entre els anys 2003 i 2005 al centre de treball, a un centre privat o en una autoescola, però també a centres col·laboradors de la Generalitat de Catalunya, al col·legi professional, a la mútua, a la Cambra de Comerç, a l'Institut Català de Tecnologia, al Centre Metal·lúrgic de Sabadell, al gremi, o a l'Inem.

Quan se'ls ha demanat pel **tipus de formació que els faria falta** la resposta ha estat, per ordre d'importància, la següent:

- » **Informàtica: multimèdia, aplicacions informàtiques i autòmats programables:** edició de vídeo, patronatge, disseny, noves tecnologies i TIC, automatismes.
- » **Gestió i administració,** dret.
- » **Prevenió de Riscos Laborals,** reglament de mercaderies perilloses (ADR) i seguretat vial.
- » **Altres:** Capacitació Professional de Transport de Mercaderies Nacional i UE, permís de transport de mercaderies perilloses (químics), psicologia de les vendes, idiomes, pròtesis dental, operador logístic, aspectes tècnics de l'obra, valoració de terrenys, instal·lació d'aire condicionat, energia solar, hoteleria.

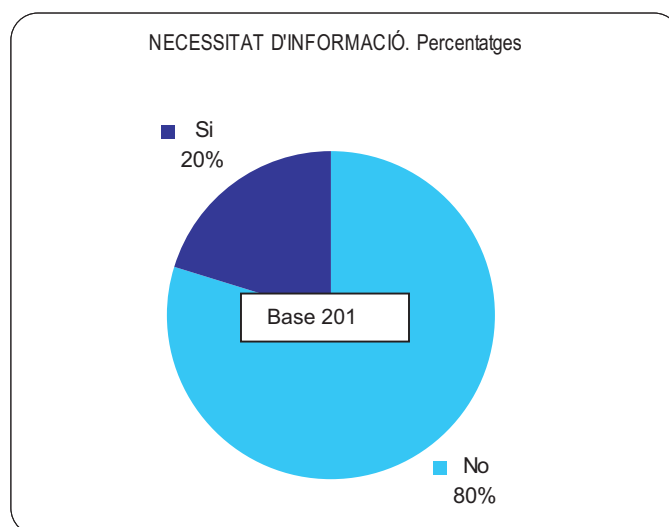

NECESSITAT D'INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT. ASSOCIACIONISME I RELACIONS AMB L'ENTORN

NECESSITATS D'INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT ESPECÍFIC

Només **una de cada cinc** persones autònomes dependents entrevistades afirmen necessitar informació.

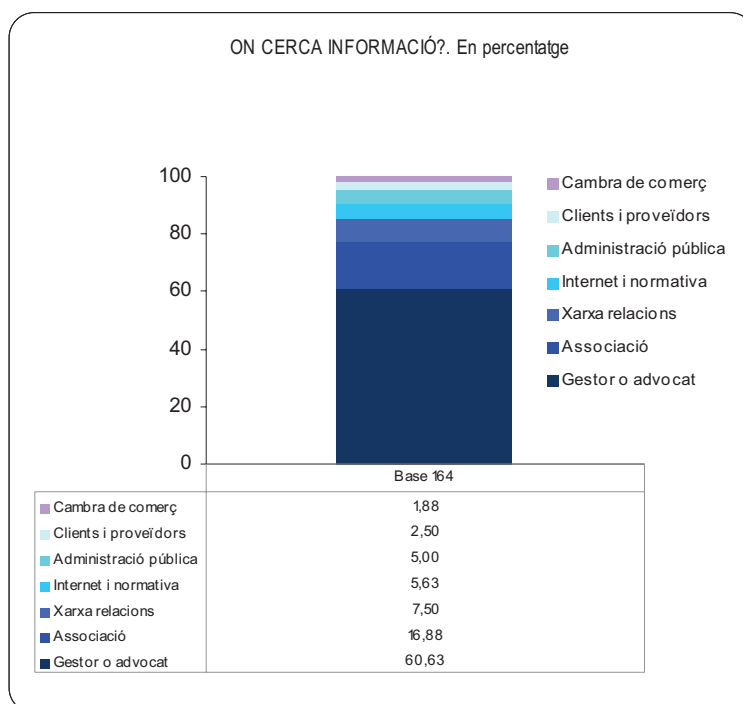

Els temes més esmentats per les persones entrevistades, pel que fa a la informació que consideren necessària, són els següents:

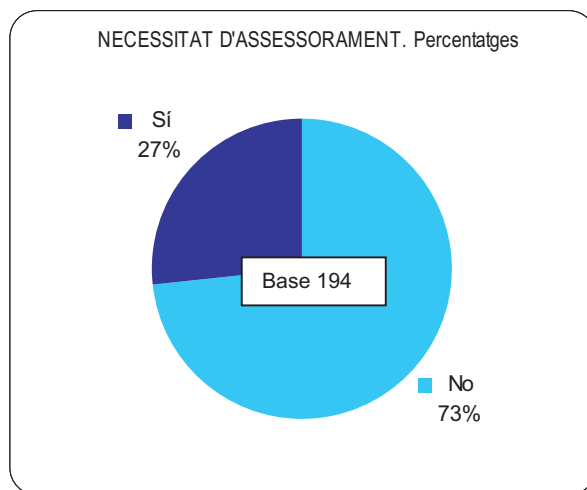
- » Fiscals i d'hisenda
- » Relacionats amb la seguretat social, les baixes, els drets
- » Relacionats amb la gestió i l'administració
- » Informació general sobre transport, nous sistemes de transport
- » Informació sobre nous materials de construcció
- » Informació sobre legislació
- » Informació sobre ajudes

Informació d'actualitat sobre la professió: tècniques de mercat, instrumentació, educació vial, organització de cases rurals.

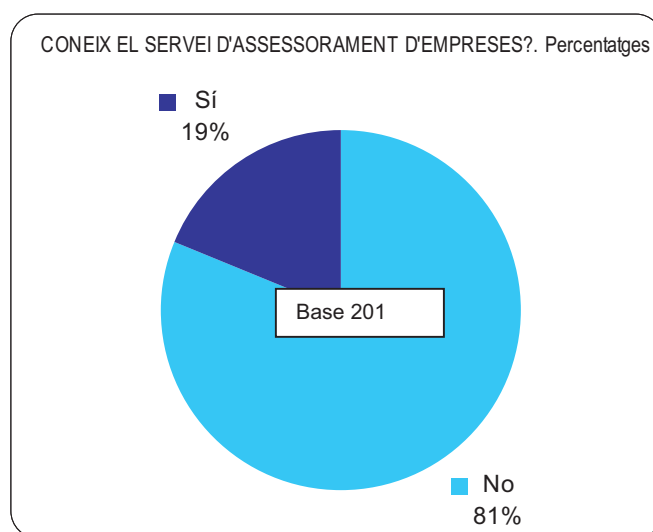
La majoria de persones cerquen informació en primer lloc al **gestor**, seguit de l'associació, gremi, col·legi professional, sindicat o **entitat on estiguin associats**. A més distància es situa la xarxa de relacions (amics, família, companys de feina).

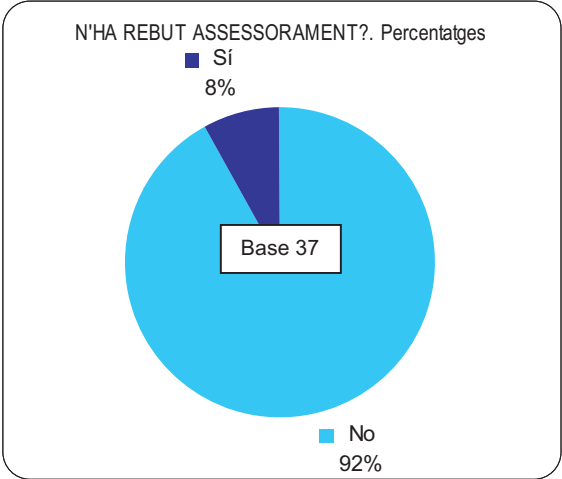
Com s'observa a la gràfica següent, **una de cada quatre** persones entrevistades opinen que necessiten assessorament, sobretot més informació sobre **drets i deures, tràmits administratius, temes laborals**, aspectes de cotització a la Seguretat Social i de prestacions, temes **fiscals** i de tributació, temes **legals** i sobre **formació**, entre altres.

D'altra banda, només **una** de cada **cinc** persones entrevistades coneix el Servei d'Assessorament d'Empreses que ofereix l'Ajuntament de Sabadell a través del Vapor Llonch.

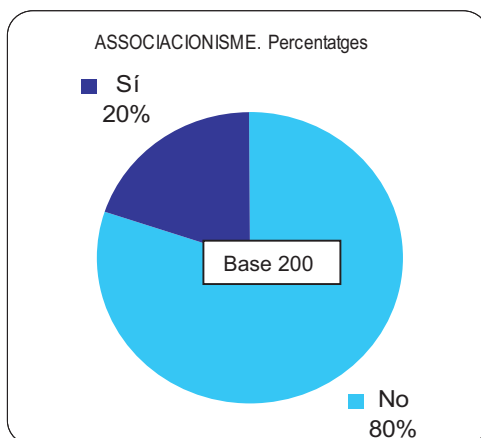
A més, d'aquestes persones que el coneixen o n'han sentit a parlar, **només han rebut** o reben **assessorament presencial tres**. Per tant, no hi ha prou dades per fer una interpretació. Tanmateix, la valoració del tracte rebut i de l'agilitat ha estat d'un 7 de mitjana, i la de la utilitat de l'assessorament ha estat més dispar, les valoracions han estat de 7 i 1 respectivament.

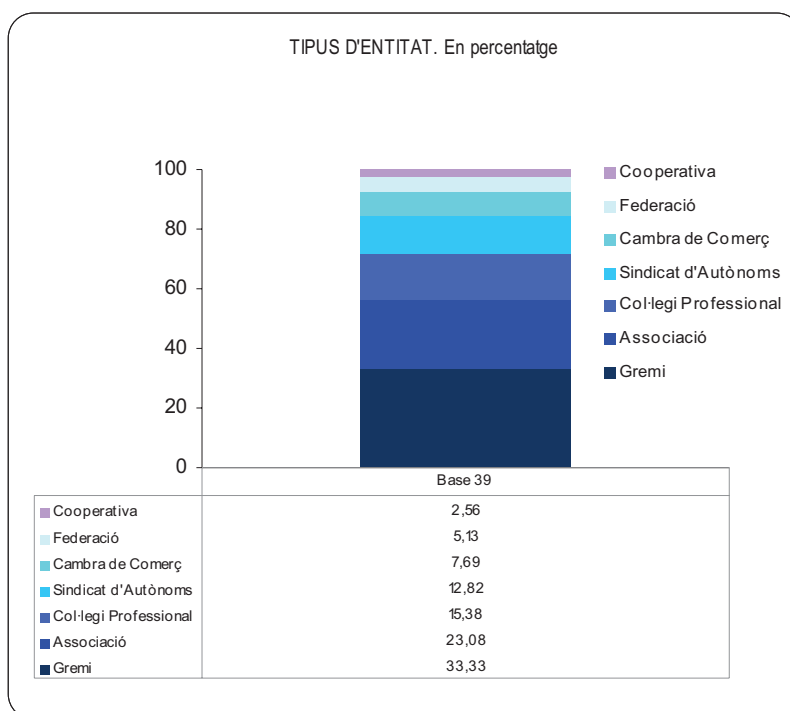

ASSOCIACIONISME I RELACIONS AMB L'ENTORN

Com s'observa a la gràfica següent **una de cada cinc** persones entrevistades està **associada**.

Entre les entitats més destacades figuren els **gremis**, les **associacions**, els **col·legis professionals** i els sindicats d'autònoms.

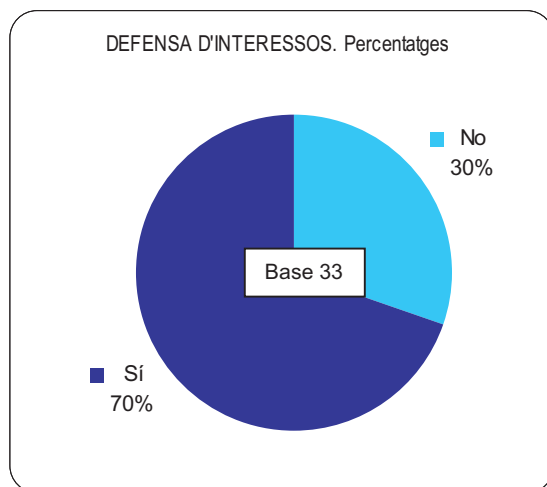
A continuació es recullen les entitats més esmentades:

- ▶ Associació General de Transportistes de Catalunya
- ▶ Sindicat de Transportistes Autònoms
- ▶ TRASCOM
- ▶ TRANSCALI
- ▶ Gremi Provincial de Transport i Maquinària de Construcció i Obres Públiques de Barcelona.
- ▶ Cooperativa de transportistes
- ▶ Cambra de Comerç de Sabadell
- ▶ Col·legi Oficial d'Agents Comercials
- ▶ Col·legi d'Enginyers
- ▶ Col·legi d'Arquitectes
- ▶ Germandat Nacional d'Arquitectes
- ▶ Col·legi Oficial de Protèsics de Catalunya
- ▶ Gremi de Sastres i Modistes de Barcelona
- ▶ Associació de Passadores – Nuadores de Sabadell
- ▶ Gremi d'Instal·ladors
- ▶ Gremi de Lampistes
- ▶ Gremi de la Construcció
- ▶ Gremi de Dissenyadors
- ▶ Gremi de Fabricants de Sabadell
- ▶ Gremi de Fusters
- ▶ Gremi de Metal·lúrgica
- ▶ UGT
- ▶ CCOO
- ▶ CECOT

Gairebé el 75% de les persones autònomes dependents agremiades porten entre 2 i 15 anys associades a l'entitat. L'antiguitat més freqüent és la de **sis** anys, però la mitjana aritmètica del temps que fa que formen part de l'entitat és de **deu** anys.

Mímin	Màxim	Mitjana aritmètica	Moda
2 anys	30 anys	10 anys	6 anys

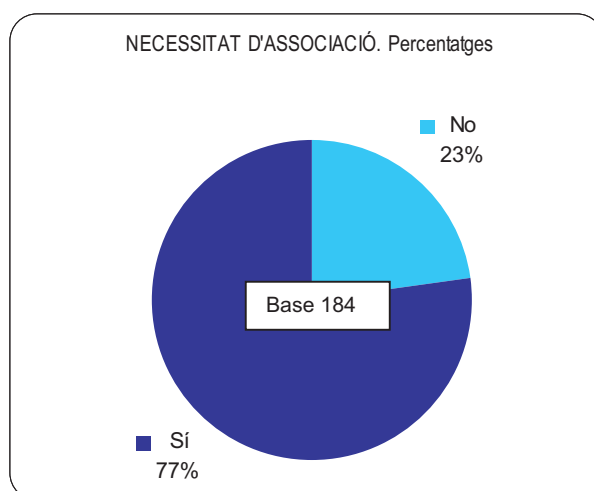
El 70% de les persones associades creuen que l'entitat a la que pertanyen defensa els seus interessos.

Entre els beneficis que els proporciona formar part d'alguna entitat (gremi, associació, sindicat, ...) destaquen, per ordre d'importància, els següents:

- ▶ informació
- ▶ formació
- ▶ orientació sobre honoraris i preus
- ▶ suport i assessorament administratiu i jurídic
- ▶ contactes i relacions

Gairebé **tres de cada quatre** persones **consideren necessari fomentar l'associacionisme entre el col·lectiu** de persones autònomes dependents.

Entre els motius principals destaquen: fer pressió i defensar els seus interessos, estar més protegit i negociar millor els seus drets i estar ben informats, per aquest ordre.

LA CERCA D'UN MARC JURÍDIC ADAPTAT AL TREBALL AUTÒNOM DEPENDENT

La cerca d'un marc jurídic adaptat al treball autònom dependent és difícil. La diversitat d'ocupacions i situacions en què es troben els treballadors i treballadores autònoms dependents n'és un dels obstacles principals.

Alguns països de la Unió Europea, per exemple França i Suècia, no diferencien el treballador/a autònom de l'empresari capitalista. Tanmateix, han aplicat parcialment el dret del treball a determinades professions (representants de comerç, gerents), com és el cas de França, o a la negociació col·lectiva en el cas de Suècia.

Altres com **Alemanya i Itàlia sí que fan una distinció entre l'empresari independent subjecte al dret mercantil i el professional autònom que depèn d'una o més empreses.**

És per això que el dret alemany diferencia tres categories de persones treballadores autònomes:

- ▶ Empresaris que poden treballar en el marc d'un contracte d'empresa en què s'obliga a treballar i a uns resultats (treballs comercials o industrials).
- ▶ Empresaris que poden treballar en virtut d'un contracte de serveis lliure que té per objecte només l'obligació de treballar (professionals liberals).
- ▶ Persones assimilables als assalariats, que poden treballar en el marc d'un contracte de serveis o d'empresa per a un empresari principal, de qui depenen econòmicament.

A aquests darrers, per bé que són jurídicament persones treballadores autònomes se'ls apliquen algunes disposicions de la llei del treball en matèria de vacances, conciliació laboral i negociació col·lectiva.

La **dependència és caracteritzada** pel següent:

- ▶ El treballador/a treballa sol,
- ▶ La meitat o més dels seus ingressos professionals pels serveis prestats provenen d'una empresa principal,
- ▶ La necessitat de protecció social és similar a la de qualsevol altra persona assalariada.

Pel que fa al cas d'Itàlia, existeix la noció de “parasubordinació”²⁷, que amplia drets en les relacions de col·laboració que es concreten en una prestació de treball contínua, coordinada i personal, encara que no tingui caràcter subordinat. En aquesta categoria oberta de “parasubordinats” es troben també els advocats i els metges. A més, es perfila un tipus de relació anomenada “col·laboració coordinada i contínua”. La diferència entre aquesta i la noció alemanya “d'assimilables als assalariats” rau en què en aquella definició no apareix la necessitat de protecció social.

A l'Estat espanyol, l'Estatut dels Treballadors preveu l'extensió parcial del dret del treball al treballador/a per compte autònom per llei: “el treball realitzat per compte propi no està sotmès a la legislació laboral excepte en aquells aspectes que per precepte legal es disposi expressament”²⁸.

No obstant això, a la regulació del Règim Especial de la Seguretat Social del treballadors per compte propi o autònoms²⁹ es defineix el col·lectiu com aquell dels treballadors que realitzen de forma habitual, personal i directa una activitat econòmica a títol lucratiu, sense subjecció a contracte de treball, encara que s'utilitzi el servei remunerat d'altres persones. A més, el Reial Decret que estableix les disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció, qualifica el treballador autònom com a “persona física diferent del contractista i del subcontractista que

---

²⁷ Llei 5331/1973. Art. 409 del Codice de procedura civile.

²⁸ Disposició final primera de l'Estatut dels Treballadors.

²⁹ Decret 2530/1970. Art. 2

realitza, de forma personal i directa, una activitat professional, sense subjecció a un contracte de treball, i que assumeix contractualment davant el promotor, contractista o el subcontractista, el compromís de realitzar determinades parts o instal·lacions d'obres.

D'altra banda, l'Organització Internacional del Treball (OIT) pretén elaborar i aprovar un conveni sobre el treball en règim de subcontractació després d'haver identificat els treballadors i treballadores que són dependents, però que no disposen de contracte de treball. El Consell Europeu, en el text de la recomanació als estats membres en matèria de prevenció de riscos i seguretat en el treball dels autònoms, recomanava adoptar les mesures necessàries i realitzar campanyes de conscienciació, des dels organismes competents i des de les organitzacions representatives, destinades als autònoms per que puguin accedir a la informació, assessorament en matèria de prevenció de riscos laborals, seguretat i higiene, malalties professionals, i a la formació.

Per regular el treball autònom dependent, alguns països de la Unió Europea han intentat definir de nou el concepte d'empleat³⁰:

» **Alemanya i Itàlia**

Han intentat establir un grup intermedi que agrupi les persones que treballen en situacions precàries i que necessiten protecció bàsica, els treballadors "semi-dependents" a Alemanya o els "parasubordinats" a Itàlia.

» **Holanda**

Tot aquell que tingui aparença de treballador és un treballador, l'empresari no ha de provar que no és un treballador en un sentit legal. D'aquesta manera s'han rescatat molts treballadors/es dependents informals.

» **Eslovènia**

S'han establert un elevat nombre de mesures protectores per als treballadors/es autònoms, incloent-los a la Seguretat Social bàsica, de manera que la protecció d'una persona empleada o d'un autònom no és molt divergent. D'aquesta manera s'evita també l'aparició dels falsos autònoms.

---

³⁰ Passchier, Catalane. "La realidad que queremos regular" dins: *Un marco de derechos para los TRADE*

Per últim, per definir jurídicament la figura del Treballador Autònom Dependent (TRADE) es poden establir quatre indicis³¹:

- ▶ **Prestació laboral continuada.**

- ▶ **Prestació laboral en règim de coordinació**, és a dir, vinculació entre la dependència organitzativa i la dependència econòmica. El TRADE és aquella persona que aporta mitjans propis, organitza, dirigeix i controla la seva activitat, i assumeix el risc de l'activitat empresarial. Tanmateix, el grau de coordinació de la seva activitat amb la de l'empresa és molt important, fins el punt que es possible integrar la prestació del servei del TRADE al cicle productiu de l'empresa.

- ▶ **Prestació laboral personal**: el TRADE no pot tenir persones assalariades al seu càrrec.

- ▶ **Prestació laboral en règim de dependència econòmica**: serà TRADE la persona que treballi per a una empresa de la qual percebi el 50% o més dels seus ingressos.

---

³¹ Sánchez, Esther "Los trabajadores Autónomos Dependientes: una aproximación a su conceptualización" dins: *Un marco de derechos para los TRADE*

CONCLUSIONS

El treball autònom dependent se situa en la frontera difosa entre el treball per compte d'altri –assalariat- i el treball autònom. El col·lectiu al mercat de treball de Sabadell **no representa un grup homogeni** però si que es pot agregar en **tres** subgrups o **conglomerats diferents**:

- » El grup dels **tècnics i empleats administratius**: enginyers, delineants, dissenyadors, tècnics de sanitat, representants de comerç i tècnics de venda, tècnics comercials, tècnics i auxiliars comptables i financers, auxiliars administratius, demostradors i dependents, operadors d'equips òptics i electrònics. Aquest **grup de persones més jove, més femení i més format**, treballa per a **empreses de serveis**.
- » El grup dels **transportistes i repartidors**: conductors de camió, conductors de furgonetes; treballa principalment per a indústries, empreses de construcció o agències de transport. Es tracta d'**homes madurs i amb un nivell de formació mig baix**.
- » El grup dels **treballadors qualificats i no qualificats, operadors d'instal·lacions i maquinària i muntadors de la indústria i la construcció**: paletes, paredadors, arrebossadors, enguixadors, fusters, lampistes, instal·ladors, electricistes, pintors i altres treballadors de la construcció inclosos els peons; muntadors, mecànics, treballadors de la indústria tèxtil, operaris de maquinària. Aquest grup està format per **persones de més edat que treballen per a empreses industrials i de la construcció** i que, en el cas de la **indústria tèxtil**, està integrat principalment per **dones**.

El col·lectiu està representat per persones que cotitzen al Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA), un **84% d'homes** i un **16% de dones**. **Tres de cada cinc són catalans i dos de cada cinc de la resta de l'Estat**, majoritàriament d'**Andalusia**. Per tant, el model és un **col·lectiu** principalment **masculí amb nivells de formació obligatoris o secundaris** dedicats als **transport**, la **construcció** o la

indústria tèxtil. Són **persones madures**, amb una mitjana de 48 anys i una moda³² de **42 anys**, casades i amb **càrregues familiars** –parella amb fills-. Representa un **col·lectiu consolidat** que porta temps en aquesta situació, una **mitjana de deu anys treballant per a l'empresa principal**. No obstant això, **emergeix un col·lectiu més jove**, també més **femení**, de persones que ofereixen **diferents serveis a empreses**, amb **nivells de formació més elevats**, fins i tot universitaris.

Les **hipòtesis contrastades i verificades** han estat les següents:

- ▶ La hipòtesi que **els treballadors/es autònoms dependents treballen majoritàriament per a una única empresa**, en el **77%** dels casos s'ha complert.
- ▶ La hipòtesi de la **dependència econòmica** també ha estat evidenciada en el **20%** dels casos mitjançant la **signatura d'un contracte mercantil** (freqüent entre les persones amb ocupacions relacionades amb els serveis a empreses, és a dir els “professionals lliberals”, tècnics superiors, de suport, administratius, comercials, ...; que treballen per a empreses dedicades al transport, indústries manufactureres i empreses de la construcció). Alguns dels contractes signats superen els 2 anys.
- ▶ La hipòtesi de l'**exclusivitat dels serveis prestats**, contrastada amb el fet de que **més de tres de cada cinc persones** entrevistades diuen **no tenir temps per prestar serveis a altres empreses**.
- ▶ La hipòtesi que **el treballador/a autònom dependent no percep cap retribució de tipus salarial** queda corroborada en comprovar que, **nou de cada deu casos segueix aquest patró**. S'observa que gairebé **dos** de cada **cinc** dels treballadors/es autònoms dependents entrevistats poden participar en la fixació d'aquesta retribució. La majoria **facturen mensualment** –els transportistes i repartidors- o **en acabar l'obra o servei determinat** –treballadors qualificats, operadors de maquinària, muntadors i els treballadors no qualificats de la indústria i el transport-. Tanmateix, s'observa un cert **frau de llei que podria afectar a alguns “professionals lliberals”**, és a dir, tècnics superiors i de suport,

³² valor més freqüent

enginyers, administratius i personal del sector dels serveis a les empreses, especialment entre les persones que treballen per **empreses de serveis** i que **perceben un salari**.

- ▶ La hipòtesi que **els mitjans de producció són propis** es verifica en constatar que **més del 80%** de les persones entrevistades són propietàries dels equips, eines i materials de producció. Tanmateix, **destaca el fet que alguns treballadors i treballadores de la indústria tèxtil**, cuir i calçat, i alguns **paletes**, paredadors, **lampistes, electricistes i pintors no són propietaris dels mitjans de producció**. Fet habitual també entre les persones que treballen per a empreses de serveis i que s'inclouen dins del grup de **tècnics i administratius**. En aquest cas també es detecta un cert **frau de llei**.

- ▶ La hipòtesi de **l'autonomia parcial**, queda comprovada quan s'observa que el treball autònom dependent s'integra en l'organització estratègica de l'empresa i es coordina amb aquesta en més del **60%** dels casos. Les restriccions de l'autonomia recauen sobretot en el **poc temps lliure per prestar serveis a altres clients** que manifesten el **61%** de les persones, **l'assignació de clients, rutes i tasques**, en el **77%** dels casos i la **coordinació amb l'empresa** o el **control per part d'un superior directe**, manifestat pel **60%** de les persones entrevistades.

- ▶ La hipòtesi de la **jornada regular**, es corrobora en el **31%** dels casos, sobretot entre els **transportistes i els repartidors** que treballen per a la **indústria i la construcció**, no essent així en la resta de col·lectius. En aquest col·lectiu, la jornada acostuma a iniciar-se a les **8:00 de matí i acabar a les 18:00 de la tarda**, amb descansos per esmorzar i dinar, coordinant-se amb les empreses per a qui treballen, pel que fa a l'horari i a les vacances.

- ▶ La hipòtesi que el col·lectiu de treballadors autònoms dependents té **jornades de treball més perllongades**, es comprova en observar que la jornada mitjana és de **47 hores a la setmana**.

- ▶ La hipòtesi que en general **no accedeixen a la formació ni perceben la necessitat de formar-se** es contrasta quan s'aprecia que només **una de cada quatre persones** entrevistades **accedeixen a la formació i perceben la necessitat de formar-se**, i és el col·lectiu emergent de persones més **joves – menors de 40 anys-** del grup dels **tècnics i empleats administratius** que treballen per a **empreses de serveis**.

- ▶ La hipòtesi que **perceben que tenen menys protecció social** es verifica en constatar que el **70%** de les persones entrevistades opinen que **encara que contribueixin més a la Seguretat Social no estaran més protegits**. A més, també el **70%** de les persones entrevistades **paguen la quota mínima a la Seguretat Social**.

- ▶ La hipòtesi que, **en general, estan satisfets** es confirma en observar que la majoria de persones entrevistades, el **51%**, opina que tenen una **relació laboral bona**, i estant **bastant**, el **60%**, o **molt** el **32%**, **satisfets**. Tanmateix, pel que fa als **ingressos**, estan dividits en **dos grups**, els **pocs satisfets**, el **41%**, i els **bastant satisfets**, el **48%** (aquestes acostumen a ser les persones que **treballen per a empreses de serveis** i que tenen **ocupacions tècniques o administratives**).

- ▶ La **hipòtesi de l'emergència de les noves formes de treball** i de la relació entre l'autoocupació i els processos d'**externalització** de les empreses es confirma, d'una banda, entre les persones que treballen a les **indústries manufactureres i al sector de la construcció**, i de l'altra, entre les persones que treballen en l'àmbit dels **serveis a les empreses** i que tenen **nivells alts de formació**, concretament d'**estudis universitaris**. A més, d'entre els motius per fer-se autònom, **predominen les causes externes per sobre dels motius personals, sobretot entre les persones amb més formació** (estudis universitaris), i la **majoria** de les **persones autònomes dependents, el 70%, han estat prèviament assalariades**.

- ▶ La **hipòtesi de l'autoocupació com mecanisme de transició en el mercat de treball**, es verifica en un **21%** del casos. **Una de cada cinc persones** entrevistades **van fer-se autònomes dependents per sortir de l'atur**. Aquest col·lectiu està integrat per **persones amb estudis primaris o inferiors i de més**

edat, (50 anys). Les persones, per sortir de l'atur i accedir de nou al mercat de treball, passarien abans per l'autoocupació, i la majoria s'hi quedarien. Aquest fet **es dona en gairebé totes les ocupacions, però sobretot entre els transportistes i repartidors.**

Cal dir que també es verifica, en el **16% dels casos**, la percepció que persones que treballen com autònoms dependents puguin treballar com a assalariades per l'empresa, i que el fet de trobar-se en aquesta situació laboral sigui una espècie de **període de prova per testar la idoneïtat del treballador/a.** Tanmateix, això només es dona en aquest percentatge de casos reduït. A més, **dues de cada cinc persones entrevistades perceben que hi ha persones assalariades a l'empresa que fan el mateix treball, però que elles guanyen més,** especialment a la indústria i la construcció. Això també es relaciona amb el fet que les persones que al·leguen motius personals per fer-se autònom afirmen que la millora de les condicions econòmiques ha estat l'objectiu principal.

La hipòtesi de treball que no s'ha verificat del tot ha estat la següent:

- ▶ La hipòtesi que fan **poc ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC)**, es verificada parcialment, **donat que una part del col·lectiu sí que accedeix a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació**, una de cada quatre persones, i són les persones amb més formació i/o més joves.
- ▶ La hipòtesi que les **persones que treballen com a autònoms dependents es concentren en sectors econòmics de serveis a les empreses i a la comunitat i en els nivells més alts de qualificació no es verifica del tot.** El que es constata en aquesta recerca és que **el treball autònom dependent es concentra a la indústria, a la construcció i a les empreses de transport i telecomunicacions**, i que la majoria són **transportistes i repartidors**, un **47%**, seguit dels **treballadors/es qualificats de la indústria manufacturera** (tèxtil, metall, química), i **de la construcció**, un **33%**, que treballen per a empreses industrials, de construcció, de transport i telecomunicacions, per aquest ordre. No obstant

això, les dades sí que verifiquen l'existència d'un **nou grup emergent de tècnics i administratius**, més **jove**, més **format** i més **femení**, el **19%**, i que treballa per a **empreses de serveis, que creix**.

PROPOSTES

El fet d'haver distribuït el col·lectiu de persones autònomes dependents en **tres clústers diferenciats**: tècnics i administratius; transportistes i repartidors; treballadors de la indústria i de la construcció, fa que **qualsevol acció informativa o formativa que es programi hagi de tenir en compte aquesta agregació**.

És per això, que es proposa informar el col·lectiu de **tècnics i administratius**³³ sobre aspectes com **la formalització de contractes mercantils, les clàusules d'exclusivitat, la facturació**, i el possible **frau de llei** derivat d'una relació laboral en què el professional percep un salari. Els **treballadors/es de la indústria i la construcció, i els transportistes i repartidors, també necessiten informació sobre facturació**, uns facturen en acabar l'obra o servei i els altres mensualment, però ambdós han de fer-ho.

D'altra banda, cal tenir en compte la **poca disponibilitat per a la formació dels col·lectius de transportistes i repartidors i dels treballadors de la indústria i de la construcció**. Aquest col·lectiu no té temps per prestar serveis a altres empreses i difícilment podria formar-se en horaris que no siguin nocturns o de cap de setmana. A més, l'única manera d'accedir al col·lectiu és mitjançant els gremis i les associacions a les que estan afiliats:

- » Associació General de Transportistes de Catalunya
- » Sindicat de Transportistes Autònoms
- » TRASCOM
- » TRANSCALI
- » Gremi Provincial de Transport i Maquinària de Construcció i Obres Públiques de Barcelona.
- » Cooperativa de transportistes

---

³³ delineaents, dissenyadors, tècnics i auxiliars financers i comptables, comercials, tècnics de vendes, demostradors i dependents, administratius, entre altres.

- » Gremi de Sastres i Modistes de Barcelona
- » Associació de Passadores – Nuadores de Sabadell
- » Gremi d'Instal·ladors
- » Gremi de Lampistes
- » Gremi de la Construcció
- » Gremi de Fabricants de Sabadell
- » Gremi de Fusters
- » Gremi de Metal·lúrgica
- » UGT
- » CCOO
- » CECOT

Cal tenir en compte que la **formació i informació dirigida al col·lectiu de persones més jove, més femení i format de tècnics i administratius pot ser virtual**. Aquest col·lectiu **treballa per a empreses de serveis i té menys de 40 anys**, està **més acostumat a fer servir les Tecnologies de la Informació i la Comunicació**.

En general, tot el **col·lectiu** de persones autònomes dependents **necessita informació simple sobre la cobertura de les cotitzacions a la Seguretat Social, la protecció social i les quotes que es paguen, i molt especialment els treballadors/es de la indústria i de la construcció i els transportistes i repartidors** que són els que es mostren més desconfiats en la protecció social pública i els que opten majoritàriament per contractar plans de pensions privats.

Només una de cada cinc persones coneixen el dret que els genera la contribució a la Seguretat Social, sobretot, perquè molts deleguen en un gestor aquesta part administrativa de la seva activitat professional. Seria una bona idea **promoure les iniciatives informatives i formatives que s'endeguessin utilitzant com a nexes els gestors del mercat laboral de Sabadell**. La informació dels drets i deures que **tenen és molt escassa**.

Es del tot encertat que el col·lectiu percebi que les administracions es preocupen per les seves necessitats, per això, **la informació que se'ls pugui fer arribar ha de ser coordinada, i una bona manera de fer-ho és mitjançant els gremis i associacions.** Ja s'ha esmentat durant l'estudi que els preocupa la il·legalitat d'algunes accions de les empreses principals per les quals treballen, la manca d'inspecció i l'economia submergida.

Cal **proporcionar informació i orientació als nous professionals autònoms dependents, i tot allò relacionat amb les ajudes econòmiques i d'assessorament** que puguin rebre per iniciar i desenvolupar la seva activitat.

D'altra banda, una de cada deu persones ha patit algun accident de treball durant els darrers anys, sobretot els transportistes i repartidors que acostumen a patir fractures i talls. Per aquest motiu, és del tot necessari **l'accés d'aquest grup a la formació i informació sobre Prevenció de Riscos Laborals del sector.**

Les **preferències de formació s'orienten, en primer lloc,** cap a cursos **d'informàtica, aplicacions informàtiques, multimèdia, autòmats programables; en segon lloc,** cap a cursos **de gestió i administració; i per últim,** cap a la **Prevenció de Riscos Laborals.** Tanmateix, a la recerca han sorgit tot un seguit de **matèries d'interès** per a les persones entrevistades: **transport i logística, vendes, idiomes, energies renovables i instal·lació.**

Per últim, els temes més interessants pel que fa a la informació giren a l'entorn dels **drets i deures, els tràmits administratius, els temes laborals, fiscals i legals,** entre d'altres.

Moltes de les persones entrevistades, la meitat, consideren que la relació amb l'**administració** és millorable, dolenta o molt dolenta. Per tant, seria interessant **facilitar-los tota aquella informació que els fes més fàcil aquesta relació.**

Per últim, s'ha de difondre aquesta informació mitjançant els **gestors, gremis i associacions el Servei d'Assessorament d'Empreses que ofereix l'Ajuntament de Sabadell a través del Vapor Llonch.**

BIBLIOGRAFIA

- » “Incapacidad temporal y cobertura de las contingencias profesionales en el régimen especial de trabajadores autónomos” dins *Clarís Gestió i Documentació* (Núm. 31; enero 2004).
Barcelona: Clarís Gestió, 2004. Pp.4-5.
- » “The partial renaissance of self-employment” dins *OECD Employment outlook. June 2000*.
Paris: OECD, 2000. Pp.155-199
- » *1r Congrés: la força de la nostra unió*. Barcelona: Federació Sindical Trade-CCOO, 2005. 104 pàg.
- » Agrupació de botiguers i comerciants de Catalunya [En línia]. Barcelona: Agrupació de botiguers i comerciants de Catalunya, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < http://www.abccat.com/home.asp?id_cat=1 >
- » Associació de treballadors autònoms de Catalunya [En línia]. Barcelona: Associació de treballadors autònoms de Catalunya, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < <http://www.atacatalunya.org/indexb.html> >
- » Associació general de transportistes de Catalunya [En línia]. Barcelona: Associació general de transportistes de Catalunya, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < <http://www.agtc.es/home.htm> >
- » Associació general de transportistes de Catalunya [En línia]. Barcelona: Associació general de transportistes de Catalunya, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < <http://www.agtc.es/home.htm> >
- » *Autònoms.com*. Barcelona: Confederació de Treballadors Autònoms de Catalunya-CTAC, [2005 -]
- » Benavides Vico, Antonio. *La regulación social de los trabajadores autónomos*. Barcelona: Il·lustre Consell de Col·legis Oficials de Graduats Socials de Catalunya, 2005. 312 pàg.
- » Confederació de Treballadors Autònoms de Catalunya-CTAC [En línia]. Barcelona: CTAC, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < <http://www.autonoms.com/> >
- » Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya. *Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya* [en línia] Barcelona: Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya., 2004. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < <http://www.cbuc.es/ccuc/> >
- » *CTAC Primer Congrés: ponències i resolucions* (Barcelona, 15 de març de 2003). Barcelona: CTAC – Confederació de Treballadors Autònoms de Catalunya, D.L. 2003. 92 pàg.
- » Cuadrado Roura, Juan R. *Empleo autónomo y empleo asalariado: análisis de las características y comportamiento del autoempleo en España*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Subdirección General de Publicaciones, D.L. 2004. 163 pàg.
- » Diputació de Barcelona. *Base de dades HERMES* [En línia]. Barcelona: Diputació de

Barcelona, [2005 -]. [Consulta: desembre 2005] Disponible a: <

http://www.diba.es/hg2/menu_mun.asp >

- ▶ *El informe de los expertos sobre el Estatuto del Trabajador Autónomo incluye seguro de paro* [En línia]. Madrid: Europa Press, 2005. [Consulta: novembre 2005] Disponible a: <
<http://www.rhhmagazine.com/inicio.asp?url=/noticias.asp?id=885> >
- ▶ Espanya. “Real Decreto 1273/2003, de 10 de octubre, por el que se regula la cobertura de las contingencias profesionales de los trabajadores incluidos en el Régimen Especial de la Seguridad Social de los Trabajadores por Cuenta Propia o Autónomos, y la ampliación de la prestación por incapacidad temporal para los trabajadores por cuenta propia” [En línia] *Boletín Oficial del Estado*, 22 de octubre de 2003 [Consulta: novembre 2005] Disponible a: <
<http://www.boe.es/boe/dias/2003/10/22/pdfs/A37788-37792.pdf> >
- ▶ Eurostat. *Population and Social Conditions. Employment and unemployment (Labour Force Survey)* [En línia]. Luxembourg: Eurostat, [2005 -]. [Consulta: desembre 2005] Disponible a: <
http://epp.eurostat.cec.eu.int/portal/page?_pageid=0,1136184,0_45572595&_dad=portal&_schema=PORTAL >
- ▶ Federació Sindical de Treballadors Autònoms Dependents. TRADE-CCOO. [En línia]. Barcelona: Federació Sindical TRADE-CCOO, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: <
http://www.fstrade.org/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1 >
- ▶ Gala Durán, Carolina; Ferrer Gómez, Albert; Solà i Monells, Xavier. *Estudi sobre la protecció social dels empresaris i autònoms (resum)* [En línia]. [Barcelona?]: [Cambra Oficial de Comerç de Sabadell; Universitat Autònoma de Barcelona?], 2004. 12 pàg. [Consulta: octubre 2005] Disponible a: <
http://www.cambrasabadell.org/Att/files/doc310_1_0_13012005104008.pdf >
- ▶ García Murcia, Joaquín. “La problemática “laboral” del trabajo autónomo: unos primeros trazos a partir de la jurisprudencia reciente” dins *Revista española de derecho del trabajo* (Núm. 126; abril-junio 2005). Madrid: Civitas, 2005
- ▶ García Tomás, Enrique. “Autónomos: ¿una nueva forma de relación laboral?” [En línia] dins *Lex Nova: la revista* (Núm. 31; enero-marzo 2003). Valladolid: Lex Nova, 2003. Pp.28-29. [Consulta: setembre 2005] Disponible a: <
http://www.lexnova.es/pub_In/revistas/revista_In/Revista31/09_Opinion.pdf >
- ▶ *Info – Trade: revista de la Federació Sindical de Treballadors Autònoms Dependents.* [En línia] Barcelona: Federació Sindical TRADE-CCOO, [2002 -] [Consulta: gener 2006] Disponible a: <
http://www.fstrade.org/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=41 >
- ▶ Institut d’Estadística de Catalunya. Padró continu de la població. Banc d’estadístiques de municipis i comarques. [En línia]. Barcelona: Institut d’Estadística de Catalunya, [2005 -]. [Consulta: desembre 2005] Disponible a: <
<http://www.idescat.net/territ/BasicTerr?TC=6&V0=NC&V1=NC&MN=1&V3=669&PARENT=1&CTX=B> >
- ▶ Instituto Nacional de Estadística. *Directorio Central de Empresas (DIRCE)* [En línia]. Madrid: Instituto Nacional de Estadística, [2005 -]. [Consulta: desembre 2005] Disponible a: <

<http://www.ine.es/inebase/cgi/um?M=%2Ft37%2Fp201%2Fa2005%2F&O=pcaxis&N=&L=0> >

- ▶ *Jornada sobre l'Estatut del Treballador Autònom* (Barcelona, 18 de desembre de 2004). Barcelona: CTAC – Confederació de Treballadors Autònoms de Catalunya, D.L. 2005. 93 pàg.
- ▶ *Los tres millones de autónomos españoles podrán disponer de un Estatuto que regula su trabajo* [En línia]. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 2005. [Consulta: novembre 2005] Disponible a: < <http://www.tt.mtas.es/periodico/Laboral/200510/LAB20051017.htm> >
- ▶ *Material d'estudi per al debat sobre l'elaboració de l'Estatut del treballador autònom i de la regulació del treball autònom dependent*. Barcelona: Federació Sindical Trade-CCOO, [2005]. 2 vol.
- ▶ Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. *Boletín de Estadísticas Laborales* [En línia]. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, [2006 -]. [Consulta: desembre 2005] Disponible a: < <http://www.mtas.es/estadisticas/presenta/index.htm> >
- ▶ Pedersini, Roberto. *Economically dependent workers', employment law and industrial relations*. [En línia] Dubin: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2002. [Consulta: octubre 2005] Disponible a: < <http://www.eiro.eurofound.eu.int/2002/05/study/TN0205101S.html> >
- ▶ Pérez Capitán, Luis. *El concepto de trabajador autónomo en la previsión social española: del nacimiento de los seguros sociales al mutualismo laboral*. Madrid: Consejo Económico y Social, 2005. 282 pàg.
- ▶ Perulli, Adalberto. *Trabajo económicamente dependiente (trabajo parasubordinado). Estudio elaborado por el profesor Adalberto Perulli*. [En línia] Bruselas: Parlamento Europeo, 2003. 21 pàg. [Consulta: desembre 2005] Disponible a: < http://www.europarl.eu.int/hearings/20030619/empl/study_es.pdf >
- ▶ *Radiografía del treball per compte propi a catalunya*. Barcelona: [Departament de Treball?], 2004. 18 pàg.
- ▶ Seguridad Social. *Estadísticas. Afiliaciones en alta laboral* [En línia]. Madrid: Seguridad Social, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < http://www.seg-social.es/inicio/?Mlval=cw_lanzadera&LANG=1&URL=82 >
- ▶ Sindicat Trade de la Imatge [En línia]. Barcelona: Federació Sindical TRADE-CCOO, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < <http://www.sti.org.es/> >
- ▶ TAC – Taula d'Autònoms de Catalunya: coordinadora d'organitzacions d'autònoms de Catalunya [En línia]. [Barcelona?]: Taula d'Autònoms de Catalunya, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < <http://www.tacweb.org.es/> >
- ▶ Torollo González, Francisco Javier. "La nueva acción protectora del régimen especial de trabajadores autónomos" [En línia] dins *Revista del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales* (Núm. 49; 2004). Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 2004. Pp.35-60. [Consulta: setembre 2005] Disponible a: < <http://www.mtas.es/publica/revista/numeros/49/est02.pdf> >
- ▶ Un estatuto para la promoción y tutela del trabajador autónomo. Informe de la Comisión de Expertos, designada por el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, para la elaboración de un

Estatuto del Trabajador Autónomo.[En línea] Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 2005. 209 pàg. [Consulta: desembre 2005] Disponible a: < http://www.mtas.es/Empleo/economia-soc/NoticiasDoc/NoticiasPortada/Estatuto_Trabajador_Autonomo.pdf >

- ▶ *Un marco de derechos para los TRADE*. Barcelona: Federació Sindical Trade-CCOO, 2002. 121 pàg.
- ▶ Unión de Profesionales y Trabajadores Autónomos [En línea]. Barcelona: Unión de Profesionales y Trabajadores Autónomos, [2006 -]. [Consulta: gener 2006] Disponible a: < <http://www.upta.es/default.aspx> >

ANNEX

ENQUESTA DIRIGIDA ALS TREBALLADORS AUTÒNOMS DEPENDENTS DEL MERCAT DE TREBALL DE SABADELL

Data de l'entrevista: _____ / _____ / _____
Telèfon de contacte: _____
Municipi : _____ (codificació posterior)
Codi enquesta: _____
Entrevistador/a: _____

Bon dia, el meu nom és ..... del Centre de Recerca Econòmica i Social de Catalunya, estem fent un estudi per millorar la situació dels treballadors autònoms per encàrrec de l'Ajuntament de Sabadell, em podria respondre unes preguntes? L'enquesta és anònima i no compromet a res.

FILTRE

P1. És vostè un treballador autònom (paga vostè els mòduls)?
(hi ha algun treballador autònom en aquesta llar, a quina hora el puc trobar)?

0	No
1	Si

P2. En quin sector d'activitat treballa? (codificació posterior)

P3. Té treballadors o familiars contractats?

0	No
1	Si

P4. Quina és la seva professió o ocupació? (codificació posterior)

P5. Treballa des de casa? (teletreball)

0	No
1	Si

P6. La font principal d'ingressos prové d'una sola empresa? d'unes poques (2 o 3)? o de més de 3?

Codi	Nombre d'empreses
1	1 empresa
2	2 empreses
3	3 empreses
4	> 3 empreses FINALITZAR!!
88	No contesta

Treballadors autònoms dependents

P7. Des de quan treballa per aquesta/es empresa/es?

Any	Mes

P8. Es tracta d'una empresa/es pública o privada?

Codi	Tipus d'empresa
0	Pública
1	Privada
2	Altres (especificar):
88	No contesta

P9. Quina és l'activitat principal de l'empresa/es a la qual presta els seus serveis? (codificació posterior)

CICLE DEL TREBALLADOR AUTÒNOM DEPENDENT

A continuació li faré unes preguntes sobre la seva trajectòria professional.

P10. Quina era la seva situació laboral anterior a l'actual?

Codi	Situació
0	No havia treballat mai
1	Estava en situació d'atur
2	Treballava per compte aliè (assalariat)
3	Freelance
4	Estudiant
5	Altres (especificar):
88	No contesta

Preguntar **P10a** i **P10b**

P10a. Havia treballat per a la mateixa empresa /es que treballa ara però com assalariat?

0	No
1	Si

P10b. Segons el seu parer quines han estat les raons que han motivat el canvi de relació laboral (assalariat - autònom)?

Reestructuració o reorganització de l'empresa
Externalització d'un servei que oferia l'empresa
Reducció de costos

P11. Fer-se autònom ha estat una decisió voluntària?

0	No
1	Si

P12. Quins són els motius principals pels quals treballa com a (*ocupació*) autònom?
(multiresposta)

Codi	Motius
0	Per sortir de l'atur
1	Per proposta o obligació de l'empresa
2	Per externalització d'un servei que oferia l'empresa
3	Per motius econòmics –guanyar més diners-
4	Per tenir més independència o flexibilitat (horària, d'organització)
5	Per circumstàncies familiars
6	Per circumstàncies de la professió
7	Per prejubilació
8	Altres (especificar):
88	No contesta

P13. Va rebre algun tipus d'ajut econòmic per iniciar l'activitat com a treballador autònom?

0	No
1	Si

P13a. Quin tipus d'ajut?(codificació posterior)

CONDICIONS I ORGANITZACIÓ DEL TREBALL

Tot seguit li preguntaré sobre les característiques de la seva feina.

P14. Qui és el propietari de les eines, equips, materials o mitjans que fa servir per treballar?

Codi	Nivell
0	La persona entrevistada
1	L'empresa per a la qual treballa
2	Ambdós
2.1	% empresa:
2.2	% persona:
3	Altres
88	No contesta

P15. Ha signat alguna mena de contracte de prestació de serveis?

0	No
1	Si

P15a. De quina durada? (codificació posterior)

P15b. Aquest contracte(relació mercantil) estableix alguna mena d'exclusivitat pactada?
(L'empresa li posaria alguna trava si treballes per a la competència?)

0	No
1	Si

P16. Quin és el tipus de retribució que rep de l'empresa/es? (codificació posterior)

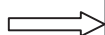
Codi	Tipus de retribució
0	Salari
1	Facturació mensual
2	Facturació a l' acabar l'obra o el servei
3	Altres (especificar):
88	No contesta

P17. Qui fixa la retribució pels serveis prestats?

Codi	Fixació retribució
0	Persona entrevista
1	Empresa
2	Altres (especificar):
88	No contesta

P18. Creu que a l'empresa principal per a la qual treballa hi ha altres persones que realitzen el mateix treball que vostè però com a assalariades?

0	No
1	Si

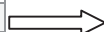

P18a. Sap si guanyen més o menys que vostè?

- 0 – Menys
- 1 – Més
- 88 – No ho sap

P19. En un futur podria tenir una relació laboral assalariada amb l'empresa o formar part d'algun procés de selecció?

0	No
1	Si

P19a. Perquè? (codificació posterior)

P20. Quantes hores treballa a la setmana (aproximadament)? (codificació posterior)

P21. Quantes hores a la setmana dedica a l'empresa principal? (codificació posterior)

Codi	Dedicació en HORES :
0	Jornada completa (≈40 hores)
1	Mitja jornada (≈20 hores)
2	Jornada parcial (< 20 hores)
3	Altres (especificar):
88	No contesta

P22. Té temps per prestar els seus serveis a altres clients diferent dels que ja te?

0	No
1	Si

P23. Qui decideix quan comença i quan acaba la jornada de treball, vostè o l'empresa?
(L'empresa li obliga a fer un horari concret)?

Codi	Qui decideix horari
0	La persona entrevistada
1	L'empresa o empreses
2	Ambdós (acord mutu)
3	Altres (especificar):
88	No contesta

P23a. En que consisteix aquesta obligació?

Codi	Obligació
0	Jornada de treball regular (de _ a _)
1	Treball de caps de setmana
2	Altres(especificar):
88	No contesta

P24. Qui decideix quan fan les vacances? Vostè o l'empresa?

Codi	Qui decideix vacances
0	La persona entrevistada
1	L'empresa o empreses
2	Ambdós (acord mutu)
3	Altres (especificar):
88	No contesta

P24a. Té alguna mena de limitació que provingui de l'empresa?

0	No
1	Si

P24a1. En que consisteix aquesta limitació?

P25. Li assignen clients, rutes, o tasques?

0	No
1	Si

P26. Li donen instruccions sobre com, on, i en quin moment ha de treballar?

0	No
1	Si

P27. Hi ha algú que controli la feina que vostè fa, la manera de fer-la o les tasques que desenvolupa, és a dir, té algun coordinador o superior directe?

0	No
1	Si

FORMACIÓ I INFORMACIÓ

P28. Ha assistit a algun curs de formació darrerament ?

0	No	P28a. Perquè? (codificació posterior)
1	Si	
		P28b. Quan, on i en que va consistir? (codificació posterior)
		P28b1. Data: P28b2. Tema:
		P28b3. Entitat:

P29. Creu que li faría falta alguna mena de formació?

0	No
1	Si

→

P29a. Quin tipus de formació? (codificació posterior)

P30. De quina manera li agradaria rebre la formació?

Codi	Modalitat
0	Presencial
1	Virtual (per Internet)
2	Teleformació (des de casa i amb tutoria telefònica)
3	Mixta (presencial i per Internet)
4	Altres (especificar):
88	No contesta

P31. Creu que necessita algun tipus d'informació específica per millorar la seva situació actual?

0	No
1	Si

→

P31a. Quin tipus d'informació? (codificació posterior)

P32. Coneix el Servei d'Assessorament d'empreses que ofereix l'Ajuntament de Sabadell a través del Vapor Llonch?

0	No
1	Si

↓

P32a. Ha rebut o rep assessorament d'aquest servei?

0	No
1	Si

↓

P32a1. Quin tipus d'assessorament ha rebut o rep?

Presencial
En línia

P32a2. En una escala on 1 vol dir molt negativament i 10 molt positivament, valori aquest servei.

Aspecte	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
El tracte rebut												
L'agilitat en l'assessorament												
La utilitat de l'assessorament												

PROTECCIÓ SOCIAL

P33. Els tràmits administratius se'ls fa vostè o els delega un gestor?

Codi	Tràmits administratius
0	Persona entrevista
1	Empresa per la qual treballa
2	Gestoria o gestor
3	Familiar
4	Altres (especificar):
88	No contesta

P34. Quina és la quota que paga a la Seguretat Social, per quina base cotitza?

Codi	Quota
0	Baixa (mínima)
1	Mitjana (mitjana)
2	Alta (màxima)
88	No contesta

P35. Paga algun tipus de complement voluntari a la Seguretat Social?

0	No
1	Si

↓

P35a. Quin (especificar)?

Codi	Cobertura
0	IT (Incapacitat Transitòria per malaltia comuna)
1	IT (Accident de treball o malaltia professional)
2	Altres (especificar)
88	No contesta

P36. Paga algun tipus de pla de pensions privat?

0	No
1	Si

P37. Paga algun tipus d'assegurança mèdica privada?

0	No
1	Si

P38. Paga algun altre tipus d'assegurança privada?

0	No
1	Si

P38a. De quin tipus? (codificació posterior)

P39. En els últims 5 anys ha patit algun accident de treball?

Codi	Accidents
0	No
1	Si
2	Si in itinere
88	No contesta

P39a. Quina va ser la causa?

P40. Considera que és una bona idea pagar a la Seguretat Social segons els seus ingressos reals, és a dir, a més guanys més paga a la Seguretat Social?

0	No
1	Si

P40a i 40b. Perquè? (codificació posterior)

P41. Creu que si paga més a la Seguretat Social estarà més protegit?

0	No
1	Si

P42. En la seva opinió, si paga la Seguretat Social, quins drets té?
(codificació posterior)

ASSOCIACIONISME I RELACIONS AMB L'ENTORN

P43. Forma part d'alguna associació, cooperativa, gremi o col·legi professional?

0	No
1	Si

P43a. Quina? (codificació posterior)

Codi	Entitat
0	Sindicat d'autònoms
1	Gremi
2	Cooperativa
3	Federació
4	Col·legi professional
5	Altres (especificar):
88	No contesta

P43b. Des de quan?

Any	Mes

P43c. Creu que defensa els seus interessos?

0	No
1	Si

P43d. Quins beneficis li proporciona estar associat? (codificació posterior)

P44. On és dirigeix habitualment quan té algun dubte i necessita rebre informació, formació o assessorament?

Codi	On (especificar Quin)
0	Sindicat d'autònoms:
1	Gremi:
2	Cooperativa:
3	Federació:
4	Col·legi professional:
5	Ajuntament de Sabadell:
6	Generalitat de Catalunya:
7	Altres (especificar):
88	No contesta

P45. Li agradaria rebre algun tipus d'assessorament per millorar la seva situació actual?

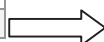
0	No
1	Si

P48a. Quin tipus d'assessorament?(codificació posterior)

P46. En la seva opinió, creu que es necessari fomentar l'associacionisme entre les persones que es troben en la seva mateixa situació?

0	No
1	Si

P49a. Perquè? (codificació posterior)

PERFIL ECONÒMIC I SOCIOCULTURAL

Ara li farem unes preguntes de caire més personal

P47. Sexe

0	Dona
1	Home

P48. Quin és el nivell màxim d'estudis acabats?

Codi	Nivell:
0	Analfabet / no sap llegir ni escriure
1	Primària incompleta
2	Primària completa
3	EGB, graduat escolar o similar
4	FPI, FPII o similar
5	BUP, COU o similar
6	ESO (Educació Obligatoria Secundària)
7	PGS (Programa de Garantia Social)
8	Cicles formatius de grau mitjà
9	Cicles formatius de grau superior
10	Batxillerat (postobligatori)
11	Estudis universitaris de grau mitjà (escola universitària o similar)
12	Estudis universitaris de grau superior (facultat o escola tècnica superior)
13	Doctorat, master o similar
14	Educació especial
15	Altres
88	No contesta

P49. En quin municipi o província va néixer? (en el cas dels estrangers indicar només el país; en el cas de que siguin de fora de Catalunya indicar només la província)

Codi		
1	Catalunya. MUNICIPI.	
2	Resta de l'Estat: PROVÍNCIA.	A quin any vas arribar a Catalunya 19__
3	Estranger: PAÍS.	
88	No contesta	

P50. Any de naixement? 19__

P51. En quin municipi resideix? (codificació posterior)

P52. Quin és el seu estat civil?

Codi	Tipus de llar:
1	Solter/a
2	Casat/a o amb parella estable
3	Separat/a o divorciat/a
4	Vidu/a
5	Altres(especificar):
88	No contesta

P53. Quantes persones viuen a la llar i quina relació tenen amb vostè?

Codi	Tipus de llar:
1	Unipersonal
2	Sense nucli: 2 o més persones
3	Parella sense fills
4	Parella amb fills
5	Mare sola amb fills
6	Pare sol amb fills
7	Dos o més nuclis
88	No contesta

SATISFACCIÓ I VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ ACTUAL

Per acabar li farem unes preguntes d'opinió.

P54. Valori les condicions establertes en el contracte de prestació de serveis o amb la relació laboral actual:

0. Molt dolentes	1. Dolentes	2. Millorables	3. Bones	4. Molt bones	5. Excel·lents

P55. Valori la relació amb l'Administració pel que fa als tràmits administratius que es veu obligat a fer:

0. Molt dolenta	1. Dolenta	2. Millorable	3. Bona	4. Molt bona	5. Excel·lent

P56. En quin grau considera que el treball que realitza és interessant?

0. Gens	1. Poc	2. Bastant	3. Molt

P57. En quin grau considera que el treball que realitza li crea estrès?

0. Gens	1. Poc	2. Bastant	3. Molt

P58. Està satisfet amb el seu nivell d'ingressos?

0. Gens	1. Poc	2. Bastant	3. Molt

Vol comentar alguna altra cosa?

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ